

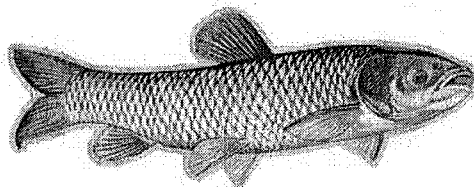
**PRIRUČNIK
ZA SPORTSKO – REKREATIVNI RIBOLOV**

SADRŽAJ :

- **VRSTE RIBA**
- **SLATKOVODNI RAKOVI**
- **MORFOLOGIJA RIBA**
- **ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RIBA**
- **PRAVILNIK O ZAŠTITI RIBA**
- **PRAVILNIK O IZMJENI PRAVILNIKA O ZAŠTITI RIBA**
- **KODEKS SPORTSKIH RIBOLOVACA**
- **ZAKON O SLATKOVODNOM RIBARSTVU BRČKO
DISTRIKTA BiH**
- **ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
SLATKOVODNOM RIBARSTVU BRČKO DISTRIKTA BiH**

VRSTE RIBA

AMUR (*Ctenopharyngodon idella*)

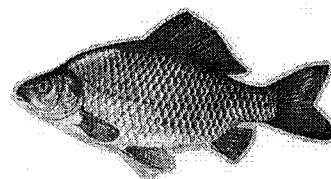

Pripada redu Cyprinoformes, podredu Leuciscinae. Ime je dobio po azijskoj rijeci Amur koja je dobrim dijelom granična voda između bivšeg SSSR-a i Kine. Amur živi u gornjem i srednjem toku te velike rijeke. U Kini živi u Žutoj i Crvenoj rijeci. Te su vode u svojim gornjim tokovima brze i naglo teku da bi se niže, nizvodno, razlile i poplavile velika područja. Amurova ženka pušta ikru u brzim tokovima, a voda je nosi površinom nizvodno do različenih područja gdje je temperatura vode viša od 20°C što je nužno za izvaljivanje ikre i daljnji razvoj amurova mlada. Ona pušta 30 000 do 800 000 komada ikre koja se, oplodena, spušta površinom rijeke.

Amur je lijepa i pravilno građena riba. Ima dosta široko čelo i lijepe velike ljuske. Leđa su mu zelenkasta, bokovi tamniji, a trbuh svjetliji. Ledna i repna peraja su tamnije, a ostale svjetlije. Može narasti preko metra dužine i tridesetak kilograma težine. Kod nas je spolno zreo u četvrtoj godini pri težini od preko 3 kilograma. Manji mlad se hrani planktonom, larvama i račićima. Kad poraste, prelazi na biljnu hranu. Brzo raste. Šeste godine može doseći težinu do 5 kilograma. Amur je prenesen u europski dio bivšeg SSSR-a i dalje u Rumunjsku, Bugarsku i Mađarsku. Prije četrdesetak godina mlad amura je prenesen iz Mađarske u neke ribnjake bivše Jugoslavije gdje je počeo njegov uzgoj uz šarana. Hrani se vodenim biljem: trskom, mrijesnjakom, vodenom lećom, žabokrečinom, vodenom kugom, rogozom, a jede travu i djetelinu, ako mu se daje. Pravi je biljožder koji brzo raste. Amur pojede dnevno mnogo vodenog bilja, gotovo toliko koliko je težak. Često ga upotrebljavaju u ribnjacima i za "čišćenje" obraslih vodenih površina. Meso mu je izvrsno. Ipak, postoji problem mriješćenja u našim klimatskim uvjetima. Umjetnim mriješćenjem postižu se dobri rezultati. Vrijeme njegova prirodnog mriješta pada u doba kada naše rijeke nemaju potrebnu toplinu za njegov mrijest. No čini se da se u zadnje vrijeme prilagodio našim vremenskim uvjetima i temperaturama vode, te se mrijesti. Amur je otporan na neke šaranske bolesti, premda je iz istog roda. Prema svom vanjskom izgledu najbliži je našem klijenu, premda se odmah može uočiti razlika jer ima znatno manju glavu. U bivšem SSSR-u amur je postao već odavno i riba sportskih ribolovaca pa su ga tamo nasadili i u neke otvorene vode. A i kod nas je već uobičajeno da je amur postao stanovnik zatvorenih voda. Obično su to ribnjaci bogati vodenim biljem. Sportski ribolovci love ga na komadiće trske, a love ga kao i šarana na kukuruz, žgance, te modernijim i sofisticiranijim metodama kao što su lov "boilom". On je borbena riba i, kad osjeti da je uhvaćen, bori se žestoko.

I kao što smo iz dosad iznesenog vidjeli amur je odlična privredna i sportska riba koja je sve više zastupljena u našim vodama.

BABUŠKA (*Carassius auratus gibelio*)

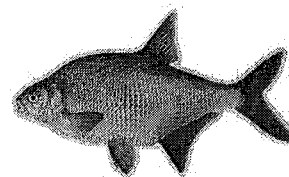

Babuška potječe iz Sibira, a ima je u Kini i Japanu, odakle se proširila sve do europskih voda, pa i do naših krajeva. Ima je mnogo u rijeci Dravi, odakle je došla u Dunav i Savu. Ima je dosta u Bosutu i pritocima, a javlja se i Kupi. Došla je i s mladem amura i tolstolobika uvezenim iz Mađarske u neke naše ribnjake pa je iz njih prešla i u otvorene vode. U ribnjacima je postala prava napast jer jede hranu namijenjenu šaranima. Za sportske ribolovce babuška je zanimljiva riba koja pod povoljnim uvjetima naraste više od kilograma težine. U vodama koje se sve više zagađuju i masovno izlovljavaju, babuška je dobrodošla za rekreaciju i zabavu.

Babuška je nešto vitkija od našeg karasa i srebrnaste je boje. Nema brčice kao šaran i nije velika; obično je dugačka dvadesetak centimetara. Živi u vodama stajaćicama, rjeđe u tekućim vodama, ako je dno glibovito a voda toplija. Nešto je manje otporna od karasa. Za tri-četiri godine babuška naraste do dvadesetak centimetara, ženka je tada spolno zrela, a odlaže i do 400 000 komada ikre. Budući da ikru ne mora oploditi mužjak babuške, već mužjaci bilo kojih bijelih riba, babuške se brzo šire. Mrijesti se od maja do juna. Te druge vrste ne oploduju ikru direktno jer bi u tom slučaju nastali mješanci. Međutim, oni pokreću u jajašcu daljnji razvoj i iz njega će se, iako je neoploženo, izležiti babuška i to uvijek ponovo ženka. Zbog toga babuška ima izuzetne mogućnosti masovnog širenja svoje vrste, što kod drugih ribljih vrsta u našim vodama nije slučaj. Babuška je podložna nekim bolestima i manje je otporna od šarana i karasa.

Lovi se kao i karas, udicom. Rado prihvaća glistu, crve ili tijesto. Pribor za ribolov treba biti osjetljiv, a mamac malen. Meso joj je dobro za jelo i nalik je šaranovom. Hrani se crvima i ličinkama iz mulja.

DEVERIKA (*Abramis brama danubii*)

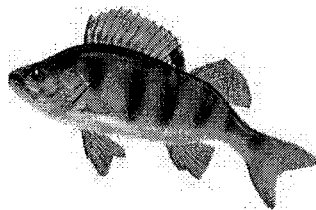

Tijelo joj je pljosnato, s visokim hrptom. Sivkasta je, a prema trbuhu srebrnasta. Peraje su joj sive, a glava malena. Ima dulju i jaku podrepnu peraju i velike ljuske. U nas može narasti do 3 kilograma težine. Zadržava se u dubokim i mirnim mjestima u rijeci gdje ima vodenog bilja. Tu ruje tražeći hranu. Hrani se kao i šaran - crvima, ličinkama i biljnim travama. Obično se kreće u jatima, a u nas je ima u većim količinama u Savi, Dravi i Dunavu.

Mrijesti se u maju i junu, pa na plićim mjestima odlaže sitnu žućkastu ikru na vodeno bilje. Ikru odlaže obično tri do četiri dana za mirnog i tihog vremena. Deverika je plašljiva riba, pa se najbolje lovi zimskih mjeseci u mutnoj vodi. Lovi se na dnu, laganim priborom na plovak i manjom udicom, i to obično na glistu, krumpir, hljeb ili tijesto.

Meso joj ima dosta kostiju, ali je ukusno i tečno. Obično je naši ribiči po strani zarežu i jače peku tako da se sitnije koščiце preprže.

GRGEČ (*Perca fluviatilis*)

Tijelo mu je malo po strani o bokovima stisnuto i dosta visoko. Ima čvrsto prirasle ljuske srednje veličine. Hrptena mu je peraja dvodjelna. Prvi dio čvrst i bodljikav, a u drugom je samo prva koščića čvrsta, dalje je peraja mekana. Na kraju prvog dijela hrptena peraja ima crni znak. U ustima su mu sitni, oštri zubi. Po leđima je tamnozelen, a po trbuhu žućkast ili bjelkast. Okomito po tijelu ima pet do devet tamnih pruga. Trbušne su mu peraje žućkasto-crvene, a repne sivkasto-zelene. Naraste od 20 do 30 cm, ali može narasti i do 3/4 kilograma težine.

Živi u tekućim i stajaćim vodama. Rasprostranjen je u Europi i Aziji. U Španjolskoj i Italiji ga nema. U nas živi u vodama Dunavskog i Egejskog sliva.

Mrijesti se u proljeće, od marta do maja. Ženka polaže ljepljivu ikru, a mužjak je prati. Drži se plićaka gdje napada sitnu ribu, vrlo je proždrljiv. Pliva uvijek na mahove. U brzom zaletu može u času stati i onda se zaletjeti dalje. Drži se u jatima i zadržava iza grana, panjeva, rupa i korijenja u rijeci.

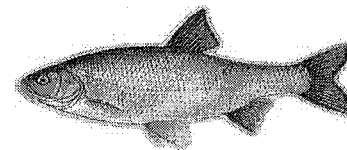
Najbolje se lovi u februaru, pa od juna do novembra. Lako se lovi na potezanje ("špinanje"), mali žuti meps broj 2 i sitnu varalicu, inače na čep i glistu. Vrlo je zahvalan objekt za sportskog ribolovca, te ga i početnici mogu lagano loviti, a i zato što grize gotovo u toku cijele godine. Obično se drži donjih tokova vode, nešto niže no što dopiru šuka ili som. U mladosti lovi plankton životinjskog podrijetla, a poslije lovi sitne račiće i krupniju vodenu faunu. Na početku jeseni skupljaju se u veća jata i traži dublja mjesta ispod podrivenih obala, gdje će prezimiti.

Jednoljetni grgeči dostižu do 7.2 cm, od 5 godina 12.6 cm, 10 godina 18.2 cm, 15 godina 23.6 cm. Brzina rasta ovisi o gustoći nasada i uvjetima prehrane. Iako grgeč živi u nizinskim vodama, ipak su mu potrebne veće količine kisika; zato je osjetljiv na nedostatak kisika u vodi. Grgeči iz otvorenih voda imaju i dulje tijelo i vitkiji oblik, oni iz zatvorenih zbiti su i široki.

Grgeč nije osobiti plivač i zato lovi iz zasjede. Čim opazi plijen, zaustavi se, naroguši peraje i onda napada. Opaženo je da u mlađim godinama grgeč uzima hranu gotovo cijelog dana, dok

krupniji komadi samo onda kad su povoljni uvjeti za ribolov. Meso mu je odlično i nema mnogo sitnih kostiju.

JEZ (*Leuciscus idus*)

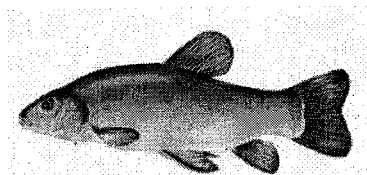
Ljuske su mu sitne, a trbuh bijel. Tijelo mu je dosta istegnuto a usta malena. Hrptene i repne peraje su sivomodne, a ostale crvenkaste. Živi u rijekama i jezerima sjeverne Europe, a u nas u rijekama Dunavskog sliva. Voli bistru, hladnu i duboku vodu. Zimi se zadržava samo u najdubljim mjestima. Plašljiv je, ali okretan. Drži se i jačih struja uz pjeskovito ili šljunkovito dno. Naraste od 3 do 4 kilograma težine. Hrani se crvima, ličinkama i vodenim kukcima. Na početku maja sakuplja se u jata za mrijest i ide u plićake. Lovi se pri dnu u proljeće i kasnu jesen na tanke crvene gliste ili tijesto ili na umjetnu mušicu (vodencvijet, aleksandra) te skakavcima. Zaletjet će se i na varalicu. On grabi naglo i odmah ga treba zategnuti, jer čim osjeti otpor pušta mamac. Kad osjeti da je uhvaćen, snažno se bori i bježi u jaču struju. Premda ima dosta sitnih kostiju, meso mu je dobro za jelo.

KEČIGA (*Acipenser ruthenus*)

Tijelo joj je produženo, a gubica kečige zašiljena. Usta su joj s donje strane gubice i nema zuba. Između usta i vrška gubice ima resaste brčiće za pipanje i traženje po dnu. Oči su joj malene i okrugle. Hrnat joj je tamnosiv, bokovi svjetli, a trbuh bjelkast. Perajice su joj sivkaste. Po tijelu ima rožne štitove-pločice, i to jedan na hrptu, 2 po bokovima, sa svake strane po jedan, i 2 na trbuhu. Koža joj je gola i glatka. Leđnih štitova ima 12-17 i oni su oštiri. Kostur joj je hrskavičast. Živi u pritocima Crnog i Kaspijskog mora. Za razliku od ostalih jesetri, kečiga rijetko zalazi u more i ona je najmanji predstavnik tog roda jer joj je obično veličina 30-50 cm. Ona je riba dubokih nizinskih voda. Hrani se ličinkama i kukcima s dna gdje ruje i traži hranu. Lovi se samo pri dnu malom udicom na glistu ili ličinke vodencvijeta. Najbolje se lovi u proljeće prije mrijesta, pa ljeti i u ranu jesen. Kreće se u jatima i putuje rijekom. Na trzaj treba odmah zategnuti, a pozicije su ondje gdje je ilovasto dno rijeke. U maju i junu kečige odlažu ikru po kamenu i šljunku u dubokoj brznoj vodi. Meso joj je žućkasto i vrlo tečno.

LINJAK (*Tinca tinca*)

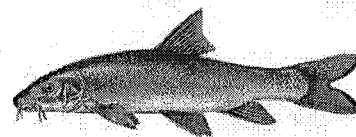
Tijelo mu je dosta nisko a rep kratak i čvrst bez velikog ureza. Usta su mu mala i na uglovima ima par brčića. Ljuska mu je sitna, a koža debela i sluzava. Bočna mu je linija puna, a u prednjem dijelu se blago uzdiže prema glavi. Leda su mu tamnozeleni ili sasvim tamni, a bokovi i trbuh zelenkastotamni ili zlatnožuti, što ovisi o boji i bistrini vode u kojoj živi. Živi u stajaćim i tekućim vodama Europe, bogatim biljem, muljem i glinom. Naraste obično do 2 kg težine. Mrijesti se od maja do juna, a ikru odlaže na vodeno bilje. Zimu provede zakopan u mulju i spada među riblje vrste koje mogu živjeti s malim postotkom kisika u vodi. Hrani se poput šarana sitnim životinjicama i mekušcima sa dna. Intenzivno se hrani samo ljeti, a zimi troši ono što je prije uhvatio. Dosta je mirna riba. Lovi se na plovak priborom za udičarenje kao i šaran, obično u proljeće, a prihvatiti će glistu polagano i oprezno. Što je voda bistrija, linjak se više povlači k sredini riječnog korita, inače se skriva u travama i vodenom bilju. Uхваćen je borben pa ga treba hvatati čvrstim priborom. Meso mu je masno i ukusno, posebno ako živi u tekućim vodama jer tada nema zadah po mulju.

MANJIĆ (*Lota lota*)

Manjić je na prvi pogled sličan somu. U koži su mu vrlo sitne ljuske koje se jedva vide. Glava mu je spljoštena, a na podbratku mu visi samo jedan brk. Prednja je hrptena peraja kratka no odmah se nastavlja druga do repa koji je zaokružen. Donja mu je peraja isto duga kao hrptena. Mužjak ima krupniju glavu i vitkije tijelo. Hrpat mu je zelenkast ili tamnosiv, osut nepravilnim tamnim šarama, a trbuh bjelkastosiv. koža mu je debela i sluzava. Živi u rijekama Europe, Azije i Sjeverne Amerike, posebno na sjeveru. U nas ga ima u slivu Dunava. Obično je težak do 2 kilograma, ali može narasti na dalekom sjeveru i preko desetak kilograma težine. Živi u čistim vodama s pjeskovitim dnom. Proždrljiv je i svežder pa napada i sitni mlad i ikru. Manjić obično proguta glistu s udicom i obično ostaje na istom mjestu, tako da ga sportski ribolovac hvata slučajno, osim zimi na određenim mjestima, kad se zna gdje se zadržava. Lovi se za vrijeme mutnih voda, pogotovo zimi, na živu ribicu ili glistu. Mrijesti se u decembru i januaru, pa se za vrijeme mrijesta skuplja u jata. Ima mnogo ikre, kao i jegulja, koju polaže po šljunku. Raste polagano, a za vrijeme mrijesta su mu jetra neobično velika kao u svih bakalara. Meso mu je ukusno i dobro.

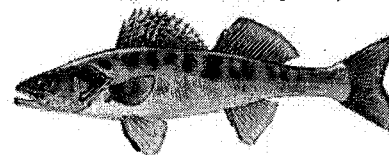
MRENA (*Barbus barbus*)

Leda su joj tamnozeleni, bokovi tamnozlatni, trbuh bjelkast. Tijelo je izduženo vretenasto, usta velika, mesnata, a na gornjoj usnici su po dva mala brčića. Glava joj je šiljasta, a oči malene. Na prednjem dijelu ledne peraje ima nazubljenu kost. Čvrsta je i snažna riba koja pliva čelom prema struji. Može narasti do 7-8 kilograma težine. Naseljuje tekuće vode srednje Europe. Živi u jatima i putuje za vrijeme mrijesta uzvodno. Noćna je riba i po danu se zadržava u strujama i pod slapovima, a uveče traži hranu i po plićacima. Osjetljiva je na studen pa pod jesen, čim vrijeme zahlađi, traži zaklone i pada u neku vrst zimskog sna iz kojeg se budi tek nakon toplijih proljetnih velikih voda. Mrijesti se od maja do kraja jula. Mrijesti se u jakoj tekućoj vodi, a ikru lijepi po kamenju i šljunku.

Malene mrenice se izlegnu nakon sedmicu-dvije i izlaze u manje pritoke i potoke dok ne porastu. Rastu prilično brzo. Oprezna je i snalažljiva u struji. Najbolje je vrijeme lova u avgustu i septembru, a može se protegnuti i na oktobar, ako je vrijeme toplo a voda bistra, i proljeće ako je toplo vrijeme i nizak vodostaj. Najbolji rezultati postižu se predvečer i zorom jer je ona noćna riba. Naći ćemo je u dubokim snažnim strujama rijeka, uz strme i podlokane obale s pješčanim dnom. Uzima hranu sa dna, zato mamac mora biti na samom dnu, što znači da najlon s udicom treba dobro opteretiti olovom. Najbolja meka je glista, sir i žganci. Mrena grize oprezno i udica mora biti dobro pokrivena mamcem. Treba je brzo zategnuti čim se osjete prvi udarci na udici. Meso mrene je puno sitnih kostiju, ali je ukusno i dobro. Za vrijeme mrijesta ne valja jesti ikru mrene jer izaziva proljev i grčeve. Meso nije štetno, a njezin otrov u ikri je termostabilan i ne uništava se ni kuhanjem ni pečenjem.

SMUD (*Stizostedion lucioperca*)

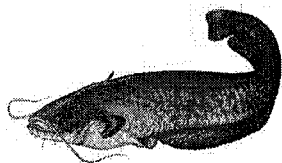
Tijelo mu je valjkastog oblika, vitko i izduženo. Hrptena je peraja dvodjelna, ljuske male i čvrste. Hrpat je tamniji, a bokovi zelenkasti sa 8 do 12 tamnih pruga, trbuh bjelkast. Hrptena i repna peraja imaju tamne pjegice, a ostale su sivkaste i bez pjegice. Zubi su mu oštri, ali manji nego u štuke, usta su mu isto tako manja, a ždrijelo usko. Zato napada manje i sitnije ribe negoli štuka. Naraste do 15 kilograma težine. Živi u rijekama Amerike i jezerima cijele srednje i istočne Europe, te u Aziji. Ima ga i u finskim jezerima do 64° sjeverne širine, te u azijskim rijekama sliva Crnog, Kaspijskog, Azovskog i Aralskog mora. U nas živi u Dunavskom slivu i u jezerima Panonske nizine.

Smud voli duboku, čistu i tekuću vodu te šljunkovito dno. Živi i u mutnoj vodi (Dunav). Ne voli mekano muljevito dno, ali isto tako niti prebrze ili prehladne vode. Odgovara mu

temperatura vode između 10 i 18°C. Mrijesti se od aprila do juna, a ženka pušta ljepljivu ikru na vodeno bilje. Ikr mu je sitnija od ikre grgeča. Oplođenu ikru jedno vrijeme čuva mužjak. Mlad se u početku hrani životinjskim planktonom, ali već nakon godine dana napada i ždere sitnu ribu.

Najbolje se lovi od avgusta do novembra ujutro i predveče. Smuđ je plašljiv i kreće se noću. Lovi se pri dnu na malu ribicu i tanji pribor. Pri potezanju varalicom treba vući pri dnu i izabrati manje teške, ali uže varalice. Pri lovu na smuđeve najuspješnije se pokazalo stavljanje razrezanih ribica na udicu. Vjerojatno je to uspješnije zbog toga jer miris krvi privlači smuđa, a smuđ ima odlično razvijeno osjetilo njuha. Potrebno je uzeti nešto teže olovo, već prema jakosti vodene struje, da nam mamac bude pri dnu, zatim dulji predvez vezan virblom i na kraju udicom, na koju ćemo staviti pola kedera tako da nam rep bude odozgo, a udica utaknuta u kedera na kraju polovice, ali tako da se vršak udice ne vidi. Najobičniji način lovljenja smuđa je s pomoću laganog plovka i žive ribice, ali tako možemo loviti u vodama gdje nije prejaka struja. Plovak mora biti lagan da ga smuđ može lako podvući pod vodu, jer ako osjeti jači otpor, odmah će pustiti mamac. Smuđ ima izvrsno meso i malo kostiju, te je tražena i skupa riba.

SOM (*Silurus glanis*)

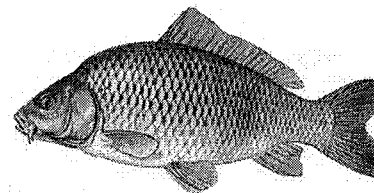
To je jedini europski zastupnik ove brojne porodice. Som ima veliku glavu, s velikim ustima i sitnim zubićima. Glava mu je široka i spljoštena, a oči sitne i malene. Na gornjoj usni ima dva velika brka, a na donjoj četiri mala. Tijelo mu je golo i ljigavo, a od glave prema repu sve tanje i plosnatije. Donja mu je perajica vrlo uska i produljuje se do kraja repa. Hrptena mu je perajica kratka. Gornja mu je strana sivomaslinasta i tamna, a donja prljavobjelkasta. Često ima po sebi i nepravilne pjegice. Uz jesetru i morunu spada među najveće riječne ribe i može narasti preko 300 kilograma težine.

Živi u velikim rijekama srednje, sjeverne i istočne Europe. U nas ga ima u Dunavskom slivu. Som živi sam i ne kreće se u grupama. Drži se mirnih dubokih mjesta u rupama u sredini riječnog toka ili pod obalom ispod panjeva i klada. Mrijesti se od maja do jula u plićim vodama. Ženka odlaže ljepljivu ikru na vodeno bilje. U to se vrijeme nađu mužjak i ženka pa zajedno plivaju. Ako je pogodan vodostaj, mladi som brzo raste. Som je noćni grabežljivac, iako se kreće i danju kad se voda zamuti i digne. Poznato je da će som krenuti u potragu za hranom ljeti za vrijeme žestokih oluja, pljuskova i grmljavina. Kada pođe za hranom, kreće se i po najjačim vodenim strujama, a poći će i na plića mjesta. Som je proždrljiv svežder koji napada sve živo. Lovi se na čvrst i jak pribor, debeli najlon i veliku udicu. Noću se kao mamac postavi hrpa glista, pijavica i žive ribe.

Lovi se i na takozvano "bućkalo". Ribolovac pusti da mu voda nosi čamac sredinom rijeke, a on drži u ruci čvrsto užice s mrmkom ili ribicom te istovremeno drvenim bućkalom (slično gornjoj polovici boce) bućka po vodi, stvarajući zvukove koji se čuju na stotine metara. Som dolazi u smjeru zvuka, vidi mamac i grabi ga, a o vještini ribolovca i veličini soma ovisi hoće li biti izvađen iz vode. Lovi se i na žabe, školjke, pileća crijeva i slično. Ako som uhvati

mamac, on ga obično guta zajedno s udicom. U vodi je vrlo snažan i borben, pa je potrebno uložiti dosta truda i vremena da ga se izvuče. Treba polako i strpljivo manevrirati dok se som ne umori, a tek onda ga treba izvlačiti jer svako forsiranje može dovesti do gubitka ulova. Svakako se pri izvlačenju soma preporučuje upotreba gafa. Som ne voli hladnoću, pa zimu provede zakopan u mulju. Kada se dignu mutne proljetne vode, diže se i som sa svog zimovanja. Som najbolje grize u toku ljeta pa do početka zime. Meso mu je izvrsno i s malo kostiju.

ŠARAN (*Cyprinus carpio*)

Po šaranu je cijeli jedan dio ribljeg roda dobio svoje ime. latinski naziv šarana je *Cyprinus carpio*, a ribe šaranskog roda zovu se ciprinidi. Čak i određenu vrstu voda, nizinskih, koje sasvim polagano teku, nazivamo ciprinidnim vodama. U toj ribljoj porodici ima na stotine vrsta raznih riba koje žive u južnoj Europi i slatkim vodama Azije, Amerike i Afrike. Njihova je zajednička značajka da u gubici nemaju zube, nego imaju duboku ždrijelu sa svake strane po jednu kost ("ždrijelnicu") i na njoj po nekoliko zuba koji žvaču i potiskuju hranu na ždrijelnu ploču, te je tako drobe i usitnjuju. U nas postoje riječni (divlji) i pitomi ili ribnjački šaran. Razlikuje se po građi tijela jer je ribnjački zbijenija tijela i višeg hrpta negoli riječni šaran. U ribnjacima ima i potpuno ljuskavih šarana i veljuskavih koji imaju po bokovima velike krupnije ljuske, te maloljuskavih koji imaju povezan niz ljusaka po hrptu od glave do repa i skupinu nepravilno razmještenih ljusaka u području repa, te golih šarana koji su potpuno bez ljuske. Živi u stajaćim i polako tekućim vodama. Rasprostranjen je i u Europi i u Aziji. U nas ga ima u svim slivovima. Šaran se mrijesti uglavnom u maju i u junu, a ako je godina hladna, mrijest se produžuje i kasnije. Šaran je već u trećoj godini života sposoban za rasplod. On ima mnogo ikre, ali ima i mnogo neprijatelja koji tu ikru napadaju. Mužjaci i ženke traže zgodna mrijestilišta - plitka mjesta obrasta gustim vodenim biljem. Ženka odlaže jaja na šaš i trave, a mužjaci je prate i oploduju jajašcima. Kroz sedmicu dana izvali se mlad koja brzo raste, pa su to u jesen već ribice dugačke 10 do 11 cm. Druge godine mogu biti teški i do pola kilograma, a treće i do kilograma, da bi u četvrtoj godini mogli imati već od 2 do 3 kilograma. Čini se da je šaran dobroćudna riba, ali je vrlo oprezan i vješt u opasnosti. Šarani pamte mjesta gdje im se daje hrana, žilavi su i otporni, pa i bez vode ne uginaju tako lako. Lovi se na različite načine i mamce. Od glista, crva, hljeba i žganaca do kukuruza, te modernijih i sofisticiranijih metoda kao što su lov "boilom". Najbolje je vrijeme za lov ujutro i predveče, kad su jata u pokretu i traže hranu. Najbolji su mjeseci za lov od jula do oktobra. Šaran najviše voli tiha i duboka mjesta u jezerima i rijekama. Za vrijeme velikih vrućina povlači se u hlad ili pod lopoče i vodeno bilje uza samu površinu vode. U nas mogu narasti veliki komadi i nerijetko preko 20 kilograma težine. Šaran je riba koja će dolaziti svaki dan na određeno mjesto ako ondje nalazi hranu. Stoga ribiči koji love šarana nekoliko dana prije polaska u ribolov hrane na mjestu gdje misle loviti.

Meso mu je ukusno, ali može biti i premasno s mirisom mulja. Tada ga treba držati neko vrijeme u čistoj vodi pa će miris nestati.

ŠTUKA (*Esox lucius*)

Tijelo joj je prilagođeno i građeno tako da može brzo plivati i dostići svoj plijen. Duga je i vitka, glava joj je spljoštena, gubica šiljata s oštrim zubima okrenutim prema unutra, pa kad zgrabi ribicu, više je ne ispušta. Zelenkaste je boje, a sa strane ima žućkastobjelkaste pjege, ljuske su joj sitne. Trbuh joj je bijel, a hrbat tamnozelen; oči izbuljene, a ledna peraja položena daleko otraga. Kad brzo pliva, prsne su joj i trbušne peraje priljubljene sasvim uz tijelo. Naraste do 15 kg težine. Drži se gornjih slojeva vode, gdje vrebata sitnu ribu. Štuka živi gotovo u cijeloj Europi, osim u Španjolskoj i južnoj Italiji. Štuka je u prvom redu riba Sjeverne Amerike, a u Europi Skandinavije, Rusije i Sibira. Raširena je i u Aziji.

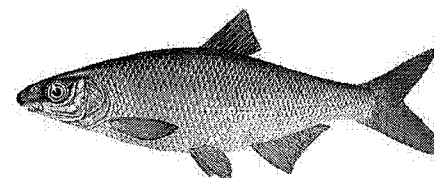
Štuka je vrlo poznata riba, koja živi uglavnom u području voda što polagano teku. Najviše ih ima u barama, jamama i mirnim rukavcima naših rijeka. U Skandinaviji i Sibiru štuka može narasti preko 2 metra, a do 30 kg težine.

Štuka se mrijesti od februara do aprila, na plitkim obalama obraslim vodenim biljem, a ženki se pridružuju jedan ili dva mužjaka. Ženka od 2-3 kg snese oko 100 000 jaja veličine oko 3 mm. Ovisno o temperaturi vode izvale se jaja za 2-3 sedmice, ali obično veći dio mlada propada od samih štuka koje ga požderu. Štuka je prikladna riba za umjetni uzgoj u ribnjacima. Ona osjeća kretanje sitne ribe više bočnom crtom negoli vidom. Primijećeno je da reagira na crvenu boju, pa će varalicu sa malo crvene vunice na repu štuka napasti prije nego ono bez crvenog ukrasa. Štuka živi uz trave, lopoče, panjeve i klade, gdje vrebata na sitnu ribu. Štuka je posljednjih godina i kod nas zaštićena za vrijeme mrijesta, jer zbog svoje proždrljivosti često nalijeće na varalicu pa postoji opasnost da se i ona u nekim vodama prorijediti ako se ne vodi briga i o održavanju njene vrste.

Nije rijedak slučaj da je štuka uhvaćena na varalicu i da joj još iz gubice viri repić malo prije uhvaćene i prožderane ribice. Za nas sportske ribolovce štuka je vrlo zanimljiv proždrljivac koji nam može pružiti mnogo sportskih užitaka. Ona brzo raste i može pod povoljnim uvjetima u prvoj godini dostići gotovo kilogram težine, a u idućim godinama može još i brže rasti. Ona napada sve živo u vodi osim balavca i, kažu, linjaka. Štuka obično odlazi u lov na sitnu ribu zimi i u proljeće potkraj dana, a ljeti znatno kasnije. Kasnije poslije podne i predveče ona će tražiti hranu u toku cijele godine. Izlazi na mjesta i plicake gdje se zadržavaju kederi i sitnija riba, a osobito na napajališta, na plitke obale ili jaču struju gdje sitna riba teže pliva. Zgrabit će i žabu ili miša ako na njih naiđe. Lovimo je na potezanje ("špinanje"), raubom ili na grund živim mamcem. Rijetko se može dogoditi do naleti i na glistu, osobito ako je jako mutna voda. Od varalica najbolja je nešto veća varalica (10-12 cm zajedno s trokukom na repu). U bistrim vodama bolja je žuta, a u mutnijim sretbrnastobijela varalicara. Dobar je i leptir (meps) malo veći, broj 5 ili 6. Najlon treba biti jači. U barama i vodama stajalicama dobro je loviti imitacijom varalice miša s repićem. U dubljim vodama dobro je

loviti pletenicom (copfom), na koju će štuka također rado naletjeti. Kao predvez za ribolov na štuku dobro je uzeti tanku čeličnu žicu ili već gotove predveze od žice za raub jer najlon štuka često pregrize. Dobri rezultati postići će se i špinanjem na uginulog kедера kojeg srno pričvrstili uz tzv. "sistem". Pri ribolovu varalicom ili mrtvim mamcem na "sistem" potrebno je vući varalicu tako da joj se štuka previše ne približi. Više puta se dogodi da štuka slijedi mamac, ali ga ne napada, tada treba ubrzati kretanje varalice, a nikako usporavati. Ako usporavamo kretanje varalice štuka sigurno neće zagristi jer se tako mamac u prirodi ne ponaša. Pri ubrzavanju vjerojatnost napada je 50:50. Pri ribolovu "raubom" potrebno je poznavati vodu gdje lovimo. Ribicu bi trebalo postaviti pedalj-dva od dna uz najdublje mjesto gdje bi se mogla kretati krupna štuka koja se povlači uz dno jer je tromija. Kad štuka grabi ribicu na "raub", obično je hvata poprijeko, a zatim u gubici okreće i guta. To ne mora biti uvijek tako, ali u većini je slučajeva tako. Kada štuka zgrabi mamac, čep će potonuti. Ribiči griješe, ako izvlače "raub" kada čep potone. Čim štuka osjeti otpor, nastoji izbaciti mamac iz gubice i pobjeći, a mi ostajemo bez ulova. Poslije prvog potonuća čepa ili prvog gibanja čepa potrebno je pričekati. Čep će zatperiti na vodi, nakon toga, ako štuka okreće kедера i započne ga gutati, krenut će prema dubini - tada treba zategnuti ribu. Slučajevi su različiti - više puta se može zategnuti odmah nakon što čep potone, ako su veće trokuke koje bi mogle zakačiti odmah štuku za gubicu. Uhvaćenu je štuku potrebno oprezno osloboditi od udice, jer nam se može desiti da ozlijedimo ruku na njenim oštrim zubima. Najbolje je upotrijebiti izvlakač ili kliješta za vađenje udice. Štuka koja živi u čistim i bistrim vodama odlična je za jelo i meso joj nema zadah po mulju.

ŠLJIVAR (*Vimba vimba*)

Lokalni nazivi: nosara, buborak, kljunara, šljivar, plavonos, ogrica, popadnik, gubičasta

Vrijeme mrijesta: maj - jun

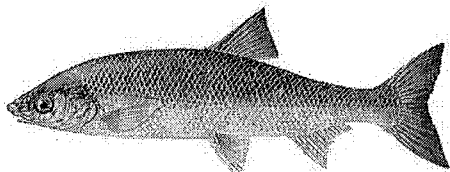
Opis i grada: Šljivar ima dužu glavu, izrazito izdužen nos i po tome podsjeća na škobalja. Leđa su mu modra, a trbuh bijel. Grudna i trbušna peraja su narandžasta, a ostala siva. Usta su donja, polumjesečasta. Naraste najviše do 50 cm i više od 1 kg, ali su obično manji. Dobro se lovi u proljeće ili u kasno ljetu, na dubljim mjestima. Šljivar je pretežno vegetarijanac. Osim zelenih i nitastih algi koje sebi svojstvenim ustima struže sa kamenja, jede i larve insekata, račiće i crviće.

Navike, stanište, rasprostranjenost: Šljivar naseljava vode sjeverne i srednje Evrope, a zalazi i u more. Iako liči na kesegu, pa ga mnogi zamjenjuju sa njom, on pripada drugom rodu. Pripada bijeloj ribi šaranskog roda. Tipična je riba tekućih voda, mada se prilagođava i stajacim. Treba ga tražiti u bržem dijelu vodenog toka. Ljeti se zadržava u vodama bogatim kiseonikom, tj. kod brana i napera. U plicacima zapažamo bjelasanje njegovih bokova dok kidaju alge sa dna. Šljivar je jatna riba.

Razmnožavanje: U vreme mrijesta, od maja do juna, u jatima se kreću uzvodno tražeći pogodna šljunkovita mjesta za mrijest. Tada skoro ne uzima hranu, pri jasnom ljetnjem danu

posebno, pa ju je teško prevariti da uzme mamac. Polno je zrela između 4. i 5. godine pri dužini od 24 do 28 cm. Plodnost je od 80 000 do 200 000 jaja. Jaja su malo ljepljiva i pričvršćuju se za kamenje ili biljke. U periodu mrijesta, i mužjaci i ženke imaju bradavičaste izrastaje po glavi i leđima. Jaja imaju u prečniku oko 1,4 mm. Razviće embriona traje od dva i po do deset dana, u zavisnosti od temperature vode.

SKOBALJ (*Chondrostoma nasus*)

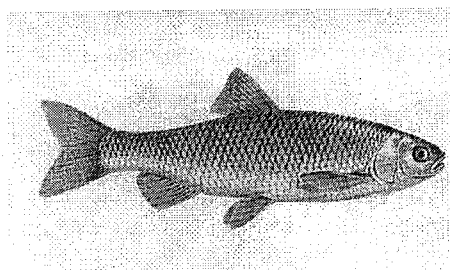
Lokalni nazivi: podust, šupser, rijac, tintaš, škobalj, jatnik

Opis i građa: Po leđima je crnozelen, po bokovima i trbuhu srebrnobeo, ledno peraje je sivo, a ostala su crvenkasta, ima izrazitu, naprijed stršeću njušku. Repno peraje obrubljeno je tamnom ivicom. Telo je izduženo. Glava ima karakteristične usne, prilagođene struganju hrane sa kamenja. Usta su postavljena nadole ispod ovećeg nosa.

Navike, stanište, rasprostranjenost: Skobalj je riba koja se kreće u velikim jatima i hrani se algama i muljem koje skida sa krupnog šljunka. Po ovim karakterističnim tragovima može se lako odrediti područje na kom se zadržavaju jata sa krupnijim primjercima. U ravničarskim rijekama ova riba, zbog načina ishrane, nije na cijeni, ali je skobalj iz planinskih voda veoma cijenjen, pa se ograničava njegov ulov na 10 komada. Rasprostranjen je po cijeloj Istočnoj Evropi. Naseljava brze vode u kojima živi sa mrenom, klijenom i ploticom. Kada je voda bistra treba ga tražiti u glavnom toku, a kada se zamuti prilazi obali i tu traži hranu. Podust najveći dio dana provodi probirući alge pričvršćene za kamenje na dnu rijeke. Hrani se i ličinkama, riječnim rakovima, pa čak i jajašcima i mladim drugim ribama.

Razmnožavanje: Mrijesti se od marta do maja. Podust doživljava polnu zrelost između 3. i 4. godine života. Razmnožava se u proljeće, kada temperatura vode dostiže 6° do 8° C. Značajna se jata okupljaju po plitkim šljunčarama često nakon većih migracija. Svaža ženka polaže otprilike 1.000 jajašaca u paketima, koje mužjak odmah zatim oplodi. Inkubacija jajašaca traje desetak dana.

KLIJEN (*Leuciscus Cephalus*)

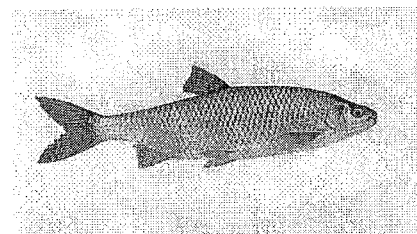
Osim sjeverne Skandinavije i ostrva u Mediteranskom moru, klijen naseljava cijelu Europu. Živi kako u slatkoj tako i u brakičnoj vodi, ali i u Baltičkom moru. Uprkos klijenovoj velikoj sposobnosti prilagođavanja, on ipak najradije naseljava tekuće vode sa tvrdom podlogom. U nizijskim rijekama, najčešće se zadržava ispod brana i zapreka u vodi gdje se hrani. U pastirskim vodama smatra se nepoželjnim jer proždire plemenitu mlađ i ikru. Klijen se hrani i životinjskom i biljnom hranom. Veliki primjerci se hrane drugim ribama i žabama, čak proždiru i plodove koji padaju sa priobalnog drveća. Uprkos svojoj velikoj proždrljivosti, klijenovi rastu prilično sporo. Sezona parenja im je sa proljeća, od maja do juna. U tom periodu mužjaci, pa čak i neke ženke dobijaju tačkice po tijelu, a analno i ventralno peraje postaje im crveno. Ženka polaže između 50.000 i 200.000 jaja. Nakon izvaljivanja, mlađ jede zooplanktone. Mlade ribe se drže u jatima, dok odrasli primjerci žive zasebno. Kreću se tik ispod površine vode, odakle mogu da reaguju na svaku opasnost. Klijenovi su izuzetno stidljive ribe, što posebno važi za starije primjerce.

U proljeće se klijenovi kreću tik ispod površine vode, odakle mogu da reaguju na svaku opasnost. Klijenovi su izuzetno stidljive i oprezne ribe, što posebno važi za starije jedinke. Nije rijetka pojava da oko jata patrolira jedan krupniji primjerak, osmatrajući okolinu. Uplašite li predvodnika, otjeraćete cijelu grupu. Dakle, prilaz vodi je od presudnog značaja za uspješan lov. Najmanja sjenka na vodi, jače trupkanje po obali ili nespretno bačena varalica i jato će nestati u sekundi.

Klijen je svaštojed i može se pecati na skoro svaki mamac. Možete probati sa sirom, komadom nagnječenog voća, posebno kupinama i dudom, mesnim crvićima, suhom krvlju, glistama, skakavcima ili puževima. Tu su i hljebne ruže, durbaci, kocke mesnog nareška i kukuruz šećerac, prirodne i vještačke mušice i živi insekti.

Najbolji trenutak za klijena je onaj određen promjenom nivoa vode. Često zamućenje vode donosi krupne klijenove na jako aromatičnim mamacima. Doba dana i nije toliko presudno, jer su klijenovi aktivni uvijek. Ipak sumrak daje najbolje rezultate kad se love krupni komadi. Od tehnika možete koristiti lov na "pec", dubinsku metodu bez i sa hranilicom, varaličarenje i mušičarenje.

PLOTICA (*Rutilus pigus virgo*)

Plotica je rasprostranjena po cijeloj Evropi. Kod nas se može naći u svim rijekama dunavskog sliva, dok je u jadranskom slivu rjeđa. Voli brzo tekuće, čiste vode bogate zelenim biljem, gdje živi u većim jatima. Jata su nerijetko pomješana sa jatima škobalja. Često se zadržava pri površini vode, mada se uglavnom peca na dnu, jer se tu i hrani. Izuzetak su kamene obale sa kojih pase alge. Hrani se biljnom hranom, kukcima, ličinkama i crvićima.

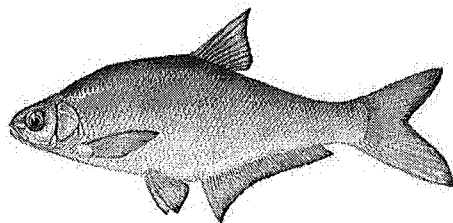
Po izgledu plotice, odmah ćemo shvatiti da pripada porodici šarana. Tijelo joj je izduženo, glava mala sa sitnijim očima. Peraja su joj crvenkasta, po leđima je plavozelena do tamnomaslinasta, a bokovi su joj srebrnkasti, a stomak bijel. Prosječni lovni primjerci su dugi 30 cm i teški 350 g, a kapitalnim ulovom se smatra onaj od 2 kg. Može doživjeti i 15 godina.

Plotica se može loviti gotovo svuda, kako u brzim, tako i u sporim vodama. Najbolje je loviti je sa proljeća u aprilu i s jeseni u novembru. Iako nema lovostaja za ploticu, treba imati na umu da se plotica mrijesti u aprilu i da svaka tada ulovljena plotica znači hiljade izgubljenih mladunaca.

Na brzim vodama ploticu treba tražiti u dubljim dijelovima voda, ali samo tamo gdje ima algi kladofora kojima se plotice rado hrane. Ove alge rastu na kamenitoj podlozi, pa je jasno da virovi u kojima živi plotica moraju biti kamenog dna i strana, a ne pješčani niti glineni usjeci.

Tačnu lokaciju ribe možete naći po mjestu gdje se ona baca, međutim te pozicije ne moraju biti idealne za ribolov i taj problem rješavate primamom.

KESEGA (*Abramis ballerus*)

Navike, stanište, rasprostranjenost: Živi u vodama crnomorskog sliva. Zadržava se pri dnu i u ušćima reka. Hrani se faunom dna.

Opis i građa: Od drugih vrsta svog roda razlikuje se po tome što su joj usta završna i koso postavljena. Krljušti su sitne. Ima dugačku podrepnu peraju sa 38-45 žbica. Tijelo kesega je bočno spljoštenije nego tijelo deverike. Leđa su joj plavozelena, bokovi srebrnobijeli, svjetlucaju plavo ili crvenkasto, trbuh je crvenkastobijel. Tempo rasta je spor, za pet godina naraste do 20 cm.

Razmnožavanje: Mrijesti se između marta i maja. Polno je zrela s 4 godine pri dužini 18-20 cm. Lepljivu ikru odlaže na vodene biljke. Jaja imaju u promjeru 1,3 do 1,5 mm. Razvije embriona u jajnim opnama traje desetak dana. Naraste do 30 cm, rijetko do 40 cm i 600g.

Mameci i pribor za lov: Lovi se lakim ribolovnim priborom, najuspješnije na plovak. Potreban je karbonski štap "takmičarac" od 5 - 6 metara iz dva ili tri dijela. Debljina najlona ipak zavisi od veličine prve upecane kesega. Za pecanje u kanalima najlon debljine 0,08 - 0,10 je obično dovoljan. Koriste se udice od broja 12 do broja 16. Plovak u obliku šargarepe nosivosti od 0,3 - 1,5 gr. Balansiranje olovima treba da bude dobro urađeno.

PEŠ (*Cottus gobio*)

Lokalni nazivi: popin pampur, glavoč, kapič

Max. težina: do 150 g.

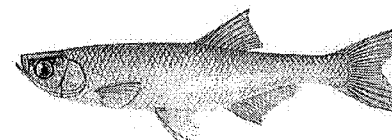
Opis i građa Naraste do 12 cm, tijelo mu je golo i valjkasto. Ima veliku i spljoštenu glavu sa tupom njuškom i širokim ustima. Tijelo mu je prekriveno sluzavom materijom, sive boje sa pjegama. Trbuh mu je sivo-bijele boje. Grudna peraja su mu velika i lepezasta, ledno je dvodijelno, od koga je prvi dio bodljikav. Trbušna peraja nikad ne dosežu do analnog otvora.

Navike, stanište, rasprostranjenost: Živi u salmonivnim vodama, u našoj zemlji živi u sva tri riječna sliva, od najnižih dijelova pa sve do regiona pastrmke, na kamenitoj podlozi. Danju se krije pod kamenjem, a u lov izlazi noću. Udicu sa glistom često zagriže u večernjim satima.

Razmnožavanje: Mrijesti se u februaru, martu, aprilu i maju, kada ženka odloži oko 100 komada jajašaca ikre, koja se lijepi na kamenje. Embrion se u jajnim opnama razvija 2-3 nedelje i za to vrijeme ih mužjak čuva. Jaja su velika, u promjeru imaju 2 do 2,5 mm. Kada se previše namnoži u pastrmskoj vodi, desetkuje ikru i mlad, ali ni pastrmka mu ne ostaje dužna. Peš traži pjeskovito ili šljunkovito dno, tj. ona mjesta na koja pastrmka odlaže ikru.

Mameci i pribor za lov: Lovi se lakim ribolovnim priborom, najlon debljine 0,10 - 0,16, udica broj 12-16, plovak nosivosti 0,5 - 1,5 gr. Mameci su glista i razni insekti. Nerijetko se mogu uloviti ljepši primjerci na parče. Koristi se kao (dobar) mamac za smuđa a nerijetko ga i štuka stavlja na meni.

KEDER (*Alburnus alburnus*)

Lokalni nazivi: uklija, beovica, kaugler, klja, zelenika, zekica, klejica, šnajder.

Životni vijek: prosječno od 5 do 8 godina.

Navike, stanište, rasprostranjenost: Mnogi je miješaju sa bjelicom (*Leucaspis delineatus*). Živi u rijekama, kanalima i jezerima. Voli čistu vodu, ali se drži van glavnog toka - u mirnim rukavcima i zatonima - izbjegavajući predjele gusto obrasle vodenim biljem. Ponekad se skuplja blizu mostova, kupališta i mjesta gde stoka prelazi vodu. Obično se kreće u jatima, tik ispod površine. Vrlo je živahna i nikada ne miruje, a i kako bi kada je vrebaju svi vođeni grabljivci, ali i zmije, žabe, čaplje i galebovi. Keder je svaštojed koji se mrijesti u vrijeme stabilnog vodosotaja.

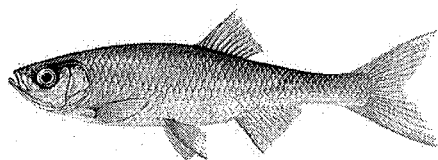
Opis i građa: Po leđima je sivo-plava ili zelenkasta, bokovi i trbuh su joj srebrnkasti i sjajni, dok su peraja obično siva. Krljušt ove ribe je slabo usađena, pa lako spada pri dodiru rukom. Glava mu je mala, usta su joj koso nagnuta prema gore tako da je donja čeljust duža od gornje, što joj omogućava da lako hvata plijen s površine. Najviše je nalik sabljarki (gardi). Obično naraste između 10 i 30 cm, a krupniji primjerci teže do 100g, mada se izuzetno može zakačiti primjerak od čak 150 g.

Razmnožavanje: Mrijesti se u maju i junu, u plitkoj vodi, u pijesku, u vodenoj travi i njenom korijenju, kada voda dostigne 14°C. Ljepljiva jaja se pričvršćuju za kamenje i druge predmete u vodi. Plodnost je od 3 000 do 10 500 jaja. Dvije do tri nedjelje nakon polaganja jaja izležu se mladi. I oni će se mrijestiti na mrijestilištima dvije do tri godine kasnije. Keder polagano raste. U prvoj je godini rijetko veći od 3 cm. Njegova se populacija, često po nekoliko sezona, smanjuje, bilo zbog hroničnog zagađivanja, bilo zbog lošeg mrijesta usljed poplava ili pada temperature. Srećom, u samo nekoliko godina ima ih opet na hiljade.

Mamci i pribor za lov: Tokom najvećeg dijela godine keder mamac grabi smjelo. Izuzetno je proždrljiv i neprestano zauzet pronalaženjem hrane. Zainteresovan je za sve što padne u vodu. Čim padne na vodu, riba ga hvata i vuče u stranu. Najbolji mamci su: crvići, hljebne pahuljice, razna tijesta, insekti, mravlja jaja, sobne muhe, končasto bilje i sitna vještačka mušica. Lovi se laganim priborom. Po tihom vremenu bez vjetra, mamac se zabacuje ispod same površine, na dubinu od svega 15-20 cm. Ukoliko puše vetar, keder će tražiti u srednjim slojevima, a u zimskom periodu pri samom dnu. Štap dugačak 4 m i više; osnovna struna prečnike 0,10 mm, predvez 0,08 mm; udice od broj 16-20; vrlo osjetljiv plovak i olovce. Mlađ se hrani zooplanktonom, odrasle jedinke lutkama hironomida.

Način hranjenja: Kao sve ciprinidae, i keder ima raznovrstan način prehrane stalno se prilagođavajući raspoloživoj hrani. Mladi se hrane isključivo planktonom, dok odrasle jedu najčešće ono što nađu: crve, jajašca, mekušce, alge i razne biljne ostatke. Kako se kreće po svim dubinama vode, uklja se hrani podjednako vodenim kukcima u svim stepenima njihovog razvoja, kao i kopnenima kada slučajno padnu u vodu.

BJELICA (Leucaspis delineatus)

Navike, stanište, rasprostranjenost: Za bjelicu ili bjelku karakteristično je da se drži površinskog sloja vode. Prosječno je duga 6-8 cm, maksimalno 12 cm. Bjelica je sitna, jatna riba. Živi u jezerima i kanalima, kao i ravničarskim rijekama sa sporim tokom. U našoj zemlji

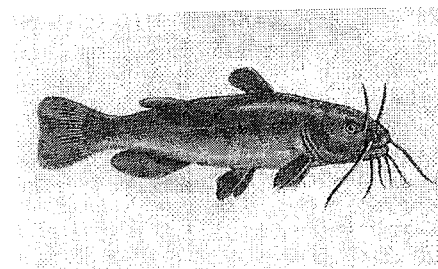
naseljava nizinske i prijelazne vode crnomorskog sliva. Rasprostranjena je i u Srednjoj i Istočnoj Evropi. Nema privrednog značaja.

Opis i građa: Mnogi ribolovci bjelicu brkaju sa kederom (kaugler, beovica, belka, klija, zelenika, zekica, uklija), ali ako ih pažljivo posmatramo uočićemo značajne razlike. Bjelica je primjetno manja od kedera. Bočna linija joj nije puna i prekida se najdalje od 12-13 krljušti iza glave. Peraja su joj bezbojna. Boja bjelice zavisi od osobine vode i dna. Riječna bjelica je mnogo svjetlija od jezerske. Leda imaju zelenkastu ili žućkastu nijansu. Bokovi su srebrnasto bijeli sa prugicama jarko srebrnasto-plave boje. Ima izduženo tijelo pokriveno srebrnastom krljušti koja lako otpada. Nalik je bolenu.

Razmnožavanje: Polnu zrelost dostiže u drugoj godini života. Mrijesti se ljeti, a ikru odlaže na donju stranu listova ili drugih predmeta koji plivaju na površini vode.

Mamci i pribor za lov: Ova je riba veoma proždrljiva, hrani se ogromnom količinama planktona. Grabu bukvalno sve što padne na vodu. Kao mamac možemo koristiti sve što nam padne pod ruku, čak i parče vunenog konca. Tim mamcem se uspješno može loviti u tihe dane bez vjetra, neprestano tresući vrh štapa. Lov bjelice je odlična škola za početnike. Zahtijeva nježan pribor kao i keder.

PATULJASTI SOMIĆ (Ictalurus nebulosus)

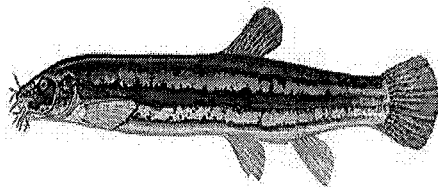

Bodlja u leđnoj peraji kod *A. nebulosus* je nazubljena na stražnjoj (posteriornoj) strani, dok kod *A. melas* nije. Također se kod *A. melas* mogu zamijetiti crne linije između perajnih šipica, te na repnom dijelu tijela svijetliji dio potkovastog oblika, što *A. nebulosus* nema. Max veličina: težina 2,8 kg, dužina 55 cm.

Biologija: Noćni je grabežljivac i hrani se svim vrstama hrane. Mrijesti se u rano proljeće u plitkim vodama koje su ugrijane suncem. Jajašca (do 5 000 kom.) polažu u obliku kugle te ih pričvršćuju za supstrat. Proširio se je jako brzo u gotovo sve tipove voda. Njegovo postojanje u našim vodama je u posljednje vrijeme dosta upitno. Nekad se smatralo da samo ova vrsta isključivo dolazi u našim vodama, ali su novija istraživanja pokazala da se radilo o krivoj determinaciji i da u našim vodama većinom dolazi vrsta *Ameiurus melas*.

Distribucija: Alohtona vrsta. Unesen je početkom prošlog stoljeća, i to najprije u toplovodne ribnjake, odakle se proširio u otvorene vode, prvenstveno nizinske. Potječe iz Sjeverne Amerike.

ČIKOV (*Misgurnus fossilis*)

Maksimalno naraste do: 30 cm. dok mu je maksimalna težina 20 grama

Vrijeme mrijesta: od aprila do juna

Opis i građa: Izgledom podsjeća na jegulju ili zmiju. Ima dugačko tijelo, sprijeda skoro cilindrično. Gubica mu je spuštена prema dolje i na njoj se nalazi deset brkova, od kojih je šest, najdužih na gornjoj, a četiri kraća su na donjoj usni.

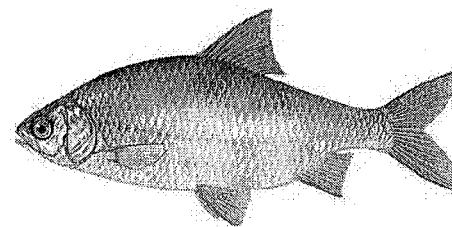
Sve peraje su mu zaokružene. Trbušne peraje su male i daleko iza grudnih. Ljuska mu je sitna i pokrivena debelim slojem sluzi, pa je skoro neprimjetna. Po leđima je žutosmeđe boje, sa crnim pjegama. Stomak mu je žut, ponekad crvenkast, a po bokovima se pružaju dugačke crne trake, od kojih je sredina znatno šira.

Navike, stanište, rasprostranjenost: Riba nizinskih voda crnomorskog sliva. Naseljava tihe, mirne vode, mrtvaje, kanale sa muljevitim dnom i ne voli velike dubine. Može preživjeti i u uvjetima gdje bi svaka druga riba uginula. Uz pomoć jednog crijeva uzima kisik iz zraka i stvori rezerve, pa može ukopan u vlažnom mulju opstati i po mjesec i više dana.

Razmnožavanje: Vrijeme mrijesta je nedovoljno jasno. Prema nekim zapažanjima, ikru baca u decembru, prema drugim u proljeće, a prema trećim dva puta godišnje, zimi i u maju. Najvjerojatnije mrijestiti se počinje u rano proljeće i traje dosta dugo. Ženka je plodna i položi oko 150.000 jajašaca ikre, koju lijepi za vodeno raslinje. To objašnjava neobičnu brojnost čikova na mjestima gdje mu ne prijeti opasnost od grabljivica.

Mamci i pribor za lov: Lovi se vađenjem mulja ili vršama, lako i dugo se čuva u akvarijima i raznim kantama na čijem dnu ima nekoliko centimetara muljevitog pijeska i vode. Čikov je izuzetan mamac za soma, a osim soma čikova rado napadaju i šuka, smud, bolen i jegulja. Čikov je i najpouzdaniji meteorolog. Možete ga držati u akvariju i promatrati ponašanje. Dan-dva prije promjene vremena čikov se uznemiri i s dna akvarija izlazi na površinu vode po kojoj nervozno pliva do pred samu promjenu vremena ili pojavu vremenske nepogode

BODORKA (*Rutilus rutilus carpathosicus*)

Lokalni nazivi: Žutooka, zlatooka, platika, grunec, siruna

Navike, stanište, rasprostranjenost: Bodorka se smatra redovnim stanovnikom svih slatkih voda, u nekim vodama je najmnogobrojnija vrsta ribe. Vrlo je prilagodljiva pa opstaje u svim rječicama, potocima, mrtvajama, ali i u velikim rijekama i u akumulacionim jezerima. Neke varijante bodorke žive i u morima niskog saliniteta, a nema ih u brzim i hladnim vodama, dok izgleda podnosi i vode osrednjeg kvaliteta. Često se javlja u donjim dijelovima rijeka sa pastrmkama. Živi u gustim jatima sa rođacima raznih uzrasta. Naseljena je posvuda a najviše je ima u rijekama dunavskog sliva. Ljubitelj je mirnih i sporotekućih voda sa puno podvodnog i priobalnog rastinja. Najviše se zadržava na mjestima bogatim trskom i rogozom. Pored ovog, voli tvrdo dno gdje voda nanosi i taloži prirodnu hranu (larve insekata, mekušci i sl., biljni izdanci, otpaci, alge i podvodna mahovina i insekti koji padnu na vodu ili tek izašli iz čahure), i duboke zone gdje se osjeća bezbijedno od prirodnih neprijatelja. U proljeće, poslije topljenja leda, drži se samo obale i u rijekama i u jezerima. Iz rijeka često odlazi u zalive i mrtvaje vezane za rijeku i poslije opadanja vodostaja. Poslije mrijesta, bodorka se može naći na cijelom toku rijeke osim u najbržim dijelovima. Kada se u rijekama pojavi trava, odlazi u zaliv. Za vrijeme ljetnjih vrućina traži dublja mjesta ili se zavlaci u podlokane obale i korijenje drveća. Bodorka voli pjeskovito dno i, za razliku od crvenperke, nalazi se na dvadesetak cm od dna. Glavna hrana bodorke su vodeno bilje i larve raznih insekata.

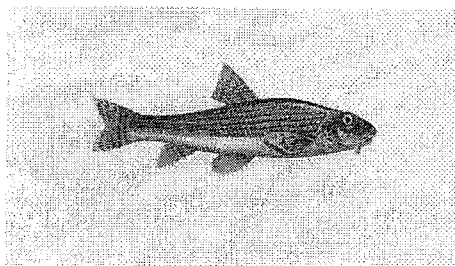
Opis i građa: Izgled bodorke je skoro svima poznat jer je to prva riba koju početnici upecaju. Karakteristike su joj: krupna srebrnasta krljušt koja se lako čisti i koje ima 42 do 45 komada po uzdužnoj brazdi (koja je jako naglašena), peraja su žuta, zavisno od temperature vode, kada prelazi u narandžasto-crvenu boju, pogotovo u zimskim uslovima kada je voda hladnija, dok joj je oko zlatno-žute boje sa karakterističnom mrljom u gornjem dijelu oka pa joj odatle i potiče jedan od naziva, zlatooka. Iris oka je crven. Trbušna i analna peraja su ponekad žuto-narandžaste boje, a ostala uglavnom sivosmeđa. Tijelo bodorke je lagano spljošteno bočno, ali je produženo. Leđa su joj crnkasta sa plavim ili zelenkastim odsjajem. Bokovi su sivosrebrnasti. Ledno i repno peraje su zelenkasto-sivi sa crvenkastim prelivom. Grudna peraja su bleđožućkasta, a trbušna crvena. Ledno peraje se nalazi uspravno nad trbušnim perajama. To su boje obične riječne bodorke kojih ima nekoliko varijeteta u zavisnosti od uzrasta i okoline u kojoj živi. Vrlo je slična crvenperki, pa je oni manje iskusni ribolovci teško razlikuju. Može da dostigne težinu do jednog kilograma, ali se lovi ona sitnija. Živi u jatima, pa kad ovo naide, možete ga zadržati prihranjivanjem, a tada budite sigurni da će vam čuvarka biti puna. U većini slučajeva, ne prelazi dužinu od 30 cm i težinu od 600 g. Veći primjerci su izuzetno rijetki. Postoje brojni hibridi bodorke sa deverikom, ukljijom ili crvenperkom.

Razmnožavanje: Mrijesti se od aprila do juna kada je temperatura vode iznad 12°C. Mrijesti se u travnatim ili šljunčanim područjima, ali uvijek u plitkim zonama, ne dubljim od jednog metra i često uz obale. Sve ženke iz iste grupe polažu jaja istovremeno na istom mjestu.

Plodnost jedne ženke je od 5 000 do 100 000 jaja. Desetak dana nakon oplodjenja iz jaja izlazi mladi. Tokom posebno toplih godina bodorka se razmnožavaju dva do tri puta godišnje. Rast mladi je spor pa treba čekati i do tri godine i veličinu od 15 cm da bi potomstvo počelo sa razmnožavanjem.

Mamci i pribor za lov: Stariji ribolovci ne vole da pecaju bodorku. Nju i nije baš lako uloviti, pa se većim ulovom malo ko može pohvaliti. Bodorka je uvek sita, a i kada nije, mamac ne uzima energično kao druge ribe. Često čujemo da je pecanje bodorka dobra škola za ribolovce početnike. Uz odgovarajući mamac bodorka se može pecati tokom cijele godine. Lovi se i noću pri vještačkom svjetlu kojim se primamljuju i druge ribe. Osetljiva je na promjenu vremena, pa se u zavisnosti od te promjene može nalaziti pri dnu, na sredini ili pri samom vrhu vodene površine. Provrereno je da pred promjenu vremena ne grize.

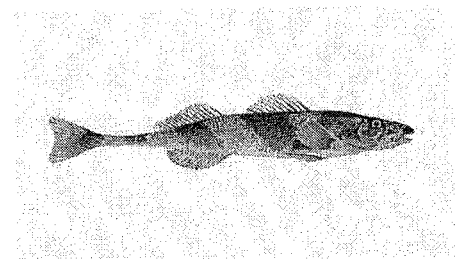
KRKUŠA (*Gobio gobio obtusirostris*)

Krkuša naseljava sve evropske vode sem one u Skandinaviji, Škotskoj, Pirinejima, južnoj Italiji i Grčkoj i to sa većim brojem podvrsta. Naseljava sva moguća staništa od planinskih potočića do bazena. Iako nije česta u dubokim bazenima, u njima može porasti izuzetno krupna. Ponekad se čak nalazi i u morskoj vodi sa manjom koncentracijom soli. Potrebna joj je bistra, topla voda srednje jako struje i kameno ili pješčano dno. Mrijesti se od maja do juna iznad kamenitog tla obraslog travom. Nastavlja sa hranjenjem i u toku zime sa tim što se seli u veće dubine. Nakon 2 do 3 godine krkuša postaje polno zrela. Njen životni vijek je oko 6 godina i maksimalno poraste 15 cm. Ova tanušna srebrna ribica je ukrašena crnim tačkama po cijelom tijelu i perajima. Izuzetno liči na sitnu mrenu, ali ima jedan par brčića dok mrena ima dva para. Po položaju usana može se zaključiti da se hrani sa dna larvama insekata, puževima i zglavkarima. Usne mogu da joj se transformišu u tubu kojom je u stanju da isisa životinje iz tla kao usisivač. Nema neki privredni značaj izuzev u Francuskoj u kojoj se od nje pravi jedna vrsta nacionalnog jela. U centralnoj Evropi ovom ribicom hrane svinje. U prirodi ona je hrana većim predatorima.

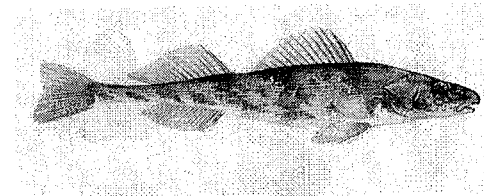
Lov krkuše: Krkuš možete naći u gustim jatima u vodama sa jakom strujom. U toku zime odlazi u duboke vode, a ljeti se pomjera u pliće vode do 2 m, gdje se hrani sa dna larvama insekata, puževima i zglavkarima. Najbolji period ribolova je od avgusta do septembra. Peca se finim priborom sa dvije udice veličine 12 u razmaku 8 cm jedna od druge sa mamcem prezentovanim na dnu. Prije početka ribolova, štapom zamutite vodu, rijući po dnu. Ovo će djelovati kao alarm za krkuš i jato će se pojaviti da se počasti životinjicama dna koje ste upravo izvadili. Kao mamac koristite gliste i mesne crviće.

MALI VREtenAC (*Aspro streber*)

Bliski je rođak smuđa, samo je po građi tijela nešto drukčiji. Rep mu je tanak, a tijelo, prema glavi, vretenasto. Glava mu je trouglasta, a oči malene i izbuljene. Pokriven je sitnim, hrapavim ljuskama, i žuto-sive je boje, dok je po trbuhu svijetliji. Tijelo mu je čvrsto i zbijeno, a naraste do 20-ak cm. Na leđnoj peraji ima 8-9 žbica. Na škrgnim poklopcima ima po jednu bodlju. Prednji dio trbuha mu nije pokriven krležima, a sa strana na tijelu ima 4-5 tamnih, kosih, debljih linija. Vretenac voli brzu i duboku vodu sa tvrdim dnom. Pliva na mahove, kao i grgeč. Izvan vode je jako osjetljiv. Mrijesti se od marta do maja. Meso mu je odlično.

VELIKI VREtenAC (*Aspro zingel*)

Sličan je malom vretenacu, a razlika je u tome što je tamnije boje i naraste do 50 cm. Trbuh mu je pokriven krležima, ima širi rep nego njegov manji rođak, i na leđnoj peraji ima 13-14 žbica. Kao i mali vretenac, voli brzu i tekuću vodu, a i mrijesti se na isti način. Ikra mu je sitna i ljepljiva, a hrani se beskičmenjacima koje skuplja po dnu. Teško se nalazi, i najčešće se hvata slučajno, na glistu, kada guta mamac zajedno sa udicom. Tada on nastavlja mirovati, bez trzanja, i tek kada ribolovac počne promjeniti mamac, osjeti ga na udici. Ima odlično meso, te se kaže da se veliki vretenac ne poklanja ni najboljem prijatelju.

SLATKOVODNI RAKOVI

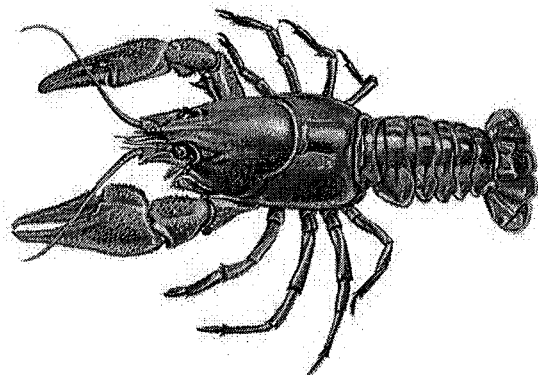
Slatkovodni rakovi potiču iz mora, a naseljavaju većinu rijeka, jezera i potoka. Noćne su životinje, noću izlaze i traže hranu. Dišu škrgama i površinom tijela. Rakovi su beskičmenjaci, a tijelo im je člankovito. Prema građi i karakteru ekstremiteta tijelo obrazuje tri cjeline: glavu (6 segmenata), grudi (8 segmenata) i trbuh (7 segmenata). U povoljnim uslovima dostignu težinu do 300 g. Zakonom su zaštićeni, međunarodnim sporazumima i uredbama o zaštiti prirodnih rijetkosti. Lov je dozvoljen samo u naučne i edukativne svrhe. Ispod 9 cm dužine ne smiju se loviti. Lovostaj rakova je od 1. novembra do 31. maja. Rakove je moguće gajiti za komercijalni izlov u kontrolisanim uslovima za dostizanje konzumne veličine.

Od najstarijih dana slatkovodni rakovi se upotrebljavaju za ishranu. Kvalitet rakova se na tržištu cijeni prema količini jestivog mesa. Ono se nalazi u velikim klijestima, mišićima abdomena i repa. Mužjaci su razvijeniji, imaju šira leđa i veća klijesta, pa su zbog toga i traženiji.

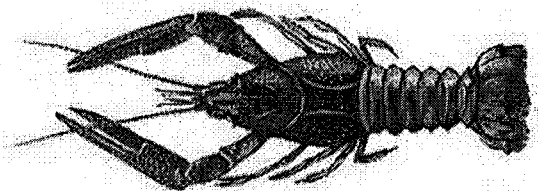
Rod riječni rakovi (*Astacus*) – ubrajaju se četiri vrste koje imaju privredni značaj.

POTOČNI ILI RIJEČNI RAK (*Astacus Astacus*) – plemenita, najkvalitetnija i najraširenija je vrsta slatkih voda. Ima najduži rostrum (7–11 mm), jake štipaljke odozdo intenzivno crvene boje. Živi u rijekama dunavskog sliva. Nastanjuje tekuće i čiste stajaće vode koje nisu suviše hladne i zamuljene. Podnosi temperaturu vode do 26°C. Površina tijela je pokrivena čvrstim „oklopom“, pa rakovi ne mogu kontinuirano rasti, nego se u toplije doba godine presvlače – odbace stari oklop i dok su mekani, narastu u duljinu pa ponovo izgrade novi čvrsti oklop, često koristeći minerale iz starog oklopa tako da ga pojedu. Ovi rakovi pripadaju grupi desetoronožnih rakova, što znači da na prsnom dijelu tijela imaju pet pari nogu hodalica, od kojih prvi par čine velika i široka klijesta bradavičaste površine. Klijesta su u mužjaka uvijek veća nego u ženki. Na trbušnoj strani zatka rakovi imaju noge plivalice koje, uz ostalo, ženkama služe za nošenje jaja. I noge hodalice i noge plivalice mogu se regenerirati u slučaju ozljede ili otkinuća. Riječni rakovi postaju spolno zreli u 2. do 3. godini života. Parenje se odvija u jesen, a ženke nose jaja ispod repa na nogama plivalicama osam do devet mjeseci. Pri izlijevanju juvenilni rakovi su dugački oko 12 mm i vrlo slični odraslim rakovima. Rakovi ove vrste su noćne i sedentarne životinje (žive na dnu), nisu teritorijalni, ali pokazuju agresivne oblike ponašanja u slučajevima kada je prostor ograničavajući faktor. Poznato je da je ova vrsta malog radijusa kretanja ako je riječ o životinjama koje su prilagođene staništu, dok su životinje puštene u novo stanište više pokretne – krug kretanja im je od 50 do 1000 metara tijekom dvije sedmice. Žive u rijekama i jezerima s ilovastim i šljunkovitim dnom, te uz obalu među vodenom vegetacijom.

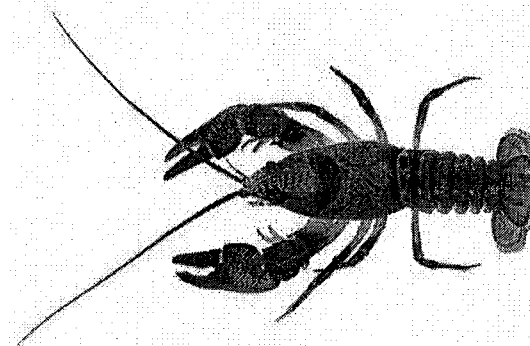
Ova vrsta je ugrožena velikim količinama otpadnih materija u vodenim ekosistemima, regulacijom vodenih tokova i prekomjernim nekontrolisanim izlovom. Isto tako ga ugrožavaju i strane (američke) vrste rakova unesene u Evropu i koje često sa sobom nose opasnu bolest – račju kugu. Unesene strane vrste otporne su na račju kugu, ali zato evropske vrste, pa tako i riječni rak, od nje ugibaju u velikom broju.

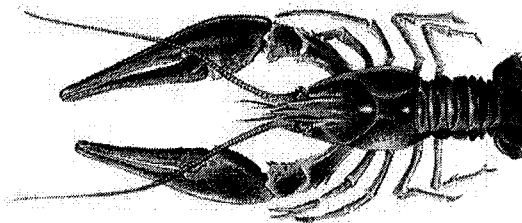
BJELONOZI RAK (*Astacus pallipes*) – rostrum je dužine 6–8 cm sa štipaljka koje su dole svijetle boje.

RAK KAMENJAR (*Astacus torrentium*) – najmanji je rak slatkovodnih tokova i ima najkraći rostrum i štipaljke su mu crvene boje kao i potočnog raka. Naraste najviše 7–8 cm. Živi samo u hladnijim brdskim vodama dunavskog sliva.

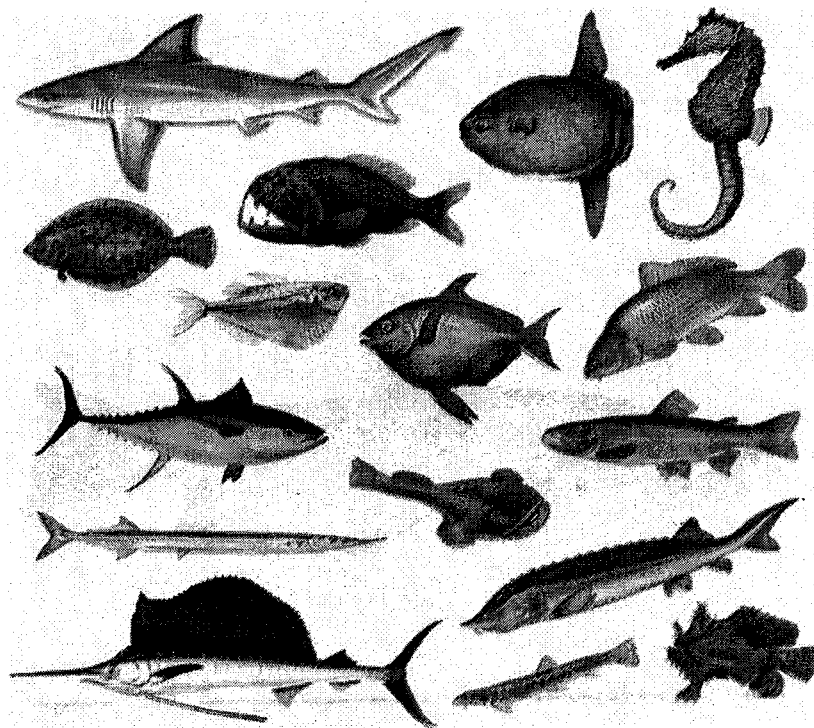

BARSKI RAK (*Astacus leptodactylus*) – ima veoma tanke štipaljke, a odozdo je svijetle boje. Ima manje mesa, pa je zbog toga i manje cijenjen. Živi u nizijskim tekućim i stajaćim vodama dunavskog sliva.

MORFOLOGIJA RIBA

Ribe su najprostija skupina kralježnika, čiji je organizam prilagođen životu u vodi. Kreću se pomoću peraja, a umjesto pluća imaju škrge. Koža im je pokrivena krljuštima, iako se kod nekih vrsta mogu sresti i koštane ploče ili je tijelo potpuno bez krljušti.

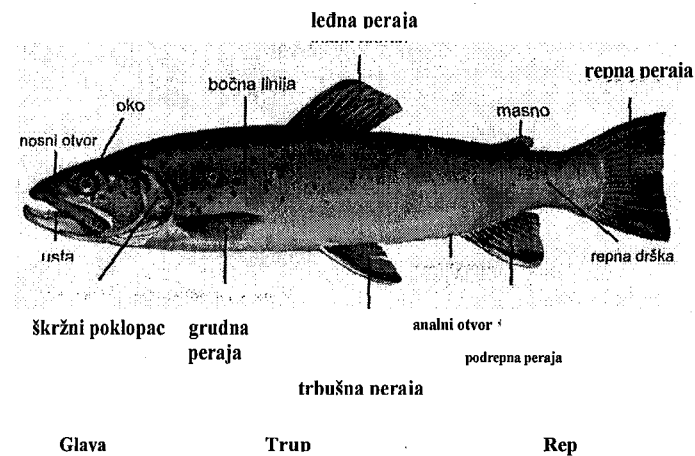
Po obliku i veličini tijela, ribe su su izuzetno heterogena skupina. Tijelo im je prilagođeno uslovima sredine u kojoj žive, pa tako razlikujemo:

- vretenast oblik tijela kod većine stanovnika brzih i snažnih tekućica (pastrmka, klijen),
- torpedast oblik tijela kod velikih grabljivica i brzih plivača (tune, ajkule),
- visoko i bočno spljošteno tijelo kod riba koje žive pri dnu mirnih voda (šaran, deverika, komarča),
- dorzoventralno spljošteno tijelo kod nekih morskih riba (raža, manta),
- zmijolik oblik tijela kod jegulje,
- mnogi drugi netipični i egzotični oblici tijela (morski konjic, morsko šilo,...).

Veličina tijela riba znatno varira. Tako u ovoj zajednici imamo na jednoj strani prave divove (kao što je velika bijela ajkula dužine do 20 m) i izuzetno male, jedva primjetne vrste kao što je novovootkrivena vrsta maksimalne veličine 8 mm.

Tijelo ribe dijeli se na tri regije:

- a) glava,
- b) trup,
- c) rep.

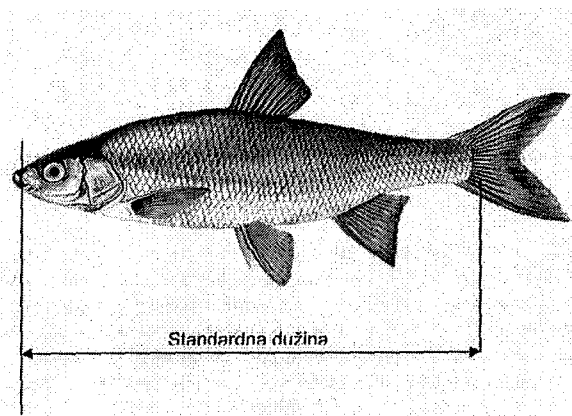

Glava ribe obuhvata dio tijela od vrha usta do kraja škrgnog poklopca. Škržni poklopac zatvara škrgnu duplju u kojoj su smješteni škrgni lukovi. Prednji dio glave, od početka oka, naziva se rilo. Kod nekih vrsta riba oko usnog otvora postoji jedan ili više parova brčića.

Trup se pruža od škrgnog poklopca do analnog otvora i čini najveći dio tijela.

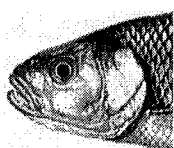
Rep se pruža od analnog otvora do kraja repne peraje. Dio repa, od kraja osnove podrepne peraje do početka repne peraje, naziva se repno stablo.

Dužina tijela ribe može se izraziti kao totalna ili kao standardna dužina. Totalna dužina predstavlja rastojanje od vrha usta do kraja repne peraje. Standardna dužina jeste rastojanje od vrha usta do osnove repne peraje.

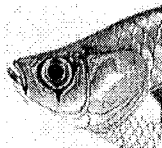

Totalna dužina

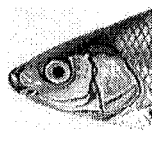
Kod riba razlikujemo tri osnovna položaja usta: gornja slika a), završna slika (b) i donja usta slika (c). Kod riba sa završnim ili terminalnim ustima (pastrmka, grgeč) gornja i donja vilica su skoro jednake dužine. Kod riba koje imaju gornja usta (štuka, bolen) donja vilica je duža od gornje i strši mimo nje. Kod riba koje imaju donja usta (kečiga, mrena) donja vilica je znatno kraća od gornje. Pored ova tri osnovna položaja usta razlikujemo još dva položaja: polugornja i poludonja usta.

(a)

(b)

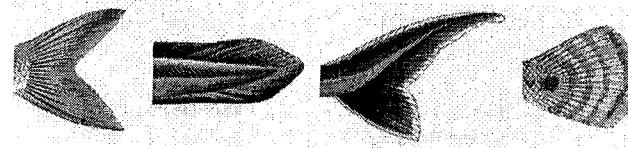

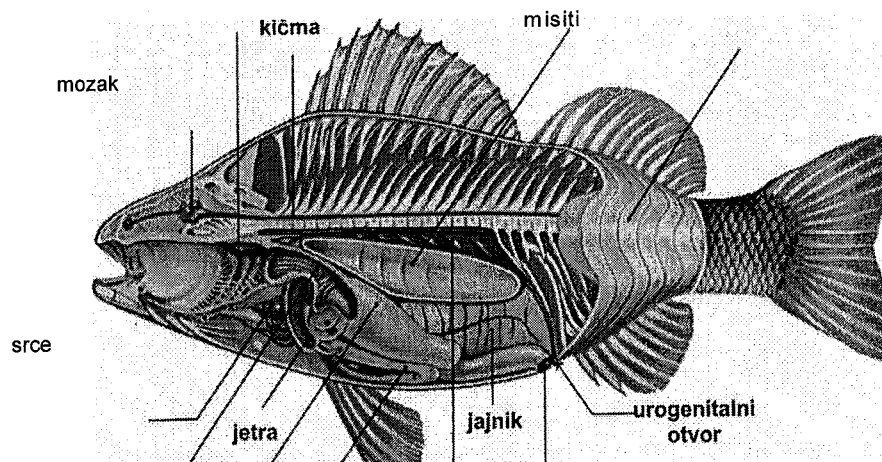
(c)

Za razliku od drugih kralježnika ribe ne posjeduju klasične ekstremitete, nego se za kretanje koriste perajama. Peraje predstavljaju kožne nabore, koji su učvršćeni pomoću čvrstih ili mekih zraka. Peraje mogu biti parne i neparne. Parna peraja su grudna i trbušna. Neparne peraje su: leđno, repno i podrepno. Kod salmonidnih vrsta riba i kod nekih vrsta somova iza leđnog peraj se nalazi tzv. Masno peraje, bez zraka.

Neke vrste riba, kao što su smud i grgeč, imaju dva leđna peraja. U prvom leđnom peraju zrake su tvrde i jako oštre, a u drugom mekane i granate.

Repno peraje može biti različitog oblika. Kod heterocerknog repnog peraja gornji krak je znatno jače razvijen od donjeg (jesetra, kečiga). Homocerkno repno peraje ima jednake, simetrične krakove (šaran, mrena).

Koža

Koža je zaštitni omotač tijela riba, ali sudjeluje i u brojnim procesima metabolizma, ekskrecije, termoregulacije, kod nekih vrsta u procesima disanja itd. Koža je i čulni organ jer su u njoj smještene različite senzitivne stanice.

Koža riba sastoji se od gornjeg ili vanjskog slija – pokožica i donjeg sloja – krzna.

Pokožica se sastoji od stanica različitog sastava. Ove stanice luče sluzni sekret, koji smanjuje trenje pri kretanju riba kroz vodu i štiti ih od štetnih djelovanja.

Krznno ili korium je unutarnji sloj kjože, složenije je građe i u njemu je razgranana mreže krvnih i limfnih sudova, živci i pigmenti. Pigmenti su hemijske tvari koje daju boju koži i smještene su u posebnim pigmentnim stanicama. Različitog su hemijskog sastava, pa ribe mogu imati veliki raspon boja.

Iz posebnih stanica krzna razvija se krljušt. Krljušti prekrivaju kožu ribe i štite je od mehaničkih povreda i od štetnog različitih agensa. Razlikujemo nekoliko tipova krljušti: plakoidne (morski pas, raža), ganoidne (jesetra, kečiga), cikloidne (šaran, pastrmka) i krnoidne (smud, grgeč). Na vanjskoj površini krljušti vidljivi su prstenasti grebeni, a između njih providne zone pomoću kojih se određuje starost riba. Za određivanje starosti najpovoljnije su krljušti iz bočna linije.

Skelet

Skelet predstavlja čvrstu podlogu mišićima i unutarnjim organima i daje konture tijela. Riba se na osnovu građe skeleta mogu podijeliti u dvije skupine: skupina *Chondrichthyes* koja obuhvata ribe sa hrskavičnim skeletom (ajkule, raže, himer), te skupina *Osteichthyes* kojoj pripadaju ribe koje imaju ndjelomično (jesetra, kečiga) ili potpuno okoštao skelet (šaran, pastrmka, som).

Skelet se satoji od lubanje, kralježničkog stuba i kostura peraja. Veliki broj ribljih vrsta imaju u mišićnim pregradama manji ili veći broj međumišićnih kostiju ili drača. Kostur peraja sastoji se od perajnih zraka ili žbica. Razlikujemo tvrde i meke zrake.

Meke zrake su sastavljene iz većeg broja uzglobljenih koštica i čine osnovu mekih peraja, a tvrde zrake imaju članke čvrsto srasle u kost u obliku trnastog štapića. Obzirom na oblik i broj zraka u peraju razlikujemo mekorepke (šaran, pastrmka) i tvrdoperke (smud, grgeč).

Mišići

Mišići su najvažniji dio lokomotornog – pokretačkog aparata i svojim kontrakcijama omogućavaju kretanje tijela. Pored toga, svojim pokretima potiču rad i mekih unutarnjih organa.

Krvožilni sistem

Osnovna funkcija ovog sistema je osiguravanje stalnog protoka krvi kroz organizam, putem kojeg se vrši transport kisika, hranjivih materija i hormona do svih stanica, te odvođenje štetnih produkata metabolizma do organa za izlučivanje.

Krvožilni sistem čine srce i krvni sudovi. Srce je smješteno u srčanjoj duplji, odmah iza škrgnih lukova. Sastoji se od pretkomore i komore, i kroz njega protječe samo venska krv. Iz komore izlazi uzlazna aorta koja svojim ograncima ulazi u škrge. U škragama se vrši razmjena plinova.

Oksidirana, arterijska krv se brojnim arterijama odvodi do silazne aorte. Od silazne (leđne) aorte, koja se proteže cijelom dužine tijela ispod kralježnice, odvajaju se brojne arterije koje ulaze u različite dijelove tijela. Arterije završavaju sitnim kapilarima, preko kojih krv stanicama predaje kisik. Nasuprot tome, kapilarama počinju vene, koje teku paralelno sa arterijama, i koje krv bogatu ugljendioksidom odvođe do srca, a potom do škrge.

Srce riba je malo i ima 20 do 30 otkucaja u minuti, a kod riba koje miruju u zimskom razdoblju (karaš, šaran) samo je jedan okučaj u minuti. Pri povišenoj temperaturi vode, kod nekih vrsta riba srce može imati i preko 100 otkucaja u minuti.

Živčani sistem

Osnovna uloga živčanog sistema je primanje različitih podražaja i davanje adekvatnog odgovora putem organa, odnosno reagiranje na njih. Receptori primaju podražaje iz vanjske sredine i prenose ih putem živčanih stanica do centralnog živčanog sistema. U centralnom živčanom sistemu ovi se podražaji analiziraju i akceptiraju, a potom, putem živčanih stanica, šalju odgovor do određenog efektor (mišići ili žlijezde), koji raguje na podražaj.

Mozak riba je slabo razvijen i na znatno nižem stepenu razvoja u odnosu na druge kralježnjake. Posebno je slabo razvijen veliki (prednji) mozak, dok su sredni i mali (stražnji) mozak te produžena moždina relativno dobro razvijeni. Kralježnička moždina je dobro razvijena i proteže se cijelom dužinom kralježničkog stuba.

Respiratorni sistem

Osnovni organ za disanje riba jesu škrge. Preko škrge vrši se razmjena plinova, apsorpira se kiseonik i izlučuje ugljendioksid.

Osnovu škrge čine škrgni lukovi. Na škrgnim lukovima nalaze se tanki kožni nabori – škrgni listići, koji su isprepleteni brojnim kapilarima. Većina košljoriba ima četiri para škrgnih lukova. Škrgne lukove od mehaničkih povreda štiti škrgni poklopac ili operculum.

Košljoribe dišu na sljedeći način:

Otvaranjem usta ribe čine udisaj i voda bogata kiseonikom ulazi u usnu šupljinu i oplakuje škrgne listiće. Na površini listića vrši se razmjena plinova. Kod izdisaja zatvaraju se usta, sužava ždrijelo i u isto vrijeme širi škrgni poklopac, voda protječe kroz škrgne listiće i izbacuje se izvan organizma.

Iako su škrge najvažniji dišni organ, kod nekih vrsta riba u procesu disanja mogu sudjelovati koža i crijeva. Kod nekih vrsta riba postoji poseban aparat za disanje tzv. Labirint, pomoću kojeg ribe udišu isključivo atmosferski zrak.

Probavni sistem

Probavni trakt ili digestivni sistem predstavlja najsloženiji sistem organa kod riba, pomoću kojeg ribe unose i probavljaju hranu u svom organizmu, te iskorištavaju hranjive materije. Probavni trakt predstavlja kanal koji počinje usnoždrijelnom šupljinom, na koju se nastavlja u jednjak, želudac, crijeva, i koji se završava analnim otvorom. Ovom sistemu pripadaju i dvije žlijezde: jetra i gušterača.

Osnovna uloga usnoždrijelne šupljine jeste hvatanje plijena i njegovo usmjeravanje prema jednjaku. Zubi su kod grabljivica dobro razvijeni i smješteni su na vilicama u više redova, a kod nekih vrsta i na jeziku i na nepcu. Kod većine drugih vrsta riba, zubi su slabo razvijeni ili uopće ne postoje. Zubi služe isključivo za hvatanje i zadržavanje plijena.

Kod ciprinidnih vrsta riba razvijeni su ždrijelni zubi, poredani u jedan do tri niza, i služe za mljevenje hrane. Jezik je slabo razvijen, tvrd je i skoro nepokretan. Ždrijelo predstavlja vezu između usne dupljine i jednjaka. Jednjak je u obliku kratke cijevi i obilno luči sluz koja pomaže pri gutanju hrane. Kod najvećeg broja ribljih vrsta jednjak se nastavlja u želudac. Želudac je šuplji, elastični organ u kojem se obavlja mljevenje i djelimično varenje hrane. Različitog je oblika, što u prvom redu zavisi od načina prehrane. Kod grabljivica želudac je dobro razvijen i može biti cjevastog ili vrećastog oblika, dok je kod ciprinidnih riba želudac ili slabo razvijen ili ga uopšte nema.

Crijevo se nastavlja na želudac. Na početku crijeva kod nekih vrsta riba (pastrmka, grgeč) nalaze se tzv. pilorični nastavci, čija je uloga povećavanje površine crijeva i njihove resorpcije. Dužina crijeva u prvom redu zavisi od načina prehrane. Grabeljavac, mesojedne vrste riba imaju kratko i pravo crijevo, dok ribe biljojedi imaju crijevo i desetak puta duže od tijela.

Jetra je kod riba dobro razvijena, i smještena je u prednjem dijelu grudnotrbušne šupljine. Može imati jedan ili više režnjeva. Jetra je najvažnija žlijezda organizma i sudjeluje u brojnim metaboličkim procesima. Gušterača je druga važna žlijezda, koja lučenjem probavnih enzima pomaže varenju hrane. Probavni trakt završava analnim otvorom.

Spolni organi

Spolne organe riba čine spolne žlijezde (gonade) – jajnici kod ženke i sjemenici kod mužjaka, te odvodni kanali. Kod najvećeg broja riba gonade su parni organi i leže između ribljeg mjehura i visceralnih organa. Izuzetak čini grgeč, čije ženke imaju samo jedan jajnik, nastao spajanjem prvobitna dva.

Jajnici (ovariumi) su vrećastog oblika, čija je unutrašnjost izdijeljena uzdužnim i porečnim vezivotkivnim pregradama. Između ovih pregrada nalaze se brojne jajne stanice u različitim stadijima razvoja. Od jajnika polaze jajovodi, koji se spajaju u jedan, završni kanal. Kroz ovaj kanal zrela jaja spuštaju se do urogenitalne papile, te izljevaju u vodu sredinu, tokom mrijesta. Neke vrste riba, kao što su salmonide, nemaju jajovode, nego se zrela jaja iz jajnika spuštaju u trbušnu šupljinu, odakle se izbacuju vani. Tokom sezone mrijesta jajnici ispunjavaju najveći dio trbušne šupljine, jasno se prepoznaju po zrnastoj strukturi i žutoj do naračastoj boji.

Sjemenici (testisi) po svom izgledu podsjećaju na jajnike, ali se po građi i funkciji dosta razlikuju od njih. Unutrašnjost sjemenika podijeljena je na brojne šupljine ili kanaliće, u kojima se staraju spermatozoidi. Od sjemenika polaze brojni sjemenovodi, koji se spajaju u

zajednički izvodni kanal. Ovaj kanal se otvara napolje posebnim otvorom na mokraćno-spolnoj kvržici.

Mokraćni sistem

Bubrezi riba po svom obliku razlikuju se od bubrega viših kralježnjaka, a kod mnogih riba bubrezi su postali limfoidni organi i nemaju funkcije bubrega. Smješteni su između kralježničkog stuba i plivajućeg mjehura i pružaju se cijelom dužinom kralježnice, od lubanje do analnog otvora.

Bubrezi su u obliku parnih traka, crvenkaste su boje, a trake bubrežnog tkiva mogu biti spojene ili razdvojene, što zavisi od vrste ribe. Obzirom na život u različitoj vodenoj sredini (slatka, bočata i slana voda) građa bubrega je raznolika, pogotovo mikroskopska građa.

Na bubregu razlikujemo tri dijela: prednji, srednji i stražnji dio. Stražnji bubrežni dio samo kod onih vrsta kod koji se bubrežno tkivo proteže i iza analnog otvora (štuka). Ekskretornu ulogu ima srednji ili trupni bubrežni dio. Mokraća se putem velikog broja kanalića odvodi u sabirni kanalić koji vodi u mokraćovode, a ovi u mokraćni mjehur. Iz mjehura izlazi uretra koja završava u urogenitalnoj papili i odvodi mokraćnu izvan organizma.

Plivajući mjehur

Između probavnog trakta i bubrega, duž cijele leđne strane trbušne šupljine, proteže se riblji ili plivajući mjehur. Nastaje kao izbočina jednjaka s kojim je kod nekih vrsta riba povezana pomoću posebnog kanala, preko kojeg se vrši razmjena plinova. Kod većine riba riblji mjehur je zatvoren i nema komunikaciju s drugim organima. Razmjena plinova u takvom mjehuru obavlja se preko krvnih žila plinske žlijezde ili crvenog tjelesa, koje je smješteno na prednjem dijelu mjehura. Oblik ribljeg mjehura varira, a može biti podijeljen na dvije ili više komora. Ispunjen je plinom, koji obično sadrži dušik, kiseonik i ugljen-dioksid.

Riblji mjehur je hidrostatski organ koji pomaže ribama u održavanju ravnoteže. Specifična težina ribe gotovo je jednaka specifičnoj težini vode pa se povećanjem zapremine mjehura smanjuje njena specifična težina i bez većeg napora riba se diže prema površini vode. Nasuprot tome, smanjenjem mjehura riba povećava specifičnu težinu i tone u dublje slojeve vode. Prilagodavanjem zapremine plinova u plivajućem mjehuru riba može plivati na određenoj dubini uz vrlo malu potrošnju mišićne snage.

Hrskavičnjače i neke košljoribe nemaju plivajućeg mjehura, pa su primorane stalno plivati, kako bi održale svoju ravnotežu.

Osim navedenih funkcija iustanovljeno je da plivajući mjehur ima ulogu i kod proizvodnje zvuka koja je vrlo raširena među ribama.

Osjetila

Oči su najosjetljivije na žutozelenu boju, a to je ona talasna dužina koja najdublje prodire u vodu. Oko se sastoji od spljoštene rožnice čiji vanjski sloj zamjenjuje očne kapke, velike leće, hrskavične bjeloočnice i šest mišića za pokretanje očne jabučice. Oko sadrži zrcalo, to je poseban sloj krvnih žila bogat kristalićima koji reflektiraju svjetlo.

Organ sluha služi za osjet ravnoteže, ubrzanja i za sluh. Unutrašnje uho sastoji se od vanjskog, košanog i unutrašnjeg opnenog labirinta.

Bočnu prugu čine osjetne stanice neuromasti s osjetnim dlačicama, koje strše u želatinoznu kupolu, koja se pomiče pokretima vode. Pomoću njih se registrira strujanje vode uzrokovano drugim organizmima.

Osjetila za okus nalaze se na ustima i ždrijelu, na brčićima, a mogu biti i na cijelom tijelu.

Osjetila za miris se nalaze sa svake strane iza nosnog otvora. Postoje prednji i stražnji nosni otvori, tako da na prednje voda ulazi a na stražnje izlazi. Osjet mirisa ribe koriste za traženje hrane i prepoznavanje spola svoje vrste.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RIBA

UVOD

Većina voda u kojima lovimo ribu povjerene su na upravljanje sportskim ribolovnim društvima, a sa vodama se mora upravljati kao s bilo kojim drugim poljoprivrednim gospodarstvom. Naime, ako ribu želimo loviti moramo je i uzgajati i zaštićivati, jer samo tako ćemo imati što loviti. Pogotovo danas, kad je sve više zagađenih voda, a sve više sportskih ribolovaca.

Kao i sve ostale životinje tako i ribe, zbog brojnih uzroka, mogu oboljeti od najrazličitijih bolesti. Nažalost, kada ribe obole, ako se brzo ne uklone uzroci, riba će redovno masovno uginuti i vode za dugo vremena ostaju potpuno prazne. Da se to spriječi svaki sportski ribolovac treba nešto znati o zaštiti zdravlja riba, koja se zasniva na istoj osnovi kao i zdravstvena zaštita ljudi i kopnenih životinja. Zasniva se na načelu "bolje spriječiti nego liječiti" ili, kako se to savremeno kaže, na profilaksi (preventivi), što znači da treba unaprijed učiniti sve da do bolesti i uginuća uopšte ne dođe, a kad već dođe učiniti sve da se uzroci bolesti uklone. Tek tada, ako se može provesti, dolazi u obzir liječenje riba.

Upoznavanje s osnovnim znanjem o nastajanju, sprječavanju i suzbijanju bolesti riba omogućuje sportskim ribolovcima da na vrijeme prepoznaju, a time i spriječe teže posljedice na ribljem fondu.

Postoje zarazne, nametničke i nezarazne bolesti riba. Bilo koji uzrok obolijevanja riba je ozbiljan problem i može nanijeti znatne štete. Za veliki broj bolesti potreban je, osim prisutnosti uzročnika bolesti, i pogodovni faktor bez kojega se bolest ne bi mogla razviti.

OSNOVNE MJERE ZA ZAŠTITU RIBA

Osnovna je mjera preventivno čuvanje zdravlja riba, dakle, nastojanje da se uopšte ne dopusti pojava bolesti i uginuća riba, jer ih je teško, a često i nemoguće liječiti i tada redovno dolazi do masovnog uginuća. Treba nastojati da se nasadna riba nabavlja isključivo iz mrjestilišta i ribogojilišta koja stoje pod zdravstvenim nadzorom i koja mogu jamčiti da im je nasadna riba zdrava.

Nasađivanje riba u otvorene vode složen je i odgovoran posao, jer pored navedenog nasadni materijal zbog neposrednog transporta (zagnijavanje vode, premalo kiseonika u vodi, mehaničko ozljeđivanje riba itd.) može već putem stradati, a kad se takva riba nasadi, pa sve i da nbiće ostanu žive, teško će se oporaviti i bit će podložne raznim bolestima. Zato je najbolje da se nasađivanje, već i zbog zaštite zdravlja riba, povjeri stručnim odgovornim osobama.

Osnovne mjere za zaštitu zdravlja riba podrazumijevaju:

- a) brigu da se nasađivanjem i zaraženim priborom u vode ne nose uzročnici bolesti;
- b) svako je nasađivanje potencijalna opasnost od oštećivanja ili iznurivanja riba zbog loših uvjeta u transportu, na što treba obratiti posebnu pozornost;
- c) ukoliko se pojavi bolest ili ugibanje, pojavu treba pravovremeno prijaviti svome društvu;
- d) brinuti da se ne stvore uvjeti za razvoj bolesti. Uvjeti koji pomažu pojavi i razvoju bolesti su onečišćene vode (s poljoprivrednih površina, naselja i industrije). U kritičnom vremenu, kao što je naglo zamućivanje, zagrijavanje vode, preobilno zarastanje vode vodenim biljem, smrzavanje i stvaranje ledene kore na barama i ribnjacima, pogotovo ako je led pokriven snijegom, zatim zaostajanjem riblje mlađi nakon naglog povlačenja vode u barama i lokvama, nastojati da se što je brže uklone uzroci i pomogne ribi;

e) bolesti riba mogu nastati i u vodama u kojima, zbog nestručnog upravljanja, prevladava jedna jedna vrsta riba tako da potiskuje druge, a same zbog prenaseljenosti nemaju dovoljno hrane, izgladnjuju i podložne su pojavama raznih bolesti;

f) bolesne ribe prije nego što će uginuti nemoćno plivaju i prilaze kraju. Zato ih treba pokupiti, uzorke poslati na analizu, a ostatak neškodljivo ukloniti. Neškodljivo ukloniti znači skuhati ili spaliti, a ako to nije moguće duboko zakopati - po mogućnosti što dalje od vode i nastojati da se voda dalje ne onečišćuje mogućim uzročnicima bolesti.

OSNOVNI UZROCI NASTAJANJA BOLESTI RIBA

Osnovni uzroci ugibanja riba mogu biti zarazne, nametničke i nezarazne bolesti.

U zarazne bolesti ubrajaju se bolesti koje su uzrokovane virusima, bakterijama i gljivicama. a nametničke bolesti izazivaju razne praživotinje (jednostanični paraziti), crvi ili račići.

U nezarazne bolesti ubrajaju se ugibanja ili bolesti uzrokovane onečišćenjem vode i bolesti uzrokovane pogreškama u prehrani.

Bolesti su obično specifične za pojedinu vrstu ribe, ali neke bolesti napadaju i više vrsta. Tačnu dijagnozu mogu postaviti samo specijalisti za bolesti riba.

Namjera ovog dijela je upoznati ribočuvare i ribolovce s osnovama bolesti riba kako bi mogli na vrijeme potražiti pomoć stručnjaka. U nekim slučajevima se mora brzo pomoći ribi i ne smije se čekati stručnjake. Nestašica kiseonika u vodi zadaje velike glavobolje i iskusnim ribarima, zato se mora znati kako u tim slučajevima postupiti jer samo brza pomoć može biti djelotvorna. Nestašica kiseonika se obično javlja u vodama zatvorenog tipa, bogatima ribom, obično rano ujutro nešto prije svitanja ili za oblačnih dana. Riba ispliva na površinu i uzima vodu s površine s mjehurićem zraka (riba puši). Ova pojava se javlja u ljeto kod visokih temperatura vode i bujnog razvoja algi koje po noći troše kiseonik iz vode ili kod jake opterećenosti (onečišćenja) vode organskom tvari. Kad se ovo primijeti nakon uzimanja uzorka vode za analizu (posebno za određivanje kiseonika) moguće je spriječiti masovno ugibanje riba ako se po vodi razbaca 30 do 100 kg vapna (unaprijed pripremljenog za ove potrebe). U slučaju nestašice vapna može se pomoći ribi i prskanjem po vodi (umjetna kiša) jakim mlazovima. Ako je moguće, ribi pomaže i upuštanje svježeg vode bogate kiseonikom.

Neke od bolesti se rijetko javljaju u otvorenim vodama ili ne nanose velike štete. Ovdje ćemo iznijeti one bolesti koje se mogu pojaviti u otvorenim vodama i nanijeti štete.

TRAUMATIZACIJA RIBA

Mehaničko oštećenje riba je česta pojava, prvenstveno kao posljedica nestručnog rukovanja ribom ili nesavjesnog ribolova. Oštećenja riba se prvenstveno javljaju nakon transporta, ukoliko pribor nije bio gladak, zbog premalih posuda u kojima se riba nagnječila, premalo vode ili kiseonika u vodi. Oštećenje se može izazvati i ribolovnim alatom - hakljanjem, eksplozivom ili mrežama. Ptice ili vidre također mogu ponekad izazvati mehanička oštećenja kože. Ozljede mogu biti unutarnje i vanjske. Na koži se najčešće javljaju rane koje se naknadno mogu inficirati

bakterijama ili gljivicama. Rane su crvenih rubova ili su prekrivene bjeličastim naslagama (gljivicama - saprolegnije) koje se u vodi vide kao grudice vate.

BOLESTI ŠKRGA

Škrge riba su jako osjetljive. Već veće onečišćenje vode muljem, piljevinom, otpacima papira itd. Mogu ozlijediti škrge ili se naškrge samo prilljepiti i time onemogućiti disanje, pa ribe ugibaju. Bolesne promjene na škragama mogu prouzrokovati razne klice, plijesni, gljivice i različiti paraziti. To se naročito događa kod šarana i štika. Na škragama i na škržnim poklopcima mogu zasjesti paraziti, neke vrste metilja kao i sitniji račići. Razni račići žive na škragama gotovo svih vrsta riba, a opasni su po njihovo zdravlje. Ako se pojave u većoj mjeri mogu prouzročiti gušenje, a inače time što im piju krv i otežavaju disanje uzrokuju kod ribe slabiji rast i napredak.

I kod drugih bolesti nalazimo promjene na škragama, pa tako često na još živim, ali bolesnim ribama nalazimo blijede škrge ili škrge prevučene sa sluzi. To je znak da nešto nije u redu sa krvotokom.

BOLESTI PROBAVNIH ORGANA

Ribe kao i druge životinje mogu oboljeti zbog toga što su jele pokvarenu hranu, npr. pljesnivo i užeglo žito, pokvareno meso, itd. Naročito je na pokvarenu hranu osjetljiv riblja mlad.

BOLESTI HLADNOVODNIH RIBA I NJIHOVO SUZBIJANJE

Visinske vode se često nasađuju mlađem izmriještenim u ribogojilištima i mrijestilištima, jer je izlov redovno daleko veći od prirodnog prirasta. S nasadnom ribom mogu se vrlo lako prenijeti različite bolesti, a kada se bolesti jednom uvuku u neku otvorenu vodu, vrlo ih je teško iskorijeniti. Osim toga ribe iz pastrmskog roda su vrlo osjetljive i trebaju za život hladnu, čistu i bistru vodu sa puno kiseonika, a takve su vode obično male, pa se mogu lako onečistiti, radi čega su moguća oboljenja i uginuća. Takve su ribe podložne pojavi drugih bolesti jer im je organizam radi zagađenja oštećen i oslabljen.

Zato je svaki sportski ribolovac, a pogotovo ribočuvar, istovremeno uzgajivač, čuvar i zaštitnik riba koje će se loviti, i mora učiniti sve da do bolesti i uginuća riba ne dođe. To može učiniti samo ako zna zbog čega ribe mogu oboljeti i uginuti i kako to može spriječiti.

Mnoga društva imaju svoja mrijestilišta ili ih žele imati pa je potrebno znati kako spriječiti pojavu bolesti i uginuća u mrijestilištima:

1. svako mrijestilište mora uvijek imati dovoljne količine, sa stalnim dotokom, potpuno ispravne vode (bistrina, čistoća, temperatura, optimalne količine kiseonika, optimalni sastav vode-pH). Samo u potpuno ispravnoj vodi može se

- izvaliti ikra i uzgajati mladunčad do veličine sposobne za nasađivanje u otvorene vode;
2. higijenski uslovi u mrijestilištu i uzgajalištu (čistoća korita, bazena i pribora) moraju biti na zavidnoj visini;
3. tehnološki postupak uzgoja mora biti stručan i savjestan;
4. hrana je od velikog značaja. Uvijek mora biti besprijeekorna i imati optimalni sastav;
5. u mrijestilište i uzgajalište smije se unositi samo ona ikra i nasadni materijal za koji je sa sigurnošću utvrđeno da su zdravi i da potiču od zdravih riba, iz pogona u kojima nije bilo bolesti riba;
6. mrijestilišta moraju biti pod stalnim zdravstvenim nadzorom. Osnovne mjere za sprječavanje pojave i unošenje bolesti u otvorene vode u koje se nasađuju pastrve, lipljani i mladice:

1. Vode koje se nasađuju ovim ribama, moraju imati uslove za život salmonida koje se nasađuju. To su dovoljne količine vode, čistoća, temperatura vode, količina kiseonika u vodi, sastav vode, dovoljno hrane, uklanjanje prirodnih neprijatelja itd.
2. nasadni materijal treba nabavljati samo iz garantirano zdravih uzgajališta, slobodnih od svih zaraznih, parazitskih i uzgojnih bolesti;
3. ribe kojima se voda nasađuje treba transportovati, dopremiti i nasađivati u vrijeme i na način koji će osigurati da nasadna riba neće na bilo koji način biti oslabljena i ozlijeđena;
4. nad nasađenom ribom voditi stalan nadzor, a naročito nakon završenog nasađivanja, i svaku sumnju na neko oboljenje pravovremeno prijaviti kako bi se što prije poduzele potrebne zaštitne mjere.

Najčešći uzroci ugibanja salmonida, naročito pastrmke, jesu:

1. premalo kisika u vodi,
2. previše kisika u vodi (male pastrmkice),
3. bolesti plinskih mjehura,
4. neprikladni sastav vode – suviše kisela ili obrnuto suviše alkalna (lužnata) voda,
5. previše amonijaka u vodi,
6. pretopla voda,
7. onečišćenost vode otrovnim hemijskim materijama,
8. onečišćenost vode muljem, piljevinom, fino raspršenom glinom.

FURUNKULOZA

Ovu bolest uzrokuju bakterije. u konačnom obliku bolesti koje može zapaziti sportski ribolovac značajno je da se pod kožom i u mišićima pojavljuju apscesi (kvrge pune gnoja), a kada puknu nastaju otvoreni čirevi. nadalje, naći će se i krvava upala crijeva. najčešće obole dvogodišnje i odrasle pastrmke i lipljani. Mlađ rijetko obolijeva. Bolest se pojavljuje jednako u mrijestilištima i u otvorenim sportskim vodama. Može uginuti i oboljeti i do 100 % riba. Uzročnike ove bolesti može se naći i u zdravoj ribi, a i mulju voda u kojoj ribe žive i zato da bi se bolest razvila, riba treba pretpjeti neki stres. Tek će se onda bolest rasplamsati u obliku teške zarazne bolesti od koje će oboljeti sve ribe

koje su u toj vodi inače bile žive i zdrave. Bolest se naročito razvija nakon nepovoljnog i teškog transporta u kojem se riba nepotrebno maltretira, apogotovo ako se nasadije u nepovoljno vrijeme. Ako je temperatura vode između 16 i 20° C i ako još k tome zamuljena i onečišćena, s malo kiseonika, ova bolest može uništiti sve ribe. Zato za suzbijanje furunkuloze, u prvom redu, treba uporno provoditi sve zaštitne mjere da do bolesti uopšte ne dođe, a to su čista i hladna voda, dobra hrana, dovoljno kiseonika, optimalni sastav vode, ispravan transport i nasadijevanje u najpogodnije vrijeme, itd.

Ako je već nastao pomor ribe, najbolje je vodu potpuno isprazniti i ispustiti, ako je moguće obaviti temeljito čišćenje i dezinfekciju i ponovo vodu nasaditi sitnijom mladi koja je na ovu bolest otpornija od starije ribe.

LENTOSPORIJAZA (VRTIČAVOST PASTRMKI)

Ovu bolest uzrokuju praživotinje – protozoe. Nastaju obično u mrijestilištima, a s nasadnim mlađem može se prenijeti u otvorene vode. Ova bolest ljeti nanosi velike gubitke na pastrmskoj mladi. Lentospore, uzročnici ove bolesti mogu godinama slobodno živjeti u vodi, a kad im se pruži povoljna prilika preko škrga se uvuku u hrskavične dijelove kosti, kralježnice i glave. Tu dalje žive, razvijaju se i uzrokuju promjene u hrskavici koje pritišću na živce i mozak pa oboljele pastrmkice plivaju stalno se vrteći u krug, okreću se na leđa, skvrče se prema gore, rep im pocrni i plivaju dok ne iznemognu, a zatim padaju na dno i ugibaju. Ukoliko ostanu žive, slabo napreduju, zakržljaju i ostaju kliconoše. Lijeka za ovu bolest nema. Zato za njezino suzbijanje dolaze u obzir samo preventivne mjere. Bolest je naročito opasna i zbog toga se suzbija silom zakona. Sve bolesne ribe treba likvidirati – uništiti, a riblji mlađ za nasadijevanje treba nabaviti iz mrijestilišta za koje se pouzdano zna da nemaju lentosporijaze.

BOLESTI TOPLOVODNIH RIBA I NJIHOVO SUZBIJANJE

Kod toplovodnih riba najopasnije ili najčešće su proljetna viremija šarana, boginje šarana, eritodermatitis šarana, ihtioftiriza, trakavice i uši.

Proljetna viremija šarana, kako joj i samo ime govori, je bolest uzrokovana virusom koja se javlja u proljeće kada je temperatura vode duže vrijeme između 10 i 20° C. Najopasnija je bolest šarana. od proljetne vremije mogu masovno oboliti ribe u ribnjacima, te prenijeti bolest u otvorene vode. Mogu oboliti šarani svakog uzrasta. trbusi bolesnih riba puni su vode, pa izgledaju kao da su napunjeni vodom. na unutarnjim organima i mišiću vide se tačkasta krvarenja. pomor može poprimiti goleme razmjere.

boginje šarana također uzrokuje virus, a razit će se na šaranima koji žive u prenaseljenim, zapuštenim i zamuljenim ribnjacima i bvarama sa zakiseljenom

vodom. najčešće će oboliti šarani od 2-3 godine starosti, a bolest može prijeći i na ostale vrste riba. koža bolesnih šaranaposuta je bjeličastim uzdignutim naslagama (kao nakapani parafin) i zato se bolest i naziva boginjama. čišćenjem vode od bilja i mulja, dovodom čiste vode, zdrave i nezakiselje vode, bolest će sama po sebi proći, dok inače može prouzrokovativelike gubitke.

Eritodermatitis je bolest uzrokovana bakterijama. razvoju bolesti pogoduje mehaničko oštećenje kože. Promjene se očituju u pojavi rana crvenih ivica po koži. U zatvorenim vodama može izazvati masovne gubitke. Bolest se može liječiti ljekovitom hranom u kojoj je antibiotik.

parazitarnе invazije su vrlo neugodne i obično se kasno primijete. Znakovi na koži su zamućenje sluzi ili riba izgleda kao da je posuta bijelim tačkicama poput griza (ichtioftijaza). Na škrgama se zamućenje sluzi teže primijeti pa se bolest uoči tek kada počnu nedostajati dijelovi škrga. U očima paraziti izazivaju bijele zjenice.

U trbušnoj šupljini parazitira i jedna trakavica koju prenose ptice. nakon otvaranja trbušne šupljine primijeti se bijela traka duga do 10 i široka do 1 cm koja se još dugo pokreće.

U probavnom traktu, tj. u crijevima parazitiraju brojni paraziti. U našim otvorenim vodama najbrojniji su paraziti iz roda akantocéfala, klijena i ostalih bijelih riba. Štetni su tek ako se pojave u većem broju.

Protiv ribljih parazita praktično se ne može učiniti ništa naročito. Mnoge parazite prenose sitni račići i crvići kojima se riba hrani, a vode se njima onečišćuju iz ptičijeg izmeta. naima, mnogi paraziti zajednički su i račićima i crvićima, ribama i vodenim pticama. Takav parazit živi jedno vrijeme i razvija se u račiću, pijavici ili pužu, zatim u ribi koja ga je pojela, a kada tu ribu pojede neka ptica nastavit će živjeti u ptici, s čijim izmetom jaja ovih parazita dospjevaju u vodu, pojedu ih račići, puževi, pijavice, itd. i tako se sve dalje vrti u začaranom krugu hranidbenog lanca.

BOLESTI ŠTUKA I NJIHOVO SUZBIJANJE

Najopasnija zarazna bolest štuka je kuga zbog koje je nestao velik broj štuka. Nestanak štuka ne treba, dakle, tražiti isključivo u bezobzirnom izlovu i nemogućnosti prirodnog mriještenja. Danas se zna da kugu štuке uzrokuje virus. Bolest se najčešće javlja krajem zime i početkom proljeća i pada nekako u vrijeme kad se štuka mrijesti. Obole i mužjaci i ženke, a bolest se lakše prenosi budući da se pri mrijestu sakupljaju.

Na bolesnim štukama po čitavom tijelu, a naročito na repu i glavi, najprije nastaje crvenilo kože. Na tim mjestima ispadaju ljuske, a ubrzo zatim razvijaju se čvorici i otvaraju čirevi na koje se poslije mogu naseliti plijesni. Ova bolest može prouzročiti pravi pomor među štukama. Zasad je jedina zaštitna mjera da se lešine uginulih štuka, kao i bolesne ribe koje nemoćno plivaju, izlovljavaju i uništavaju i da se vode

naslađuju mlađem iz ribnjaka i otvorenih voda koje nisu zaražene.

BOLESTI RAKOVA I NJIHOVO SUZBIJANJE

Najvažnija je kuga rakova (račja kuga). Zbog ove bolesti danas u našim vodama gotovo i nema rakova. Danas se zna da je uzrok ove bolesti jedna gljivica (*Aphanomyces astaci*) koja napada kožu i živce i razara ih. Bolesni rakovi iz svojih skloništa izlaze i danju, a pri kretanju visoko dižu noge. Na mekim dijelovima kože, oko zglobova, počinju probijati uzročnici bolesti. Ova mjesta su pokrivena gustim nitastim naslagama gljivica, omekšavaju i raspadaju se. Koža je oko oboljelih mjesta blijedožuta, a vide se i promjene oko očiju. Kad rakove izvadimo iz vode, opušteno i bespomoćno vise, a spore ovih gljivica ispadaju iz oboljelih rakova u masama i plivaju tako da se bolest postupno, ali nezadrživo širi i dalje i može uništiti sve rakove u nekoj vodi. Tok bolesti je vrlo brz i uvijek završava smrću oboljelih rakova. Dokazalo se da se bolest može prenijeti i zaraženim priborom za lov rakova, račicama, mrežama i vrškama. Bolesne i mrtve rakove treba sakupljati, spaliti ih ili skuhati, ili duboko zakopati, a kako uzročnik teško živi izvan tijela raka, opustošena voda se nakon određenog roka može opet napučiti rakovima.

Druga bolest je pjegavost rakova. Ovu bolest također uzrokuje jedna gljivica. Pjegavost rakova je manje opasna, ne napasda sve rakove i ne uginu svi. Na živim rakovima bolest se može jedva primijetiti, dok se na kuhanim rakovima bolesne promjene bolje vide, a očituju se na oklopu koji je obrubljen tamnomrkim crvenim pjegama.

BOLESNE RIBE I RAKOVI NISU PRIKLADNI ZA LJUDSKU ISHRANU

Meso bolesnih riba mekano je i ljjgavo, gorkog ukusa i neugodnog mirisa i nije prikladno za ljudsku ishranu, a često izaziva i osjećaj gađenja. Dobro je poznato da se pokvarenim ribama, pogotovu racima, može otrovati. Upravo zbog toga jedu se samo oni rakovi koji su prije pripremanja bili još živi i očito zdravi.

SLANJE BOLESNIH I UGINULIH RIBA I RAKOVA NA PRETRAGU

Najbolje da se u slučaju uginanja riba što prije pozove stručnjak iz nekog instituta koji će na licu mjesta pregledati i vodu i ribe. Ako za to nema mogućnosti, treba žive ribe metnuti u plastične vreće i napuniti 1/3 s vodom, a ostali dio vreće napuniti kisikom. Mrtve ribe zamotati u bijeli papir i zajedno s ledom prebaciti što prije u laboratorij. Prilikom uzimanja uzorka treba paziti da se uzmu ribe u svim stadijima, od sasvim svježih do potpuno raspadnutih, kako bi se mogla utvrditi starost procesa, obuhvatiti sve vrste riba i sve starosne dobi pojedinih vrsta riba koje su uginule.

Uz ribu koja se šalje na pretragu obvezno treba poslati i dopis u kojem treba opisati sve što se na bolesnoj ribi zapazilo i sve promjene na vodi i oko vode – izgled vode, temperatura zraka i vode, zaraštenost vode vodenim biljem, eventualna onečišćenja vode, ponašanje riba, kako plivaju, gdje se sakupljaju, da li se grče, prevrću, uvijaju, dižu na površinu ili leže na dnu, kakav im je vanjski izgled, plivaju li krajem, kakva im je boja, imaju li izbuljene oči, jesu li im škržni poklopci otvoreni, zijevaju, je li bolest nastupila naglo, je li najednom uginulo mnogo riba, jesu li uginuća nastupila naglo ili postupno, je li bolesna i ugiha samo jedna vrsta riba, je li uginanje nastupilo noću ili danju, je li voda naglo otoplila, zahladila, zamutila se i sve ostalo što ribočuvar smatra da bi bilo korisno za utvrđivanje uzroka bolesti i uginuća riba.

PRETRAGA VODE

Pretraga vode može biti od velike koristi u pronalaženju uzroka bolesti i uginuća riba. Pretragom se može utvrditi da li je voda pretopla ili prehladna, pomanjkanje kisika u vodi, povišena kiselost ili lužnatost, posljedice truljenja organskih tvari u vodi, količina amonijaka otopljenog u vodi, sumporvodika, hemijski otrovi koji su na bilo koji način dospjeli u vodu, zagađivanje vode tvarima koje mehanički štete ribama.

Vodu za pretragu uzimaju sami ribočuvari i ribolovci sportaši u priučne čiste posude (npr. boce od mineralne vode) koje deset puta dobro isperu i napune do vrha. Uzorak vode se spremi na hladno, zaštiti od direktnog sunca i svjetla i dostavlja u laboratorij u što kraćem roku.

PRIJAVLJIVANJE BOLESTI I UGINUĆA RIBA

Potrebno je što prije obavijestiti ribočuvara, a ako ga ne možemo pronaći obavještavamo službena tijela (inspekcije ili policiju)

Gradonačelnik Brčko distrikta BiH, na osnovu člana 9. tačke 7. i člana 23. Zakona o izvršnoj vlasti Brčko distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH» broj: 2/00, 9/01, 12/01, 16/01, 17/02, 8/03, 14/03, 31/04 i 40/05), a u skladu sa članom 57. stav 1, 2, 4. i 5. Zakona o slatkovodnom ribarstvu Brčko distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH» broj: 35/05), na prijedlog Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, broj: 09-052-000116/06 od 30.01.2006. godine, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI RIBA

Član 1. (Predmet)

Ovim pravilnikom regulišu se lovostaj, minimalne veličine riba ispod koje se ne smije loviti prerađivati ili stavljati u promet, broj odobrenja za privredni ribolov i konstrukcijsko-tehničke oznake, način upotrebe, namjena pojedinih vrsta alata, opreme i mamaca za ribolov.

Član 2. (Lovostaj)

(1) Lovostaj je vrijeme kada se pojedine vrste riba ne smiju loviti, prerađivati ili stavljati u promet.

(2) Određuje se lovostaj pojedinih vrsta riba u vremenskim razdobljima i to:

1. štuka (<i>Esox lucius</i> L.)	od 01.02. do 31.03.
2. smuđ (<i>Stizostedion lucioperca</i> L.)	od 01.03. do 31.05.
3. kečiga (<i>Acipenser ruthenus</i> L.)	od 01.03. do 31.05.
4. šaran ljuskavi (<i>Cyprinus carpio</i> L.)	od 01.04. do 31.05.
5. som (<i>Silurus glanis</i> L.)	od 16.04. do 15.06.

Član 3. (Minimalne veličine riba)

(1) Veličina ribe je dužina mjerena pravolinijski od vrha usta do dužeg kraja repnog peraja.

(2) Minimalne veličine pojedinih vrsta riba ispod kojih se ne smiju loviti, prerađivati ili stavljati u promet su:

1. štuka (<i>Esox lucius</i> L.)	minimalna dužina 40 cm,
2. smuđ (<i>Stizostedion lucioperca</i> L.)	minimalna dužina 40 cm,
3. kečiga (<i>Acipenser ruthenus</i> L.)	minimalna dužina 40 cm,
4. šaran (<i>Cyprinus carpio</i> L.)	minimalna dužina 35 cm,
5. som (<i>Silurus glanis</i> L.)	minimalna dužina 60 cm,
6. klen (<i>Leuciscus cephalus</i> L.)	minimalna dužina 20 cm,
7. jezerac (<i>Leuciscus idus</i> L.)	minimalna dužina 20 cm,
8. deverika (<i>Abramis brama</i> L.)	minimalna dužina 20 cm,
9. linjak (<i>Tinca tinca</i> L.)	minimalna dužina 30 cm,
10. bucov (<i>Cahalcalburmus chalcoides</i> L.)	minimalna dužina 35 cm,
11. manić (<i>Lota lota</i> L.)	minimalna dužina 20 cm,
12. mrena (<i>Barbus barbus</i> L.)	minimalna dužina 30 cm,
13. bijeli amur (<i>Ctenopharyngodon idella</i> L.)	minimalna dužina 30 cm,
14. tolstolobik (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> L.)	minimalna dužina 30 cm,
15. škobalj (<i>Chondrostoma nasus</i> L.)	minimalna dužina 20 cm,
16. plotica (<i>Rutilus pigus virgo</i> Heck.)	minimalna dužina 20 cm.

Član 4.
(Vraćanje ribe u stanište)

Svi primjerci riba ulovljeni za vrijeme lovostaja određenog članom 2. ovog pravilnika, kao i svi primjerci riba ulovljenih ispod najmanje veličine određene članom 3. ovog pravilnika moraju se odmah osloboditi i vratiti neoštećeni u stanište.

Član 5.
(Dozvoljena količina ulova)

(1) Dozvoljeni ulov riba koje su navedene u članu 2. ovog pravilnika, u vrijeme kada se smiju loviti, za rekreativno-sportske ribolovce je maksimalno četiri (4) komada dnevno bilo koje vrste ili miješano.

(2) Dozvoljeni ulov riba koje su navedene u članu 3. ovog Pravilnika za rekreativno-sportske ribolovce je najviše dvadeset (20) komada bilo koje vrste.

(3) Izuzetno, dozvoljen dnevni ulov plotice ne smije biti veći od petnaest (15) komada, a dozvoljeni dnevni ulov klena ne smije biti veći od pet (5) komada.

(4) Dozvoljeni godišnji ulov za pojedine vrste riba za privredne ribolovce odrediti će se naknadno, po izradi privredne osnove za ribolovačko područje Brčko distrikta BiH.

Član 6.
(Broj odobrenja za privredni ribolov)

Broj odobrenja za privredni ribolov do donošenja privredne osnove je deset (10).

Član 7.
(Oprema za rekreativno-sportski ribolov)

Za obavljanje rekreativno-sportskog ribolova može se koristiti maksimalno tri (3) štapa sa po dvije udice i štap za kedere po jednoj osobi.

Član 8.
(Alati za privredni ribolov)

Za obavljanje privrednog ribolova može se koristiti slijedeći alat:

- bubnjevi i cenkeri – maksimalno 20 komada,
- mreže stajaće, ukupne dužine 150 m, veličine oka od 3,0x3,0 cm do 5,0x5,0 cm, računajući od čvora do čvora, s tim da jedna mreža ne može biti duža od 50 m,
- struk, maksimalno 300 komada udica,
- samice sa jednom udicom, maksimalno 10 komada,
- bučka u sezoni, maksimalno jedna šnjura.

Član 9.
(Oznake alata)

(1) Ribolovni alati za privredni ribolov navedeni u članu 9. ovog pravilnika moraju biti označeni propisanim oznakama.

(2) Oznaka iz stava 1. ovog člana sastoji se od okrugle pločice izrađene od nekorozivnog metala (aluminij, mesing, inoks) promjera do 10 cm i debljine 2 mm, na koju je ugravirano slijedeće:

- oznaka ribolovačkog područja,
- broj odobrenja,
- godina izdavanja odobrenja.

(3) Oznaka uz stava 1. ovog člana postavlja se na početak, sredinu i kraj ribolovnog alata, odnosno na užu vrše najdalje 50 cm od vrše.

Član 10.
(Broj ribolovnog alata i opreme)

Prilikom obavljanja privrednog ribolova na plovilu smije biti samo onoliko ribolovnih alata i opreme koliko je upisano u odobrenje.

Član 11.
(Dozvoljena oprema za ribolov)

Prilikom obavljanja ribolova smije se koristiti slijedeća oprema za ribolov:

- mreža za prihvat ribe - jedan (1) komad,
- mreža čuvarica za spremanje ribe - dva (2) komada,
- kuka - jedan (1) komad.

Član 12.
(Mamci)

(1) Rekreativno-sportski ribolov smije se obavljati uz upotrebu živih i umjetnih mamaca.

(2) Zabranjeno je loviti ribu u ribolovnim vodama uz upotrebu strane (alohtone) vrste ribe (žive ili mrtve) kao mamca.

(3) Umjetni mamac-varalica može imati najviše do dvije (2) udice (jednokuka, dvokuka ili trokuka) sa ili bez kontrakuke.

Član 14.
(Stavljanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenom glasniku Brčko distrikta BiH».

Broj: 01-014-001001/06
Brčko, 03.02.2006. godine

GRADONAČELNIK

s.r. Mirsad Đapo, dipl.pravnik

Objavljeno u "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" broj: 27/06 dana 18.09.2006. godine

Šef Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Vlade Brčko Distrikta BiH na osnovu člana 21. i 22. Zakona o Vladi Brčko Distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj 19/07), člana 27. Zakona o javnoj upravi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj 19/07), a u skladu sa članom 57. Zakona o slatkovodnom ribarstvu Brčko Distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj: 35/05 i 19/07) d o s i

PRAVILNIK O IZMJENI PRAVILNIKA O ZAŠTITI RIBA

Član 1.

U Pravilniku o zaštiti riba («Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj 27/06) član 8. mijenja se i glasi:

«Član 8.

Za obavljanje privrednog ribolova koristi se slijedeći alat:

- bubnjevi i cenkeri - maksimalno 50 komada, veličine oka od najmanje 4,0 cm računajući od čvora do čvora;
- jedna mreža plivajuća, dužine do 75 metara, visine mrežnog tega najviše do 4 metra, veličine oka od 5,0 cm do 9,0 cm, računajući od čvora do čvora;
- jedna mreža dubinska, dužine do 70 metara, visine mrežnog tega najviše do 3 metra, veličine oka od 5,0 cm do 12,0 cm, računajući od čvora do čvora;
- mreže samolovke, ukupne dužine do 75 metara, visine mrežnog tega najviše do 6 metara, veličine oka od 5,0 cm do 9,0 cm, računajući od čvora do čvora;
- struk, maksimalno 300 komada udica;
- samice sa jednom udicom, maksimalno 10 komada;
- bučka u sezoni, maksimalno jedna šnjura.»

Član 2.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u «Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH».

šef Odjeljenja za poljoprivredu,
šumarstvo i vodoprivredu

Broj: 09-052-002488/07
Datum: 02.11.2007. godine

Pejo Mendeš, dipl. ing.

Objavljeno u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“ broj: 40/07 dana 26.12.2007. godine.

Kodeks sportskih ribolovaca

- Koristi samo dozvoljene metode, tehnike i načine ribolova.
- Poštuj vremensko ograničenje zbog mrijesta riba i zabranu ribolova na određenim mjestima i revirima.
- Poštuj zakonski dozvoljene mjere i broj ulovljenih riba.
- Nikad ne lovi previše riba, čak i onih čiji ribolov nije ograničen zakonom. Poštuj službeno lice u kontroli ribolova i pokaži mu ribolovačku dozvolu i ostale dokumente koje traži.
- Ako u vodi i na obali primjetiš uginule ribe ili druge neuobičajene promjene (boja i miris vode) izvjesti nadležne, policiju ili čuvare.
- Pri susretu sa drugim sportskim ribolovcima na vodi pozdravi ih ribarskim pozdravom BISTRO.
- Poštuj mir, tišinu, prava i privatnost drugih sportskih ribolovaca. Ne dosađuj i ne smetaj!
- Pomozi kolegama sportskim ribolovcima, ako su u nevolji.
- Poštuj starije ribolovce i pomози im.
- Prema mladim ribolovcima i početnicima postupaj prijateljski i pomaži im savjetima i ličnim primjerom.
- Upotreba više štapova od dozvoljenih je slika sebičnosti i pohlepe.
- Ostavi dio obale i drugim sportskim ribolovcima.
- Ne postavljaj svoj pribor na manju udaljenost od tri dužine štapa, (oko 15m), od susjednih ribolovaca.
- Ako si u čamcu, usidren ili u pokretu, ne smetaj drugim sportskim ribolovcima koji pecaju sa obale ili iz drugih čamaca. Smanji gas kad si u prolazu čamcem.

- Nije drugarski loviti na već zauzetom, uređenom i hranjenom mjestu, jer ćeš u protivnom steći glas nametljivca i bezobzirne osobe.

- Ne ostavljaj za sobom otpatke, plastične i staklene boce, konzerve, najlon kese, papir i granje na obali.

- Ne ostavljaj, iza sebe, neugašenu vatru i žar, zbog opasnosti od požara.

- Ne bacaj oko sebe, u vodu i na obalu, opuške i prazne kutije od cigareta!

- Ne ustručavaj se da odlučno opomeneš ribolovca koji krši norme ponašanja i zakonske propise.

- Ulovljenu ribu drži u posebnoj čuvarki ili na stringeru i nikad je ne niži na kanap, granu ili žicu.

- Veliko je zadovoljstvo vratiti ribu u vodu poklonivši joj život. Tvoj odnos prema ribi, vodi i obali i drugim ribolovcima je slika tvog karaktera, odgoja i humanosti.

Primjenite ovaj kodeks kod sportskog ribolova pa će vama i drugim ribolovcima, biti uživanje i zadovoljstvo pecati i boraviti u prirodi.

**ZAKON
O SLATKOVODNOM RIBARSTVU
BRČKO DISTRIKTA BiH**

U skladu s članom 23 Statuta Brčko distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH» brojevi 1/00, 4/00, 7/04, 20/05 i 24/05) Skupština Brčko distrikta BiH na 20. sjednici održanoj 16. i 17. novembra 2005. godine, usvaja

ZAKON O SLATKOVODNOM RIBARSTVU BRČKO DISTRIKTA BiH

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

1. Slatkovodno ribarstvo u smislu ovog zakona je upravljanje ribama slatkih (kopnenih) voda, a obuhvata ribolov, poribljavanje, akvakulturu, zaštitu riba i njihovih staništa.
2. Riba u slatkim vodama koriste se na održiv način koji doprinosi čuvanju bioloških razlika u ekološkom sistemu.
3. Riba u slatkim vodama dio su prirode od interesa za Brčko distrikt BiH i imaju njegov poseban značaj i zaštitu koja se provodi shodno odredbama ovog zakona.
4. Riba se u ribolovačkim vodama mogu loviti i/ili uzgajati pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 2

U smislu ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. akvakultura je privredna grana uzgoja riba i drugih vodenih organizama u smislu reprodukcije i ishrane u ribnjacima, kavezima, ogradama ili lagunama;
2. dozvola za rekreativno-sportski ribolov je ovlaštenje na osnovu kojeg ribolovci mogu obavljati rekreativno-sportski ribolov;
3. godišnji plan je dokument za provođenje privredne osnove tokom kalendarske godine;
4. privredna osnova je stručna studija o načinu upravljanja ribolovačkim područjem ili ribolovačkom zonom, a odnosi se na obavljanje rekreativno-sportskog i privrednog ribolova;
5. privredni ribolov je lov riba radi obezbjeđenja dohotka;
6. ihtiomasa je ukupna količina ribe na određenom ribolovačkom području u određenom vremenu;
7. lovostaj je vrijeme u kojem se pojedine vrste riba, osim riba iz akvakulture, ne smiju loviti ni stavljati u promet;
8. mamak je sve ono čime se mami i lovi riba;
9. matica je spolno dozrela riba, bez obzira na spol;
10. šef je šef odjeljenja nadležnog za slatkovodno ribarstvo;
11. odjeljenje je odjeljenje nadležno za slatkovodno ribarstvo;
12. monitoring je sistemsko praćenje stanja ribljeg fonda i drugog živog svijeta;
13. nerazvijene ribe su svi razvijeni oblici riba koje još nisu dostigle spolnu zrelost;
14. oprema je sredstvo koje namjenom omogućava upotrebu ribarskog alata;
15. nosilac odobrenja za akvakulturu je fizičko ili pravno lice koje je dobilo odobrenje za privrednu granu akvakulture;
16. nosilac odobrenja za privredni ribolov je fizičko ili pravno lice koje je dobilo odobrenje za privredni ribolov;
17. nosilac ribolovačkog prava je fizičko ili pravno lice koje je na osnovu provedenog javnog konkursa steklo ribolovačko pravo na određenom području ili određenoj ribolovačkoj zoni, za rekreativno-sportski ribolov;

18. poribljavanje je plansko unošenje riba u ribolovačke vode na temelju privredne osnove i godišnjeg plana;
19. odobrenje je ovlaštenje na osnovu kojeg fizička ili pravna lica smiju obavljati privrednu djelatnost ribolova ili akvakulture;
20. rekreativno-sportski ribolov je lov riba udicom radi rekreacije ili sporta;
21. revizija privredne osnove je usklađivanje privredne osnove shodno novonastalim uslovima na nekom ribolovačkom području za koje vrijedi privredna osnova;
22. ribolovac je fizičko lice koje se bavi rekreativno-sportskim ribolovom na osnovu važeće dozvole za rekreativno-sportski ribolov;
23. ribnjak je objekat na poljoprivrednom ili drugom zemljištu koji se koristi za akvakulturu, a mogu biti toplovodni ili hladnovodni;
24. ribolovački čuvar je službeno lice nosilac ribolovačko-čuvarskog prava koje je stručno osposobljeno za obavljanje kontrole u rekreativno-sportskom i privrednom ribolovu;
25. ribolov je lov riba uz upotrebu ribarskih alata i opreme, a može biti privredni i rekreativno-sportski ribolov;
26. ribolovačka zona je dio ribolovačkog područja na kojem se ostvaruje ribolovačko pravo radi ribolova, akvakulture ili zaštite riba;
27. ribolovačke vode su slatke vode na kojima se obavlja ribolov;
28. ribolovačka udruženja su udruženja ribolovaca u obavljanju rekreativno-sportskog ribolova na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni, u kojoj su propisane sve mjere za provođenje zaštite riba;
29. ribarski alat je pribor kojim se obavlja ribolov;
30. ribolovačko pravo je osnovni akt kojim se nosiocima omogućava obavljanje rekreativno-sportskog ribolova na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni, u kojem su propisane sve mjere za provođenje zaštite riba na tom ribolovačkom području ili u toj ribolovačkoj zoni;
31. ribolovačko područje je područje određenog vodotoka sa svim njegovim pritokama i plovnim područjima, odnosno područje stajalnih voda koje predstavlja biološku, hidrografsku i privrednu cjelinu i ima uslove za ribolov, akvakulturu i zaštitu riba, stručno sistemsko praćenje i primjenu mjera od važnosti za razvoj slatkovodnog ribarstva;
32. slatke vode (kopnene vode) su sve tekuće vode s njihovim plovnim područjima i svi drugi oblici stajalnih voda;
33. stavljati u promet, znači prodavati ili vršiti zamjenu ribe;
34. strane vrste riba (alohtone) su one vrste koje isključivo ne borave u određenoj ribolovačkoj vodi;
35. ulov su ulovljeni primjerci riba u rekreativno-sportskom i privrednom ribolovu;
36. zaštita je zbir mjera koje se preduzimaju radi očuvanja i osiguranja uslova za dugoročno i održivo korištenje riba.

Ribolovačke vode

Član 3

- (1) Ribolovačke vode su sve slatke vode, u kojima žive slatkovodne vrste riba kojima se upravlja u svrhu rekreativno-sportskog ili privrednog ribolova osim voda:
 1. u posebno zaštićenim dijelovima prirode proglašenim na osnovu posebnog zakona,
 2. u ribnjacima,
 3. u akumulacijama, jezerima ili tekućim vodama iz kojih se zahvata voda za piće i koje su na osnovu posebnog zakona zaštićene,
 4. u akumulacijama, jezerima i tekućim vodama koje su rezervisane za javnu upotrebu.
- (2) Ribolovačke vode su stajaće i tekuće.

- (3) Stajaće vode su prirodna i vještačka jezera, bare i stari riječni rukavci koji nemaju vezu s tekućom vodom, a tekuće su sve ostale ribolovačke vode.
- (4) Rekreativno-sportski ribolov na ribolovačkim vodama može se obavljati pod uslovima određenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (5) Izuzetno na vještačkim jezerima nastalim iskorištavanjem mineralnih sirovina, a koja su upisana u registar ribolovačkih područja i zona, gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja može dozvoliti obavljanje ribolova protivno odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, čime se reguliše lovostaj, najmanja veličina riba i količina ulovljene ribe.
- (6) Rješenje iz stava 5 ovog člana za neku stajaću vodu na osnovu zahtjeva nosioca ribolovačkog prava donosi šef Odjeljenja.

Član 4

- (1) Ribolovačke vode dijele se na ribolovačka područja.
- (2) Ribolovačka područja dijele se na ribolovačke zone.
- (3) Granice ribolovačkih područja i ribolovačkih zona utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
1. Šef Odjeljenja dužan je prije podnošenja prijedloga pribaviti mišljenje Odjeljenja za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj, Odjeljenja za javnu sigurnost i Policije Brčko distrikta BiH.
- (4) Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja može, radi zaštite interesa i sigurnosti Brčko distrikta BiH, privremeno zabraniti obavljanje privrednog i rekreativno-sportskog ribolova na ribolovačkim područjima i u ribolovačkim zonama kojima se prostire granica Brčko distrikta BiH, kao i u neposrednoj blizini objekata (mostova, luka, pristaništa, riječno-graničnih prijelaza i dr.).

Član 5

- (1) Pojedine ribolovačke vode ili njihovi dijelovi mogu se proglasiti posebnim staništima ako je to potrebno zbog bioloških razloga ili ako je mriještenje riba u tim vodama od posebne privredne važnosti.
- (2) U posebnim staništima zabranjen je ribolov.
- (3) Posebna staništa utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Šef Odjeljenja prije upućivanja prijedloga dužan je obezbijediti mišljenje ustanove iz člana 7 ovog zakona koja je izradila privrednu osnovu i dala stručno mišljenje za slatkovodne vode Brčko distrikta.

Evidencija ribolovačkih područja i zona

Član 6

- (1) Radi evidencije podataka o površini ribolovačkog područja i ribolovačke zone, o granicama ribolovačkih područja i ribolovačkih zona, o količinama i vrstama riba, te o nosiocima ribolovačkih prava na ribolovačkim područjima i u ribolovačkim zonama vodi se katastar ribolovačkih područja i ribolovačkih zona.
- (2) Katastar iz stava 1 ovog člana vodi Odjeljenje.
- (3) Nosioci ribolovačkih prava dužni su dostaviti podatke za vođenje katastra iz stava 1 ovog člana Odjeljenju do kraja marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- (4) Oblik, sadržaj i način vođenja katastra iz stava 1 ovog člana propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 7

- (1) Poslove u oblasti slatkovodnog ribarstva obavljaju, ustanove ili druga pravna lica koja su registrovana za stručna i naučna istraživanja iz oblasti slatkovodnog ribarstva ili ekologije kopnenih voda (u daljnjem tekstu: ustanove).
- (2) Ustanove iz stava 1 ovog člana obavljaju slijedeće poslove:
 1. izrađuju privredne osnove;
 2. vrše reviziju privredne osnove;
 3. rade stručne studije i procjene stanja ribljeg fonda te predlažu mjere za zaštitu riba i unapređivanje ribolova (monitoring);
 4. razvrstavaju podatke o akvakulturi te predlažu mjere za unapređivanje akvakulture;
 5. obavljaju hemijska istraživanja voda u ribnjacima i ribolovačkim vodama;
 6. obavljaju istraživanja na području primarne organske proizvodnje (bakterijoplanktona, fitoplanktona i vodnog bilja) za potrebe ribarstva;
 7. obavljaju istraživanja na području sekundarne organske proizvodnje (zooplanktona i faunedna) za potrebe ribolovstva;
 8. obavljaju istraživanja uticaja unošenja ribljih vrsta u ribolovačke vode (introdukcija i reintrodukcija);
 9. obavljaju istraživanja uzgoja autohtonih i alohtonih vrsta riba.
- (3) Radi praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu ustanove iz stava 1 ovog člana dužne su o obavljenim poslovima iz svoje oblasti najmanje jednom godišnje izvijestiti Odjeljenje.

Član 8

- (1) Ribolovačka oblast se dijeli na privrednu i rekreativno-sportsku oblast ribolova.
- (2) Privredni ribolov smije se obavljati na području rijeke Save u granicama Brčko distrikta BiH.
- (3) Granice područja iz stava 2 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Broj odobrenja za privredni ribolov, količinu ribolovačkog alata i opreme, te količinu i vrstu ulova, utvrdit će gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
Šef Odjeljenja je dužan prije podnošenja prijedloga obezbijediti mišljenje ustanove iz člana 7 ovog zakona koja je izradila privrednu osnovu.
- (5) Količina dozvoljenog ulova iz stava 2 ovog člana smije iznositi do 50% količine dozvoljenog ulova određenog privrednom osnovom.
- (6) Za obavljanje privrednog ribolova plaća se naknada.

II. PRIVREDNI RIBOLOV

Član 9

- (1) Privredni ribolov mogu obavljati fizička i pravna lica registrovana za obavljanje privrednog ribolova.
- (2) Fizička i pravna lica mogu početi obavljanje privrednog ribolova:
 1. ako imaju odobrenje za privredni ribolov;
 2. ako je fizičko lice ili fizičko lice u pravnom licu stručno osposobljeno za privredni ribolov ili ima radnike stručno osposobljene za privredni ribolov;
 3. ako su ribolovački alati i oprema za privredni ribolov upisani u odobrenju i imaju konstrukciono-tehničke oznake u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 10

- (1) Odobrenje za privredni ribolov daje Odjeljenje.
- (2) Odobrenje za privredni ribolov sadrži:
 1. naziv preduzetnika ili naziv pravnog lica kojem se daje odobrenje za privredni ribolov;
 2. naveden dio ribolovačkog područja ili ribolovačke zone u kojem će obavljati privredni ribolov;
 3. vrstu i broj ribolovačkog alata i opreme kojom će obavljati privredni ribolov;
 4. naziv i registarsku oznaku plovila kojim će obavljati privredni ribolov.
- (3) Oblik, sadržaj i način izdavanja odobrenja za privredni ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Odobrenje za privredni ribolov daje se na osnovu javnog oglasa.
- (5) Javni oglas raspisuje se na osnovu odluke gradonačelnika.
- (6) Uslove oglasa za davanje odobrenja za privredni ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (7) Postupak javnog oglasa za davanje odobrenja za privredni ribolov provodi komisija koju imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (8) Komisija iz stava 7 ovog člana daje šefu Odjeljenja prijedlog za davanje odobrenja iz stava 4 ovog člana.
- (9) Protiv rješenja kojim se odobrenje daje ili uskraćuje, dozvoljena je žalba Apelacionoj komisiji Vlade Brčko distrikta BiH.
- (10) Obavještenje o davanju odobrenja za privredni ribolov obavezno se dostavlja nosiocu ribolovačkog prava za ribolovačko područje ili ribolovačku zonu koja je dodijeljena.

Član 11

- (1) Odobrenje za privredni ribolov nije prenosivo.
- (2) Odobrenje za privredni ribolov oduzet će se rješenjem šefa Odjeljenja:
 1. ako se utvrdi da fizičko ili pravno lice kojem je dato odobrenje za privredni ribolov nema propisane alate ili opremu za ribolov;
 2. ako se utvrdi da fizičko ili pravno lice kojem je dato odobrenje za privredni ribolov nije stručno osposobljeno za privredni ribolov ili ako nema zaposlene radnike stručno osposobljene za privredni ribolov;
 3. ako se utvrdi da korisnik odobrenja za obavljanje privrednog ribolova ne plaća naknadu za obavljanje privrednog ribolova;
 4. ako izlovljuje ribu u vrijeme lovostaja.
- (3) Protiv rješenja o oduzimanju odobrenja iz stava 2 ovog člana, dozvoljena je žalba Apelacionoj komisiji Vlade Brčko distrikta BiH.
- (4) Odobrenje za privredni ribolov prestaje važiti prestankom postojanja pravnog lica ili smrću fizičkog lica.
- (5) Rješenje o oduzimanju odobrenja za privredni ribolov iz stava 1 ovog člana dostavlja se nadležnom inspektoratu.

Član 12

- (1) Odjeljenje vodi registar o datim odobrenjima za privredni ribolov.
- (2) Oblik, sadržaj i način vođenja registra o datim odobrenjima za privredni ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 13

- (1) Korisnici odobrenja za privredni ribolov smiju obavljati ribolov:
 - samo na onom dijelu ribolovačkog područja ili ribolovačke zone koji je upisan u odobrenju za privredni ribolov,
 - samo onim ribolovačkim alatima i opremom koji su navedeni u odobrenju za privredni ribolov,
 - shodno propisima iz člana 8 stavova 3 i 4 ovog zakona.
- (2) Korisnik odobrenja ili lice koje za njega obavlja privredni ribolov mora kod sebe imati odobrenje kad obavlja privredni ribolov.
- (3) Korisnik odobrenja obavezan je plaćati naknadu za obavljanje privrednog ribolova.
- (4) Naknada iz stava 3 ovog člana je prihod budžeta Brčko distrikta BiH.

Član 14

Uslove i način obavljanja privrednog ribolova, visinu naknade za privredni ribolov, namjenu, vrstu i količinu alata i opreme koji se smiju koristiti u privrednom ribolovu propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Ispiti za privredni ribolov

Član 15

- (1) Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja donosi program za polaganje ispita za privredni ribolov za lica iz člana 9 stava 2 tačke 2 ovog zakona.
- (2) Šef Odjeljenja je dužan prije podnošenja prijedloga iz stava 1 ovog člana da zatraži mišljenje od Privredne komore i Odjeljenja za javnu sigurnost.
- (3) Ribolovačke ispite provodi komisija koju imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Uvjerjenje o položenom ribolovačkom ispitu za privredni ribolov izdaje Odjeljenje.
- (5) Lice koje je na osnovu ranijih propisa položilo ribolovački ispit za privredni ribolov stiče pravo na uvjerenje bez obaveze ponovnog polaganja.
- (6) Način polaganja ribolovačkog ispita za privredni ribolov, oblik i način izdavanja uvjerenja o položenom ribolovačkom ispitu za privredni ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (7) Odjeljenje vodi registar o izdatim uvjerenjima i položenom ribolovačkom ispitu za privredni ribolov.
- (8) Oblik, sadržaj i način vođenja registra o izdatim uvjerenjima i položenom ribolovačkom ispitu za privredni ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 16

- (1) Troškove polaganja ribolovačkog ispita snosi kandidat.
- (2) Visinu iznosa troškova iz stava 1 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Članovi komisije za ribolovačke ispite imaju pravo na naknadu za rad.
- (4) Naknadu iz stava 3 ovog člana određuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

III. REKREATIVNO-SPORTSKI RIBOLOV

Član 17

- (1) Ribu na ribolovačkim vodama mogu loviti ribolovci:
- koji imaju položen ispit za lov riba u rekreativno-sportskom ribolovu (u daljnjem tekstu: ribolovački ispit),
 - koji imaju dozvolu za ribolov u rekreativno-sportskom ribolovu (u daljnjem tekstu: dozvola).
- (1) Izuzetno od odredbe stava 1 podstava 2 ovoga člana uvjerenje o položenom ribolovačkom ispitu ne moraju imati lica koja do kraja tekuće godine navršavaju 14 godina starosti, kao i druga lica prilikom kupovine dnevne dozvole, pod uslovom da su u pratnji ribolovca koji ima dozvolu i uvjerenje o položenom ispitu.
- (2) Stranom licu na osnovu predloženih dokumenata o položenom ribolovačkom ispitu izdat će se dozvola.

Član 18

- (1) U oblasti rekreativno-sportskog ribolova Odjeljenje obavlja sljedeće poslove:
1. izdaje uvjerenja o položenom ribolovačkom ispitu licima koja su položila ribolovački ispit za rekreativno-sportski ribolov,
 2. izdaje uvjerenja o položenom ribolovačkom ispitu licima koja su na osnovu ranijih propisa položila ribolovački ispit i time stekla pravo na uvjerenje bez obaveze ponovnog polaganja, a na osnovu stava 1 tačke 1 ovog člana,
 3. vodi registar o izdatim uvjerenjima o položenom ribolovačkom ispitu za rekreativno-sportski ribolov,
 4. izdaje dozvole iz člana 21 stava 1 ovog zakona nosiocima prava na određenom ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni,
 5. izdaje odobrenja za sva takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu, a na osnovu godišnjeg plana takmičenja nosiocu ribolovačkog prava na rekreativno-sportski ribolov,
 6. prikuplja podatke podnosioca ribolovačkog prava za rekreativno-sportski ribolov, o količini, sastavu ulova i dr.,
 7. izdaje značke i ribolovačke dozvole na zahtjev nosioca ribolovačkog prava uz naknadu.
- (2) Provodi polaganje ribolovačkog ispita prema programu za polaganje ribolovačkog ispita te ribolovačko-čuvarskog ispita prema programu za polaganje ribolovačko-čuvarskog ispita u rekreativno-sportskom ribolovu.
- (3) Odjeljenje može poslove iz stavova 1 i 2 ovog člana u oblasti rekreativno-sportskog ribolova prenijeti na Savez ribolovačkih udruženja ili neki sličan oblik asocijacije ribolovaca na nivou Distrikta shodno Zakonu o povjeravanju javnih ovlaštenja Brčko distrikta BiH.

Ispit za rekreativno-sportski ribolov

Član 19

- (1) Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja donosi program za polaganje ispita za rekreativno-sportski ribolov za lica iz člana 17 stava 1 ovog zakona.
- (2) Šef Odjeljenja može prije podnošenja prijedloga iz stava 1 ovog člana zatražiti mišljenje od Odjeljenja za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj, te Odjeljenja za javnu sigurnost.
- (3) Ribolovačke ispite provodi komisija koju imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Uvjerjenje o položenom ribolovačkom ispitu za rekreativno-sportski ribolov izdaje Odjeljenje.

- (5) Lice koje je na osnovu ranijih propisa položilo ribolovački ispit za rekreativno-sportski ribolov stiče pravo na uvjerenje bez obaveze ponovnog polaganja.
- (6) Način polaganja ribolovačkog ispita za rekreativno-sportski ribolov, oblik i način izdavanja uvjerenja o položenom ribolovačkom ispitu za rekreativno-sportski ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (7) Odjeljenje vodi registar o izdatim uvjerenjima i položenom ribolovačkom ispitu.
- (8) Oblik, sadržaj i način vođenja registra o izdatim uvjerenjima i položenom ribolovačkom ispitu za rekreativno-sportski ribolov propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 20

- (1) Troškove komisije za ribolovačke ispite snosi kandidat.
- (2) Visinu iznosa troškova iz stava 1 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Dozvole

Član 21

- (1) Dozvole za sticanje ribolovačkog prava u rekreativno-sportskom ribolovu nosiocu ribolovačkog prava izdaje Odjeljenje.
- (2) Ribolovci dozvole za obavljanje rekreativno-sportskog ribolova na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni dobijaju od nosioca ribolovačkog prava za to ribolovačko područje ili tu ribolovačku zonu.
- (3) Nosilac ribolovačkog prava može izdavati dozvole:
 1. samo za ribolovačko područje ili ribolovačku zonu za koju je dobio ribolovačko pravo,
 2. samo ribolovcima s položenim ribolovačkim ispitom,
 3. domaćim i stranim licima za godinu u kojoj navršavaju 15 godina ili više prema odredbama člana 15 ovog zakona.
- (4) Dozvola vrijedi samo na ribolovačkom području ili u ribolovačkoj zoni za koju je nosilac dobio ribolovačko pravo kao i na drugom području, drugog nosioca ribolovačkog prava s kojim je nosilac ribolovačkog prava zaključio ugovor o recipročnom pravu.
- (5) Dozvola za ribolovačke članove Udruženja rekreativno-sportskih ribolovaca potvrđena od Odjeljenja, a koju je izdao nosilac ribolovačkog prava vrijedi na svim tekućim vodama područja Brčko distrikta BiH.

Član 22

- (1) Ribolovci smiju loviti ribe uz upotrebu dozvoljenih ribolovačkih alata, opreme i mamaka.
- (2) U ribolovu ribolovci moraju uvijek kod sebe imati dozvolu za ribolovačko područje ili ribolovačku zonu na kojoj obavljaju ribolov.
- (3) Ribe ulovljene u rekreativno-sportskom ribolovu ne smiju se stavljati u promet.

Član 23

Način, vrstu i količinu ribolovačkog alata, opreme i mamaka, koju ribolovac smije upotrebljavati u ribolovu utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Ribolovačko pravo

Član 24

- (1) Ribolovačkim područjem ili ribolovačkom zonom u kojoj se obavlja rekreativno-sportski ribolov upravlja nosilac ribolovačkog prava.
- (2) Ribolovačko pravo stiče fizičko ili pravno lice na osnovu javnog oglasa koji provodi Odjeljenje.
- (3) Uslove javnog oglasa za dodjelu ribolovačkog prava donosi gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Ribolovačko pravo obuhvata obavljanje rekreativno-sportskog ribolova na određenom ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni u kojima su propisane sve mjere za provođenje zaštite riba, kao i privređivanje shodno godišnjem planu i privrednoj osnovi za unapređivanje ribarstva.
- (5) Odluku o raspisivanju javnog oglasa i uslove za dodjelu ribolovačkog prava donosi gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (6) Učesnici na javnom oglasu dužni su priložiti program privređivanja ribolovačkim područjem ili ribolovačkom zonom.
- (7) Postupak za dodjelu ribolovačkog prava provodi komisija.
- (8) Komisiju iz stava 7 ovog člana imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (9) Šef Odjeljenja donosi rješenje o dodjeli ribolovačkog prava i s nosiocem ribolovačkog prava zaključuje ugovor.
- (10) Ugovor iz prethodnog stava zaključuje se na period od pet godina.

Član 25

Nosilac ribolovačkog prava ne smije to pravo prenositi na drugo fizičko ili pravno lice.

Član 26

Šef Odjeljenja može nosiocu ribolovačkog prava rješenjem oduzeti ribolovačko pravo na ribolovačkom području ili u ribolovačkoj zoni ako:

1. privredni ribolov obavlja suprotno privrednoj osnovi ili godišnjem planu,
2. ne provodi mjere predviđene ugovorom, privrednom osnovom ili godišnjim planom,
3. ili se zbog nezakonitog načina privređivanja pogoršavaju hidrološka, fizičko-hemijska i biološka svojstva ribolovačke vode.

Član 27

- (1) U slučaju promjene namjene ribolovačkog područja ili ribolovačke zone šef Odjeljenja će rješenjem oduzeti ribolovačko pravo na tom ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni.
- (2) Pod promjenom namjene iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se, pored ostalog i proglašenje ribolovačkog područja ili ribolovačke zone:
 1. zaštićenim dijelom prirode,
 2. akumulacijom, jezerom, tekućom vodom iz koje se zahvata voda za piće i javnu potrošnju,
 3. akumulacijom, jezerom, tekućom vodom koja je rezervisana za javnu potrošnju.
- (3) Nosilac ribolovačkog prava kojem je ribolovačko pravo oduzeto na osnovu stava 1 ovog člana ima pravo tražiti od novog korisnika naknadu neiskorištenih materijalnih sredstava koja je uložio u ribolovačko područje ili ribolovačku zonu za koju mu je oduzeto ribolovačko pravo.

Član 28

- (1) Na poplavljenom području vodotoka koji se izlio iz korita zabranjeno je obavljanje ribolova dok se voda ne povuče u korito.

- (2) Nosilac ribolovačkog prava ima obavezu premjestiti ribu iz privremeno stajaćih voda, koje su ostale nakon poplave u vodama koje su se izlile iz korita, ako to omogućavaju klimatski i geografski uslovi.

- (3) Odredbe iz stava 2 ovog člana odnose se na fizička i pravna lica koja imaju dozvolu za privredni ribolov na tom ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni.

Član 29

- (1) Nosilac ribolovačkog prava dužan je nadležnom inspektoru prijaviti svaki pomor ribe na ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni za koju je dobio ribolovačko pravo.

Član 30

Nosilac ribolovačkog prava može uzgajati ribe na dijelu ribolovačkog područja ili ribolovačke zone za koju je dobio ribolovačko pravo:

1. ako je to predviđeno privrednom osnovom,
2. ako je registrovan za obavljanje akvakulture,
3. ako ima odobrenje za akvakulturu.

Privredna osnova

Član 31

- (1) Privredna osnova izrađuje se za ribolovačko područje ili ribolovačku zonu i predstavlja osnovni dokument za upravljanje ribolovačkim područjem ili ribolovačkom zonom.
- (2) Nosilac ribolovačkog prava dužan je u roku od godinu dana nakon potpisivanja ugovora o dodjeli ribolovačkog prava izraditi privrednu osnovu za dobijeno ribolovačko područje ili ribolovačku zonu.
- (3) Troškovi iz stava 2 ovog člana uplaćuju se na žiroračun ustanove iz člana 7 ovog zakona, a visina i način uplate troškova utvrđuje se posebnim ugovorom između ustanove i nosioca ribolovačkog prava.
- (4) Privredna osnova vrijedi uz trajni monitoring, a najkasnije u roku od šest godina od dana potvrđivanja privredne osnove, mora se obnoviti revizija privredne osnove.
- (5) U slučaju pomora riba, većeg od jedne trećine ukupne mase procijenjene privrednom osnovom mora se obaviti revizija privredne osnove.
- (6) Privredna osnova sadrži:
 1. podatke o nosiocu ribolovačkog prava,
 2. podatke o ribolovačkom području i ribolovačkoj zoni,
 3. rješenje i ugovor o dodjeli ribolovačkog prava iz člana 24 stavova 8 i 9 ovog zakona,
 4. osnovna hidrografska, fizičko-hemijska i biološka svojstva ribolovačkog područja,
 5. vrste, količinu i zdravstveno stanje riba,
 6. mjere za zaštitu i održavanje ribljih zaliha te način provođenja tih mjera,
 7. maksimalnu dnevnu i godišnju količinu dozvoljenog ulova po vrstama riba, određenu na osnovu veličine ribljeg fonda i godišnjeg prirasta riba,
 8. vrijeme u kojem je dozvoljen lov riba i najmanju veličinu ribe ispod koje se ne smije loviti,
 9. program poribljavanja (vrijeme, količinu i vrstu riba),
 10. mjere za zaštitu prirodnih mrijestilišta,
 11. ekonomsku osnovu korištenja ribolovačkog područja,
 12. organizaciju ribočuvarske službe,
 13. studiju uticaja na životnu sredinu u slučaju unosa stranih vrsta ili podvrsta riba u ribolovačke vode,
 14. mjere zaštite i korištenja voda shodno propisima o vodama,

15. vrste mamaka, stanje mamaka i maksimalno dozvoljenu količinu mamaka kojima je dozvoljeno loviti ribu tokom ribolova na određenom ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni.
- (7) Način izrade privredne osnove i njeno provođenje propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 32

- (1) Privrednu osnovu i reviziju privredne osnove iz člana 31 ovog zakona na zahtjev nosioca ribolovačkog prava radi ustanova iz člana 7 ovog zakona.
- (2) Privrednu osnovu, reviziju privredne osnove i godišnji plan potvrđuje komisija za privredne osnove.
- (3) Komisiju od pet članova iz stava 2 ovoga člana, imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Predsjedniku, članovima i sekretaru komisije iz stava 2 ovog člana pripada naknada koju utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Godišnji plan

Član 33

- (1) Shodno privrednoj osnovi radi se godišnji plan.
- (2) Godišnji plan izrađuje nosilac ribolovačkog prava.
- (3) Godišnji plan sadrži:
1. procjenu količine ribe i njenog prirasta u ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni,
 2. dozvoljeni godišnji ulov ribe po vrstama i dozvoljeni ulov ribe,
 3. plan poribljavanja prema količinama i vrstama te potrebna novčana sredstva,
 4. mjere i način zaštite ribolovačkog područja, ribolovačke zone ili njenog dijela, organizaciju rada ribolovačko-čuvarske službe te plan rada na uređenju životne sredine,
 5. planirana novčana sredstva i namjenu korištenja tih sredstava.
- (4) Način izrade godišnjeg plana i njegovo provođenje propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 34

- (1) Zabranjeno je ribolovačkim vodama upravljati suprotno privrednoj osnovi ili godišnjem planu.
- (2) Zabranjeno je ribolovcima na ribolovačkim vodama loviti ribe suprotno privrednoj osnovi i godišnjem planu.
- (3) Zabranjeno je privređivanje pravnom ili fizičkom licu na ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni za koju nije dobilo ribolovačko pravo.
- (4) Zabranjeno je nosiocu ribolovačkog prava izdavanje dozvola ili upućivanje ribolovaca na ribolovačko područje ili ribolovačku zonu za koju nosilac ribolovačkog prava nije dobio ribolovačko pravo.

Ribolovačko-čuvarska služba

Član 35

- (1) Radi zaštite ribolovačkog područja ili ribolovačke zone nosioci ribolovačkog prava obavezni su organizovati ribolovačko-čuvarsku službu.
- (2) Ribolovačko-čuvarsku službu obavljaju ribolovački čuvari.

- (3) Ribolovačke čuvarice imenuje nosilac ribolovačkog prava za ribolovačke vode za koje je dobio ribolovačko pravo.
- (4) Ribolovački čuvari imaju ovlaštenja propisana ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (5) Način obavljanja ribolovačko-čuvarske službe propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 36

Ribolovački čuvar u obavljanju svoje djelatnosti ovlašten je da:

1. zatraži na uvid dozvolu za obavljanje ribolova,
2. pregleda ribolovački alat i opremu za ribolov i ulov,
3. zatraži ličnu kartu ili drugu ispravu na uvid na osnovu koje može utvrditi identitet,
4. privremeno oduzme ribolovački alat i opremu za ribolov i ulov.

Član 37

- (1) Ako ribolovački čuvar zatekne na ribolovačkim vodama na kojima obavlja ribolovačko-čuvarsku službu lice koje obavlja rekreativno-sportski ili privredni ribolov ili druge radnje protivne ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu njega, dužan je u roku od tri dana o tome sastaviti zapisnik i dostaviti ga nadležnom inspektoratu.
- (2) Ako ribolovački čuvar u vezi s Pravilnikom o obavljanju ribolovačko-čuvarske službe licu iz stava 1 ovog člana privremeno oduzme ribolovački alat ili opremu za ribolov ili ulov, dužan je u roku od 24 sata o tome sastaviti zapisnik i dostaviti s potvrdom o privremenom oduzimanju nadležnom inspektoratu.
- (3) Licu od kojeg se oduzimaju ribolovački alat ili oprema za ribolov ili ulov izdaje se potvrda s tačno navedenim predmetima i ulovom po vrstama i količinama.
- (4) Nosioc ribolovačkog prava dužan je osigurati uslove za oduzimanje, čuvanje i održavanje privremeno oduzetog ribolovačkog alata i opreme za ribolov i ulova do njihove predaje nadležnom sudskom organu.
- (5) S privremeno oduzetim ribolovačkim alatom i opremom za ribolov i ulovom, do predaje nadležnom sudskom organu, nosilac ribolovačkog prava ne može raspolagati (uništiti, prodati, predati, darovati, zamijeniti i sl.), osim ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije drugačije regulisano.

Član 38

- (1) Ribolovački čuvari imaju legitimaciju i značku kojom se dokazuje njihovo službeno pravo, identitet i ovlaštenje.
- (2) Obrazac legitimacije i značke ribolovačkog čuvara uputstvom propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Legitimaciju i značku ribolovačkom čuvaru izdaje Odjeljenje na zahtjev nosioca ribolovačkog prava za ribolovačko područje ili ribolovačku zonu za koju je dobio ribolovačko pravo.

Član 39

Ribolovci su dužni ribolovačkim čuvarima omogućiti obavljanje ribolovačko-čuvarske kontrole i pružati im sve potrebne podatke i obavještenja u vezi sa obavljanjem ribolovačke kontrole te im pružati pomoć u njihovom radu.

Ispit za ribolovačke čuvarice

Član 40

- (1) Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja donosi program za polaganje ispita za ribolovačke čuvere.
- (2) Šef Odjeljenja je dužan prije podnošenja prijedloga iz stava 1 ovog člana zatražiti mišljenje od Odjeljenja za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj i Odjeljenja za javnu sigurnost.
- (3) Ispite za ribolovačke čuvere provodi komisija koju imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Uvjerjenje o položenom ispitu za ribolovačke čuvere izdaje Odjeljenje.
- (5) Lice koje je na osnovu ranijih propisa položilo ispit za ribolovačke čuvere stiče pravo na uvjerenje bez obaveze ponovnog polaganja.
- (6) Način polaganja ispita za ribolovačke čuvere, oblik i način izdavanja uvjerenja o položenom ribolovačko-čuvarskom ispitu propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (7) Odjeljenje vodi registar o izdatim uvjerenjima i položenom ribolovačko-čuvarskom ispitu.
- (8) Oblik, sadržaj i način vođenja registra o izdatim uvjerenjima i položenom ispitu za ribolovačke čuvere propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 41

- (1) Troškove komisije za polaganje ribolovačko-čuvarskog ispita snosi nosilac ribolovačkog prava.
- (2) Visinu iznosa troškova iz stava 1 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Takmičenje u rekreativno-sportskom ribolovu

Član 42

- (1) Nosioци ribolovačkog prava organizuju ili učestvuju u organizovanju takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu.
- (2) Za takmičenje u rekreativno-sportskom ribolovu nosilac ribolovačkog prava dužan je pribaviti odobrenje.
- (3) Odobrenje za održavanje takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu daje Odjeljenje na osnovu godišnjeg plana takmičenja.
- (4) Za održavanje međunarodnih takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu odobrenje daje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja, a na osnovu godišnjeg plana takmičenja.
- (5) Za vrijeme takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu takmičari su dužni pridržavati se odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, osim propisa koji ograničavaju količinu ulova.
- (6) Za takmičenje u rekreativno-sportskom ribolovu takmičari nisu dužni kupiti dozvolu za rekreativno-sportski ribolov od nosioca ribolovačkog prava na čijem se ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni odvija takmičenje.
- (7) Takmičari su dužni tokom takmičenja ulovljenu ribu čuvati na način određen pravilnikom o takmičenju.
- (8) Štetu koja nastane za vrijeme takmičenja, nosiocu ribolovačkog prava nadoknađuje organizator takmičenja.

IV. AKVAKULTURA

Član 43

- (1) Akvakulturom se mogu baviti fizička i pravna lica registrovana za obavljanje akvakulture ili nosilac ribolovačkog prava ako je akvakultura predviđena privrednom osnovom za ribolovačko područje ili ribolovačku zonu na kojoj je dobijeno ribolovačko pravo.
- (2) Fizička i pravna lica mogu početi obavljanje akvakulture:
 1. ako imaju odobrenje za akvakulturu,
 2. ako je fizičko lice ili fizičko lice u pravnom licu stručno osposobljeno za akvakulturu ili ima radnike stručno osposobljene za akvakulturu.

Član 44

- (1) Odobrenje za akvakulturu rješenjem daje šef Odjeljenja na osnovu zahtjeva fizičkog ili pravnog lica.
- (2) Odobrenje za akvakulturu, kao i zahtjev za izdavanje odobrenja za akvakulturu, sadrži:
 1. naziv preduzetnika ili pravnog lica kojem se daje odobrenje za akvakulturu,
 2. površinu ribnjaka, određenog vodenog prostora ili volumen kaveza koji će se koristiti za akvakulturu,
 3. vrste riba ili drugih vodenih organizama koji će se uzgajati,
 4. uslove zaštite prirodne okoline koje izdaje Odjeljenje za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj i Odjeljenje za javnu sigurnost.
- (3) Obrazac odobrenja za akvakulturu propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Protiv rješenja kojim se odobrenje za akvakulturu daje ili uskraćuje dozvoljena je žalba Apelacionoj komisiji Vlade Brčko distrikta.
- (5) Zabranjeno je uzgajati vrste riba ili drugih vodenih organizama koji nisu upisani u odobrenje za akvakulturu.

Član 45

- (1) Odobrenje za akvakulturu prestaje važiti prestankom postojanja pravnog lica.
- (2) Odobrenje za akvakulturu oduzima se rješenjem Odjeljenja ako se utvrdi da fizičko ili pravno lice uzgaja vrste riba ili drugih vodenih organizama koji nisu upisani u odobrenju za akvakulturu ili da se ne pridržavaju propisanih uslova zaštite prirodne okoline.
- (3) Protiv rješenja o oduzimanju odobrenja iz stava 2 ovog člana dozvoljena je žalba Apelacionoj komisiji Vlade Brčko distrikta BiH.

Član 46

- (1) Odjeljenje vodi registar o izdatim odobrenjima za akvakulturu.
- (2) Oblik, sadržaj i način vođenja registra o izdatim odobrenjima za akvakulturu propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 47

- (1) Fizička i pravna lica smiju uzgajati samo one vrste riba i drugih vodenih organizama koje su upisane u odobrenju za akvakulturu.
- (2) Odobrenje za akvakulturu mora se nalaziti na uzgajalištu ili u sjedištu preduzeća.

Član 48

- (1) Na ribolovačkoj vodi na kojoj se riba uzgaja u kavezima ili unutar ograde zabranjeno je loviti ribe i obavljati druge radnje koje mogu ometati djelatnost akvakulture na udaljenosti manjoj od 50 metara od označenih granica koncesijom dodijeljene vodene površine.
- (2) Na ribnjaku na kojem se obavlja djelatnost akvakulture zabranjeno je loviti ribu bez odobrenja nosioca odobrenja za akvakulturu.

ISPIT ZA AKVAKULTURU

Član 49

- (1) Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja donosi program za polaganje ispita za akvakulturu za lica iz člana 43 stava 2 tačke 2 ovog zakona.
- (2) Šef odjeljenja dužan je prije podnošenja prijedloga iz stava 1 ovog člana da zatraži mišljenje od Odjeljenja za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj te Odjeljenja za javnu sigurnost.

- (3) Ispite za akvakulturu provodi komisija koju imenuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Uvjerjenje o položenom ispitu za akvakulturu izdaje Odjeljenje.
- (5) Lice koje je na osnovu ranijih prava položilo ispit za akvakulturu stiče pravo na uvjerjenje bez obaveze ponovnog polaganja.
- (6) Način polaganja ispita za akvakulturu, oblik i način izdavanja uvjerenja o položenom ispitu za akvakulturu propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (7) Odjeljenje vodi registar o izdatim uvjerenjima o položenom ispitu za akvakulturu.
- (8) Oblik, sadržaj i način vođenja registra o izdatim uvjerenjima i položenom ispitu za akvakulturu propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 50

- (1) Troškove polaganja ispita za akvakulturu snosi kandidat.
- (2) Visinu iznosa troškova iz stava 1 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Članovi komisije za ispit za akvakulturu imaju pravo na naknadu za rad.
- (4) Naknadu iz stava 3 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

V. ZAŠTITA RIBA

Član 51

- (1) Na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni nosiocu ribolovačkog prava privremeno se može odobriti selektivni ribolov onih vrsta riba koje ugrožavaju druge vrste.
- (2) Rješenje za selektivni ribolov na osnovu zahtjeva, nosiocu ribolovačkog prava izdaje Odjeljenje.
- (3) U rješenju za selektivni ribolov navest će se ribolovački alati i oprema te vrijeme i način na koji se smije obavljati ribolov iz stava 1 ovog člana.

Član 52

- (1) Uzgoj stranih vrsta riba odobrava gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
Šef Odjeljenja prije podnošenja prijedloga iz stava 1 ovog člana dužan je obezbijediti saglasnost Odjeljenja za javnu sigurnost i studiju uticaja na životnu sredinu, shodno propisima iz oblasti prostornog uređenja i zaštite životne sredine.
- (2) Poribljavanje ribolovačkih voda koje su nestale iz tih voda (reintrodukcija ili ponovno unošenje) odobrava gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Uvoz i promet živih primjeraka stranih vrsta riba i oplodene ikre za akvakulturu ili uzgoj, dozvoljen je uz odobrenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i prethodno obezbijedene saglasnosti Odjeljenja za javnu sigurnost.
- (4) Odobrenje iz stava 3 ovog člana dostavlja se nadležnoj inspekciji.

Član 53

Radi zaštite, uzgoja ili razmnožavanja riba, nadležna inspekcija može zabraniti ili ograničiti upotrebu određenih ribolovačkih alata i opreme za pojedine vrste ribolova na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni.

Član 54

- (1) Zabranjeno je:
 1. loviti, prerađivati ili stavljati u promet ribe za vrijeme njihovog lovostaja,
 2. loviti, prerađivati ili stavljati u promet nedorasle ribe,
 3. loviti ribe eksplozivnim ili hemijskim sredstvima koja ih ubijaju, truju ili omamljuju i na taj način ulovljene ribe stavljati u promet,
 4. loviti ribu u ribolovačkim vodama uz upotrebu strane vrste ribe (žive ili mrtve) kao mamka,

5. loviti ribu podvodnom puškom, ostima, harpunima, električnom strujom, drugim nedozvoljenim sredstvima, i tako ulovljenu ribu stavljati u promet,
6. loviti ribu s više ribolovačkih alata ili opreme nego je dozvoljeno propisima donesenim na osnovu ovoga zakona,
7. sprječavati na bilo koji način povratak riba s poplavljenog područja u vodotoke, loviti ribe sredstvima koja sprječavaju povratak riba s poplavljenog područja te sprječavati bilo koja druga migraciona kretanja riba,
8. loviti ribe rukom, povlačenjem ili kačenjem udicom s vanjske strane tijela ribe,
9. poribljavati ribolovačke vode bez dokaza o zdravstvenoj ispravnosti riba,
10. ometati postavljanje znakova ili uklanjati znakove kojima se označava ribolovačko područje ili ribolovačka zona, mrijestilište ili uzgojilište,
11. loviti ribe unutar ograđenog prostora hidroenergetskog objekta,
12. loviti ribe 100 metara uzvodno i nizvodno od ograde hidroenergetskog objekta,
13. koristiti sonar za lokaciju ribe, izuzev u naučne svrhe i svrhu određivanja ribolovačke osnove,
14. ostavljati otpad na mjestu obavljanja rekreativno-sportskog i privrednog ribolova.
- (2) Odredbe stava 1 tačke 1 i 2 ovog člana ne odnose se na ribe iz akvakulture.
- (3) Fizičko ili pravno lice koje je vlasnik hidroenergetskog objekta obavezno je spriječiti obavljanje ribolova unutar ograđenog prostora hidroenergetskog objekta.

Član 55

Pravna lica koja obavljaju vodoprivrednu djelatnost dužna su prije početka bilo kakvih radova na ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni s tim upoznati nosioca ribolovačkog prava.

Član 56

- (1) Pri izgradnji hidroenergetskih objekata na ribolovačkim vodama investitor je obavezan omogućiti nesmetan prolaz riba, odnosno izraditi ustavu koja omogućava nesmetan prolaz riba.
- (2) Zabranjen je ribolov u ustavi kojom se osigurava nesmetan prolaz riba.

Član 57

- (1) Radi zaštite riba gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja propisuje:
 1. lovostaj za pojedine vrste riba, odnosno vrijeme kada se ne smiju loviti, prerađivati ili stavljati u promet,
 2. najmanje veličine pojedinih vrsta riba ispod kojih se ne smiju loviti, prerađivati niti stavljati u promet,
 3. zabranu ribolova na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni,
 4. broj odobrenja za privredni ribolov na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni,
 5. konstrukcijsko-tehničke oznake, način upotrebe i namjenu pojedinih vrsta alata, opreme i mamaka za ribolov.
- (2) Propise iz stava 1 tački 1 i 2 ovoga člana donosi gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Radi bolje zaštite riba Odjeljenje može nosiocu ribolovačkog prava na njegov zahtjev odobriti propisivanje posebno, najmanje veličine pojedinih vrsta riba ispod kojih se ne smiju loviti, prerađivati ili stavljati u promet kao i vrijeme lovostaja u ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni kojom upravlja.

Član 58

- (1) Izuzetno radi naučnog ili stručnog istraživanja Skupština Brčko distrikta može, na prijedlog gradonačelnika, a na osnovu predloženog istraživačkog programa, dozvoliti ribolov protivno uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (2) U rješenju iz stava 1 ovog člana odredit će se uslovi pod kojima se mora obaviti ribolov.

- (3) Nosilac odobrenja za ribolov iz stava 1 ovog člana obavezan je prije početka ribolova obavijestiti o mjestu i vremenu obavljanja ribolova nosioca ribolovačkog prava i nadležnog inspektora.
- (4) Nosilac ribolovačkog prava dužan je omogućiti rad nosiocu odobrenja iz stava 1 ovog člana na ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni kojom upravlja.

Član 59

- (1) Odjeljenje može dozvoliti lov matice iz ribolovačkih područja ili ribolovačkih zona radi osiguranja mriješta i uzgoja mladi u smislu zaštite, uzgoja ili razmnožavanja riba.
- (2) Način, uslove i vrijeme ribolova iz stava 1 ovog člana utvrđuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Odobrenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se nadležnom inspektoratu radi provođenja nadzora.

Član 60

- (1) Fizičko ili pravno lice koje pričinu štetu postupajući suprotno odredbama ovog zakona dužno je pričinjenu štetu nadoknaditi.
- (2) Pravila za utvrđivanje visine naknade iz stava 1 ovog člana propisuje odlukom gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (3) Novčana sredstva prikupljena na ime naknade prihod su nosioca ribolovačkog prava i moraju se koristiti isključivo za otklanjanje nastale štete.

VI. NAKNADA ZA RIBOLOV

Član 61

- (1) Sredstva uplaćena na ime naknade za privredni ribolov prihod su budžeta Brčko distrikta.
- (2) Sredstva uplaćena na ime naknade za dozvole iz člana 21 stava 4 ovog zakona prihod su nosioca ribolovačkog prava i budžeta Brčko distrikta, a raspoređuju se:
 1. nosiocu ribolovačkog prava pripada 80% sredstava, koja se moraju koristiti shodno privrednoj osnovi i godišnjem planu,
 2. kao prihod budžeta Brčko distrikta je 20%, a uplaćuju se na poseban račun i koriste isključivo za unapređivanje rekreativno-sportskog ribolova.
- (4) Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja utvrđuje:
 1. visinu naknade za obavljanje privrednog ribolova,
 2. oblik, sadržaj i visinu naknade za dozvolu,
 3. oblik, sadržaj i visinu naknade za dozvolu ribolovaca članova udruženja rekreativno-sportskog društva Brčko distrikta.

VII. PODACI O RIBOLOVU I AKVAKULTURI

Član 62

- (1) Ribolovci moraju voditi evidenciju ulova u privrednom ribolovu.
- (2) Fizička i pravna lica koja se bave akvakulturom moraju voditi evidenciju o akvakulturi.
- (3) Ribolovci moraju voditi evidenciju o ulovu ribe.
- (4) Oblik, sadržaj i način vođenja evidencije iz stavova 1, 2 i 3 ovog člana propisuje gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 63

- (1) Nosiocu odobrenja za privredni ribolov ili odobrenja za akvakulturu obavezni su jednom godišnje na propisanom obrascu dostaviti Odjeljenju podatke o privrednom ribolovu ili akvakulturi.

- (2) Nosiocu ribolovačkog prava ribolovci su obavezni na propisanom obrascu dostavljati podatke o količini i vrstama riba ulovljenih u rekreativno-sportskom ribolovu.
- (3) Nosiocu ribolovačkog prava obavezni su prikupljene podatke o ribolovu iz stava 2 ovog člana dostavljati Odjeljenju na propisanom obrascu do kraja februara za prethodnu godinu.
- (4) Oblik, sadržaj i način dostavljanja obrasca iz stavova 1, 2, 3 i 4 ovoga člana pravilnikom propisuje gradonačelnik.
- (5) Podaci iz stava 1 ovog člana moraju se dostaviti Odjeljenju najkasnije trideset dana nakon isteka perioda za koji se podaci dostavljaju.
- (6) Odjeljenje je obavezno gradonačelnika svake godine izvještavati o procjeni količine riba po ribolovačkim područjima u Brčko distriktu.

VIII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Upravni nadzor

Član 64

Upravni nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja Odjeljenje.

Inspeksijski nadzor

Član 65

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja poljoprivredni inspektor.
- (2) Ako poljoprivredni inspektor (u daljnjem tekstu: inspektor) u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj zakon ili propis donesen na osnovu njega, naložit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci, otklone u određenom roku.
- (3) Inspektor može donijeti rješenje kojim će privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti privrednog ribolova ako:
 1. fizičko ili pravno lice nema odobrenje za obavljanje privrednog ribolova,
 2. fizičko ili pravno lice nije osposobljeno za obavljanje djelatnosti privrednog ribolova ili ako nema zaposleno lice koje je stručno osposobljeno za obavljanje djelatnosti privrednog ribolova,
 3. fizičko ili pravno lice obavlja djelatnost privrednog ribolova uz upotrebu ribolovačkih alata i opreme kojima konstrukcijsko-tehničke oznake ne odgovaraju uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,
 4. fizičko ili pravno lice obavlja djelatnost privrednog ribolova ili ako obavlja ribolov na ribolovačkom području ili u ribolovačkoj zoni koja nije upisana u odobrenju za privredni ribolov,
 5. fizičko ili pravno lice obavlja privredni ribolov za vrijeme lovostaja.
- (4) Inspektor može donijeti rješenje kojim će zabraniti promet ili prerađivanje ribe ako:
 1. fizičko ili pravno lice stavlja u promet ili prerađuje ribu ulovljenu u vrijeme kad je zabranjen njihov lov,
 2. fizičko ili pravno lice stavlja u promet ili prerađuje nedorasle ribe,
 3. fizičko ili pravno lice stavlja u promet ili prerađuje ribe koje su ulovljene nepropisnim alatima ili opremom ili na nedozvoljen način.
- (5) Inspektor može donijeti rješenje kojim će narediti otklanjanje nedostataka ako fizičko ili pravno lice obavlja djelatnost privrednog ribolova uz upotrebu ribolovačkih alata ili opreme kojim

konstrukcijsko-tehničke oznake ne odgovaraju propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

- (6) Inspektor može donijeti rješenje kojim se nosiocu ribolovačkog prava privremeno zabranjuje obavljanje rekreativno-sportskog ribolova i dozvola ako:
4. nema potvrđenu privrednu osnovu i godišnji plan,
 5. poribljava ribolovačke vode stranim vrstama ribe.

IX. POSEBNE ODREDBE

Član 66

Ribolovci, i lica koja obavljaju nadzor nad provođenjem propisa iz slatkovodnog ribarstva imaju pravo pristupa na ribolovačke vode prilazima preko zemljišta koje se nalazi uz to područje. To pravo ne odnosi se na zemljište koje je u privatnom vlasništvu, a ni na zemljište na koje je pristup posebnim propisima zabranjen ili ograničen.

Član 67

- (1) Strana fizička i pravna lica smiju obavljati privredni ribolov na slatkim vodama Brčko distrikta samo u slučajevima utvrđenim međunarodnim ugovorom.
- (2) Strana fizička i pravna lica smiju obavljati djelatnost akvakulture na slatkim vodama Brčko distrikta.
- (3) Strana fizička i pravna lica smiju započeti obavljanje djelatnosti akvakulture na slatkim vodama Brčko distrikta:
 1. ako su u Brčko distriktu registrovali preduzeće za akvakulturu,
 2. ako ispunjavaju uslove propisane u članu 43 stavu 2 ovog zakona.
- (4) Strani državljani - ribolovci smiju loviti ribe na osnovu dozvole shodno odredbama člana 21 stava 4 ovog zakona.

X. KAZNE NE ODREDBE

Član 68

- (1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:
 1. ako bez rješenja Odjeljenja na vještačkim jezerima nastalim iskorištavanjem mineralnih sirovina obavlja ribolov protivno ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu njega (član 3 stav 5),
 2. ako obavlja privredni ribolov u zaštićenim prirodnim staništima (član 5 stav 2),
 3. ako upravlja ribolovačkim područjem ili ribolovačkom zonom za koju nije dobilo ribolovačko pravo (član 34 stav 3),
 4. ako bez odobrenja Odjeljenja obavlja selektivni ribolov suprotno uslovima navedenim u rješenju kojim se takva vrsta ribolova dozvoljava (član 51 stavovi 1, 2 i 3),
 5. ako bez odobrenja Odjeljenja uzgaja strane vrste riba (član 52 stav 1),
 6. ako bez ovlaštenja Odjeljenja poribljava ribolovačke vode vrstama ribe koje su nestale iz tih voda (reintrodukcija ili ponovno unošenje) (član 52 stav 2),
 7. ako bez odobrenja Odjeljenja uvozi i prodaje primjerke ili oplođenu ikru stranih vrsta riba za akvakulturu ili uzgoj (član 52 stav 3),
 8. ako sprječava na bilo koji način povratak riba s poplavljenog područja u vodotoke ili ako lovi ribe sredstvima koja sprječavaju povratak riba s poplavljenog područja ili sprječava migrantna kretanja riba (član 54 stav 1 tačka 7),

9. ako investitor kod izgradnje hidroenergetskih objekata na ribolovačkim vodama ne omogući nesmetan prolaz riba ili ako ne izgradi sistem koji osigurava nesmetan prolaz riba (član 56 stav 1),

10. ako bez ovlaštenja Odjeljenja obavlja izlov matica radi osiguranja mriješta i uzgoja mladi u smislu zaštite, uzgoja ili razmnožavanja riba ili obavlja takav ribolov protivno uslovima navedenim u rješenju kojim se takav ribolov dozvoljava (član 59 stavovi 1 i 2).
- (2) Za radnje iz stava 1 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM odgovorno lice u pravnom licu.
- (3) Za radnju iz stava 1 tačke 2 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM lice koje za nosioca ovlaštenja obavlja ribolov.
- (4) Za prekršaje iz stava 1 tački 2 i 8 ovog člana učinjene drugi put, pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja ovlaštenja za privredni ribolov u trajanju od najmanje šest mjeseci do najviše osam mjeseci, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.
- (5) Za prekršaje iz stava 1 tački 2 i 8 ovog člana učinjene treći put, pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja ovlaštenja za privredni ribolov u trajanju od najmanje osam mjeseci do najviše jedne godine, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.
- (6) Za prekršaje iz stava 1 tački od 1 do 10 kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM.

Član 69

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko ili pravno lice:
 1. ako obavlja privredni ribolov na ribolovačkim vodama suprotno odredbi člana 8 stava 2 ovog zakona,
 2. ako počne obavljati privredni ribolov suprotno odredbama člana 9 stava 2 ovog zakona,
 3. ako obavlja privredni ribolov na ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni ili ribolovačkim alatima ili opremom koja nije upisana u odobrenju za privredni ribolov (član 13 stav 1 podstavovi 1 i 2),
 4. ako obavlja ribolov na poplavljenom području vodotoka koji se izlio iz korita (član 28 stav 1),
 5. ako obavlja privredni ribolov suprotno odredbi člana 8 stava 3 (član 13 stav 1 podstav 3),
 6. ako počne obavljati djelatnost akvakulture bez odobrenja za akvakulturu (član 43 stav 2),
 7. ako lovi, prerađuje ili stavlja u promet ribe za vrijeme njihovog lovostaja (član 54 stav 1 tačka 1),
 8. ako lovi, prerađuje ili stavlja u promet nedorasle ribe (član 54 stav 1 tačka 2),
 9. ako lovi ribe eksplozivom ili hemijskim sredstvima koja ih ubijaju, truju ili omamljuju ili ako tako ulovljenu ribu stavlja u promet (član 54 stav 1 tačka 3),
 10. ako poribljava ribolovačke vode bez dokaza o zdravstvenoj ispravnosti riba (član 54 stav 1 tačka 9),
 11. ako obavlja ribolov u sistemu koji osigurava nesmetan prolaz (član 56 stav 2),
 12. nosilac ribolovačkog prava ako novčana sredstva pribavljena na ime naknade za otklanjanje nastale štete ne iskoristi isključivo za tu namjenu (član 60 stav 3),
 13. ako na ime naknade za privredni ribolov ne uplati sredstva u budžet Brčko distrikta (član 61 stav 1),
 14. ako na propisan način ne rasporedi i uplati sredstva od naknada za dozvolu za obavljanje rekreativno-sportskog ribolova (član 61 stavovi 2 i 3),
 15. nosilac ribolovačkog prava ako ne iskoristi najmanje 50% od sredstava koja su mu raspoređena za poribljavanje u tekućoj godini (član 61 stav 2 tačka 1).
- (2) Za radnje iz stava 1 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

- (3) Za radnje iz stava 1 tački 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 11 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM lice koje za nosioca dozvole obavlja ribolov.
- (4) Za radnje iz stava 1 tački 5, 7, 8, 9 i 11 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM i ribolovac.
- (5) Za prekršaje iz stava 1 tački 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 11 ovog člana učinjene drugi put, fizičkom ili pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje privrednog ribolova u trajanju od najmanje četiri mjeseca do šest mjeseci, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.
- (6) Za prekršaje iz stava 1 tački 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 11 ovog člana učinjene treći put, fizičkom ili pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje privrednog ribolova u trajanju od najmanje šest mjeseci do jedne godine, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.
- (7) Za iste prekršaje iz stava 1 tačke 6 ovog člana učinjene treći put fizičkom ili pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za akvakulturu u trajanju od najmanje šest mjeseci do jedne godine, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.

Član 70

- (1) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko ili pravno lice:
 1. ako u propisanom roku Odjeljenju ne dostavi podatke za vođenje registra ribolovačkih područja ili ribolovačkih zona (član 6 stav 3),
 2. ako nosilac ribolovačkog prava ne premjesti ribu iz privremeno stajaćih voda koje su ostale nakon poplave u vodotok koji se izlio iz korita (član 28 stav 3),
 3. ako fizičko ili pravno lice koje ima dozvolu za privredni ribolov ne premjesti ribu iz privremeno stajaćih voda u vodotok koji se izlio iz korita na kojem smije obavljati privredni ribolov (član 28 stav 3),
 4. ako nosilac ribolovačkog prava ne prijavi svaki pomor riba na ribolovačkom području ili u ribolovačkoj zoni za koju je dobio ribolovačko pravo (član 29 stav 1),
 5. ako nosilac ribolovačkog prava ne izradi privrednu osnovu u roku od godinu dana nakon sklapanja ugovora o dodjeli ribolovačkog prava ili ako po isteku roka od šest godina od dana potpisivanja privredne osnove ne obavi reviziju privredne osnove (član 31 stavovi 2 i 4),
 6. ako na ribolovačkim vodama upravlja suprotno privrednoj osnovi ili godišnjem planu (član 34 stav 1),
 7. ako ne organizuje ribolovačko-čuvarsku službu na ribolovačkoj vodi za koju je dobio ribolovačko pravo (član 35 stav 1),
 8. ako organizuje održavanje takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu bez prethodno obezbijeđenog odobrenja (član 42 stavovi 2 i 3),
 9. ako organizuje održavanje međunarodnog takmičenja u rekreativno-sportskom ribolovu bez obezbijeđenog odobrenja Odjeljenja (član 42 stavovi 2 i 4),
 10. ako uzgaja vrste riba i druge vodene organizme koji nisu upisani u odobrenju za akvakulturu (član 47 stav 1),
 11. ako lovi ribu podvodnom puškom ili ostima ili harpunima ili električnom strujom ili drugim nedozvoljenim sredstvima ili ako tako ulovljenu ribu stavi u promet (član 54 stav 1 tačka 5),
 12. ako obavlja ribolov radi naučnog ili stručnog istraživanja bez prethodno obezbijeđene dozvole šefa Odjeljenja ili ako ga obavlja suprotno uslovima navedenim u rješenju kojim se takav ribolov dozvoljava (član 58 stavovi 1 i 2),
 13. ako nosilac ribolovačkog prava ne omogući nesmetan rad nosiocu rješenja za ribolov radi naučnog ili stručnog istraživanja na ribolovačkom području ili u ribolovačkoj zoni kojom upravlja (član 58 stav 4),
 14. ako obavlja ribolov suprotno odredbama člana 59 stava 2 ovog zakona,

15. ako u obavljanju privrednog ribolova ili djelatnosti akvakulture ne vodi popis ulova u privrednom ribolovu ili popis o akvakulturi (član 62 stavovi 1 i 2),
16. ako u obavljanju privrednog ribolova ili djelatnosti akvakulture Odjeljenju ne dostavlja propisane podatke o privrednom ribolovu ili akvakulturi (član 63 stav 1).
- (2) Za radnje iz stava 1 ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.
- (3) Za iste prekršaje iz stava 1 tačke 11 ovog člana učinjene treći put, fizičkom ili pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za akvakulturu u trajanju od najmanje šest mjeseci do jedne godine, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.
- (4) Za radnje iz stava 1 tački 12 i 16 ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM i lice koje za nosioca odobrenja za privredni ribolov obavlja ribolov ili lice koje obavlja rekreativno-sportski ribolov.
- (5) Za radnje iz stava 1 tački 13 i 15 ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM i lice koje neposredno obavlja ribolov radi naučnog ili stručnog istraživanja ili lice koje neposredno obavlja ribolov naveden u članu 59 ovog zakona.
- (6) Za iste prekršaje iz stava 1 tački 12 i 16 ovoga člana učinjene drugi put, fizičkom ili pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje privrednog ribolova u trajanju od najmanje četiri mjeseca do jedne godine, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.
- (7) Za iste prekršaje iz stava 1 tački 12 i 16 ovog člana učinjene treći put, fizičkom ili pravnom licu uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje privrednog ribolova od najmanje šest mjeseci do jedne godine, računajući od dana pravosnažnosti rješenja.

Član 71

Novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj lice koje neposredno obavlja privredni ribolov ako nije osposobljeno za privredni ribolov (član 15 stav 1).

Član 72

- (1) Novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj lice:
 1. ako alatima, opremom i mamcima dozvoljenim u rekreativno-sportskom ribolovu lovi ribu u zaštićenim prirodnim mrijestilištima (član 5 stav 2),
 2. ako lovi ribu na ribolovačkim vodama bez dozvole (član 17 stav 1 tačka 2),
 3. ako rekreativno-sportski ribolov ne obavlja uz upotrebu dozvoljenih ribolovačkih alata ili opreme ili mamaka (član 22 stav 1),
 4. ako stavlja u promet ribe ulovljene u rekreativno-sportskom ribolovu (član 22 stav 3),
 5. ako na ribolovačkim vodama lovi ribe suprotno privrednoj osnovi i godišnjem planu (član 34 stav 2),
 6. ako ribolovačkom čuvaru ne omogući obavljanje ribolovačko-čuvarskog nadzora ili mu ne pruži sve podatke u vezi sa obavljanjem ribolovačko-čuvarskog nadzora (član 39),
 7. ako na ribolovačkoj vodi na kojoj se riba uzgaja u kavezima lovi ribe ili obavlja druge radnje koje mogu ometati djelatnost akvakulture na udaljenosti manjoj od 50 metara od postavljenih kaveza (član 48 stav 1),
 8. ako na ribnjaku u kojem se obavlja djelatnost akvakulture lovi ribu bez dozvole nosioca odobrenja za akvakulturu (član 48 stav 2),
 9. ako lovi ribu na ribolovačkim vodama uz upotrebu strane vrste ribe (žive ili mrtve) kao mamka (član 54 stav 1 tačka 4),
 10. ako lovi ribu sa više ribolovačkih alata ili opreme nego što je propisano propisom donesenim na osnovu ovog zakona (član 54 stav 1 tačka 6),
 11. ako lovi ribu direktno rukom, povlačenjem i kačenjem udicom s vanjske strane tijela ribe (član 54 stav 1 tačka 8),

12. ako ometa postavljanje znakova ili skida znakove kojima se označava ribolovačko područje ili ribolovačka zona, mrijestilište ili uzgajalište (član 54 stav 1 tačka 10),
 13. ako lovi ribu unutar ograđenog prostora hidroenergetskog objekta (član 54 stav 1 tačka 11),
 14. ako lovi ribu 100 metara uzvodno i nizvodno od ograde hidroenergetskog objekta (član 54 stav 1 tačka 12),
 15. ako koristi sonar za lokaciju ribe, izuzev u naučne svrhe i u svrhu određivanja ribolovačke osnove (čl. 54 stav 1 tačka 13),
 16. ako ostavlja otpad na mjestu obavljanja sportsko-rekreativnog ili privrednog ribolova (član 54 stav 1 tačka 14).
- (2) Novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko ili pravno lice ako ribe ulovljene u rekreativno-sportskom ribolovu stavlja u promet (član 22 stav 3).
 - (3) Za radnje iz stava 2 ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.
 - (4) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko ili pravno lice ako ne spriječi obavljanje ribolova unutar ograđenog prostora hidroenergetskog objekta (član 54 stav 11).
 - (5) Za radnje iz stava 4 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 73

- (1) Novčanom kaznom od 100 do 200 KM kaznit će se za prekršaj:
 1. nosilac odobrenja za privredni ribolov ili lice koje za njega obavlja privredni ribolov, ako u obavljanju privrednog ribolova kod sebe nema odobrenje za privredni ribolov (član 13 stav 2),
 2. nosilac ribolovačkog prava ako prodaje odobrenja za drugo ribolovačko područje ili drugu ribolovačku zonu ili upućuje ribolovce na ribolovačko područje ili ribolovačku zonu za koju nije dobio ribolovačko pravo ili ako proda odobrenje ribolovcu koji nema položen ribolovački ispit (član 21 stav 4, član 34 stav 4),
 3. nosilac ribolovačkog prava, ako ribolovački čuvar u propisanom roku ne dostavi zapisnik i prijavu o učinjenom prekršaju ili zapisnik o privremenom oduzimanju ribolovačkog alata ili opreme za ribolov ili ulova nadležnom inspektor (član 37 stavovi 1 i 2),
 4. nosilac ribolovačkog prava, ako izvrši raspolaganje privremeno oduzetim ribolovačkim alatom ili opremom za ribolov ili ulovom do predaje nadležnom sudskom organu (član 37 stav 5),
 5. fizičko ili pravno lice ako obavlja ribolov radi naučnog ili stručnog istraživanja bez odobrenja (član 58 stav 3),
 6. ako se obavlja ribolov suprotno propisanom odobrenju (član 58 stav 2),
 7. koji prije početka ribolova ne obavijesti nosioca ribolovačkog prava i nadležnog inspektora o mjestu i vremenu obavljanja ribolova (član 58 stav 3),
 8. nosilac ribolovačkog prava, ako ne omogući ribolov radi naučnog ili stručnog istraživanja na ribolovačkom području ili ribolovačkoj zoni kojom privređuje (član 58 stav 4).
- (2) Za radnje iz stava 1 ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 200 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 74

- (1) Novčanom kaznom od 100 do 500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko ili pravno lice koje je nosilac odobrenja za akvakulturu ako se odobrenje za akvakulturu ne nalazi na uzgajalištu ili sjedištu preduzeća (član 47 stav 2).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 200 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 75

Novčanom kaznom od 100 do 200 KM kaznit će se za prekršaj:

1. ribolovac ako u ribolovu nema kod sebe dozvolu (odobrenje) (član 22 stav 2),
2. takmičar ako ulovljenu ribu ne čuva na način predviđen u članu 42 stavu 7 ovog zakona,
3. ribolovac ako na propisanom obrascu nosioca ribolovačkog prava ne dostavi podatke o količini i sastavu ulova (član 63 stav 2).

Član 76

- (1) Za prekršaje navedene u članu 68 stavu 1 tački 6 te u članu 69 stavu 1 tački 10 ovog zakona osim novčane kazne obavezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja riba namijenjenih poribljavanju ribolovačke vode.
- (2) Za prekršaje navedene u članu 69 stavu 1 tačkama 2, 4, 8 i 10, u članu 69 stavu 1 tačkama 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 11, u članu 70 stavu 1 tačkama 12, 13 i 15, u članu 71, u članu 72 stavu 1 tačkama 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 i 11, te u članu 73 stavu 1 tački 1 ovoga zakona, osim novčane kazne obavezno se izriče i zaštitne mjere:
 - oduzimanje ulova ribe,
 - oduzimanje alata, opreme i mamaka za ribolov kojima je počinjen prekršaj, bez obzira na to što je vlasnik.
- (3) Za prekršaje navedene u članu 68 stavu 1 tačkama 5 i 7 ovog zakona, osim novčane kazne obavezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja riba namijenjenih djelatnosti akvakulture.
- (4) Za prekršaje navedene u članu 70 stavu 1 tački 11 ovog zakona osim novčane kazne obavezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja onih vrsta riba koje nisu upisane u dozvolu (odobrenje) za akvakulturu.

Član 77

- (1) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj strani državljanin ako obavlja privredni ribolov u ribolovačkim vodama Brčko distrikta na način koji nije u skladu s međunarodnim ugovorom (član 67 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja ulova, alata, opreme i mamaka za ribolov te plovila ili drugog vozila koje je poslužilo za izvršenje prekršaja, bez obzira na to ko je vlasnik.
- (3) Za prekršaj iz stava 3 tački 1 i 2 ovog člana osim novčane kazne izreći će se zaštitna mjera oduzimanja ulova, alata, opreme i mamaka za ribolov te plovila ili drugog vozila koje je poslužilo za izvršenje prekršaja bez obzira na to ko je vlasnik.
- (4) Ako kapetan, vođa ili član posade stranog plovila kojim se obavljao privredni ribolov ne posluša naredbu službene osobe o zaustavljanju plovila ili nekim drugim postupkom prouzrokuje opasnost za život ljudi ili štetu na imovini, osim novčane kazne od 1.000 do 20.000 KM izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja plovila, ulova, alata, opreme i mamaka za ribolov, bez obzira na to ko je vlasnik.

Član 78

Izricanje mjere oduzimanja odobrenja za obavljanje privrednog ribolova iz člana 68 stavova 4 ili 5 člana 69 stavova 5 i 6, člana 70 stavova 7 i 8, odnosno oduzimanja odobrenja za akvakulturu iz člana 69 stava 7 ovog zakona ograničava se na vrijeme od 5 godina, računajući od pravosnažnosti rješenja.

Član 79

Troškove privođenja prekršioca i troškove prijevoza i čuvanja plovila ili nekog drugog vozila, alata i opreme za ribolov te ulova snosi prekršilac.

Član 80

- (1) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se ustanova iz člana 7 ovog zakona ako Odjeljenju jednom godišnje ne dostavi izvještaj o obavljanju poslova iz svoje djelatnosti.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom od 100 do 1.000 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 81

- (1) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj fizičko ili pravno lice ako ne postupi po rješenju inspektora (član 65 stavovi 2, 3, 4, 5 i 6).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100 do 1.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 82

- (1) Na osnovu ovog zakona gradonačelnik će na prijedlog šefa Odjeljenja donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podzakonske akte:
 1. o granicama ribolovačkih područja i ribolovačkih zona (član 4 stav 3 ovog zakona),
 2. o obliku, sadržaju i načinu vođenja katastra ribolovačkih područja i ribolovačkih zona (član 6 stav 4 ovog zakona),
 3. o načinu, alatima i sredstvima kojima se obavlja ribolov (član 8 stav 4 ovog zakona),
 4. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra o izdatim odobrenjima za privredni ribolov (član 12 stav 2 ovog zakona),
 5. o programu i načinu polaganja ribolovačkog ispita za privredni ribolov (član 15 stav 7 ovog zakona),
 6. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra, o izdatim uvjerenjima, o položenom ribolovačkom ispitu za privredni ribolov (član 15 stav 9 ovog zakona),
 7. o programu i načinu polaganja ribolovačkog ispita, obrazac i način izdavanja uvjerenja, o položenom ribolovačkom ispitu (član 19 stav 2 ovog zakona),
 8. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra, o izdatim uvjerenjima, o položenom ribolovačkom ispitu (član 19 stav 4 ovog zakona),
 9. o načinu izrade privredne osnove i njenog provođenja (član 31 stav 7 ovog zakona),
 10. o načinu obavljanja ribolovačko-čuvarske službe (član 35 stav 5 ovog zakona),
 11. o obliku i sadržaju legitimacije i značke ribolovačkog čuvara (član 38 stav 2 ovog zakona),
 12. o programu, obliku, sadržaju i načinu izdavanja uvjerenja o položenom ribolovačko-čuvarskom ispitu član 40 stav 3 ovog zakona),
 13. oblik, sadržaj i način vođenja registra o izdatim uvjerenjima i položenom ribolovačko-čuvarskom ispitu (član 40 stav 9 ovog zakona),
 14. o zaštiti riba (član 57 stavovi 1, 2, 3, 4 i 5 ovog zakona),
 15. o utvrđivanju naknade za pričinjene štete (član 60 stav 2 ovog zakona),
 16. o visini naknade za obavljanje privrednog ribolova (član 61 stav 4 tačka 1 ovog zakona),
 17. o obliku, sadržaju i visini naknade za dozvolu za ribolovce članove udruženja rekreativno-sportskog društva (član 61 stav 4 tačka 3).

Član 83

- (1) Privredne osnove donesene prije stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi do roka na koji su odobrene.

- (2) Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, privredna osnova za područje rijeke Save od granice s Federacijom BiH do granice s Republikom Srpskom, a koja se odnosi na obavljanje privrednog ribolova, nosioci privredne osnove moraju u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti ih sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (3) Ako na određenom ribolovačkom području ili u određenoj ribolovačkoj zoni dođe do uginuća riba većeg od jedne trećine ihtiomase procijenjene privrednom osnovom iz stava 1 ovog člana, mora se obaviti revizija privredne osnove (član 31 stav 5).
- (4) Rješenja i ugovori o korištenju ribolovačkih područja ili ribolovačkih zona koja su izdata do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do raspisivanja javnog oglasa i izbora nosioca ribolovačkog prava.

Član 84

Fizička i pravna lica koja se bave rekreativno-sportskim ribolovom dužna su svoje aktivnosti uskladiti sa ovim zakonom.

Član 85

- (1) Fizička i pravna lica koja obavljaju privredni ribolov obavezna su svoje poslovanje uskladiti sa ovim zakonom.

Član 86

- (1) Fizička i pravna lica koja se bave akvakulturom dužna su svoj rad i poslovanje uskladiti sa odredbama ovog zakona.

Član 87

- (1) Lica koja nemaju položen ribolovački ispit za privredni ribolov, shodno odredbi člana 15 ovog zakona, moraju taj ispit položiti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Lica koja nemaju položen ribolovački ispit za rekreativno-sportski ribolov, shodno odredbi člana 19 ovog zakona moraju taj ispit položiti u roku od godinu dana od dana primjene ovog zakona.
- (3) Lica koja nemaju položen ispit za ribolovačke čuvere, shodno odredbi člana 40 ovog zakona, moraju takav ispit položiti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 88

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti svi drugi propisi koji su se do sada primjenjivali na teritoriji Brčko distrikta BiH.

Član 89

Ovaj zakon stupa na snagu 8. (osmog) dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku Brčko distrikta BiH».

Босна и Херцеговина

БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СКУПШТИНА БРЧКО ДИСТРИКТА

Broj: 0-02-022-324/05
Brčko, 17. novembar 2005. godine

Bosna i Hercegovina

БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СКУПШТИНА БРЧКО ДИСТРИКТА

PREDsjedNIK

SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BIH

Prof. dr. Milan Tomić

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLATKOVODNOM RIBARSTVU
BRČKO DISTRIKTA BIH**

Član 1

U Zakonu o slatkovodnom ribarstvu Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH" broj: 35/05) u članu 3 stavu 5 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječima: "Vlada Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Vlada)".

Član 2

U članu 4 stavu 3, riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada", zatim se briše "1", a riječi: "Odjeljenja za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj" zamjenjuju se riječima: "Odjeljenja za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove".

U stavu 4 istog člana riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 3

U članu 5 stavu 3 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 4 istog člana riječi: "upućivanja prijedloga" zamjenjuju se riječima: "donošenja odluke iz prethodnog stava".

Član 4

U članu 6 stavu 4 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 5

U članu 8 stavu 3 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

U stavu 4 istog člana riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja", a riječi: "podnošenja prijedloga" zamjenjuju se riječima: "donošenja odluke".

Član 6

U članu 10 stavu 3 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 6 istog člana riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 7

U članu 12 stavu 2 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 8

Član 14 se mijenja i glasi: "Visinu naknade za privredni ribolov propisuje Vlada, a uslove i način obavljanja privrednog ribolova, namjenu, vrstu i količinu alata i opreme koji se smiju koristiti u privrednom ribolovu propisuje šef Odjeljenja".

Član 9

U članu 15 stavu 1 riječi: "Gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 2 istog člana riječi: "podnošenja prijedloga" zamjenjuju se riječima: "donošenja programa".

U stavovima 6 i 8 istog člana riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 10

U članu 16 stavu 2 i stavu 4 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 11

U članu 19 stavu 1 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 2 istog člana riječi: "podnošenja prijedloga" zamjenjuju se riječima: "donošenja programa", a riječi: "Odjeljenja za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj", zamjenjuju se riječima: "Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu".

U stavu 6 i stavu 8 istog člana riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 12

U članu 20 stavu 2 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 13

U članu 23 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 14

U članu 24 stavu 3 riječ: "gradonačelnik", zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 15

U članu 31 stavu 7 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 16

U članu 32 brišu se stavovi 2, 3 i 4.

Član 17

U članu 33 stavu 4 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "Vlada".

U istom članu dodaje se stav 5 koji glasi: "godišnji plan potvrđuje Vlada".

Član 18

U članu 35 stavu 5 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 19

U članu 38 stavu 2 riječi: »gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja« zamjenjuju se riječima: «šef Odjeljenja».

Član 20

U članu 40 stavu 1, stavu 6 i stavu 8 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 2 istog člana riječi: "podnošenja prijedloga", zamjenjuju se riječima: "donošenja programa", a riječi: "Odjeljenje za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj" zamjenjuju se riječima: "Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu".

Član 21

U članu 41 stavu 2 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 22

U članu 44 stavu 2 tački 4 riječi: "Odjeljenje za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj" zamjenjuje se riječima: "Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove".

U stavu 3 istog člana riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 23

U članu 46 stavu 2 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 24

U članu 49 stavu 1, stavu 6 i stavu 8 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 2 istog člana riječi: "Odjeljenje za urbanizam, imovinske odnose i privredni razvoj", zamjenjuju se riječima: "Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu".

Član 25

U članu 50 stavu 2 i stavu 4 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 26

U članu 52 stavovima 1 i 2 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 27

U članu 57 stavu 1 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Stav 2 istog člana se briše, a stav 3 postaje stav 2.

Član 28

U članu 59 stavu 2 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja", zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 29

U članu 60 stavu 2 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 30

U članu 61 stavu 3 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječju: "Vlada".

Član 31

U članu 62 stavu 4 riječi: "gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja" zamjenjuju se riječima: "šef Odjeljenja".

Član 32

U članu 63 stavu 4 riječ: "gradonačelnik" zamjenjuje se riječima: "šef Odjeljenja".

U stavu 6 istog člana riječ: "gradonačelnika" zamjenjuje se riječju: "Vladu".

Član 33

Član 82 se mijenja i glasi:

"(1) Na osnovu ovog zakona Vlada će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podzakonske akte:

1. o granicama ribolovačkih područja i ribolovačkih zona (član 4 stav 3 ovog zakona);
2. o načinu izrade privredne osnove i njenog provođenja (član 31 stav 7 ovog zakona);
3. o utvrđivanju naknade za pričinjene štete (član 60 stav 2 ovog zakona);
4. o visini naknade za obavljanje privrednog ribolova (član 61 stav 3 tačka 1 ovog zakona);
5. o obliku, sadržaju i visini naknade za dozvolu za ribolovce članove udruženja rekreativno-sportskog društva (član 61 stav 3 tačka 2 ovog zakona).

(2) Na osnovu ovog zakona šef Odjeljenja će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podzakonske akte:

1. o obliku, sadržaju i načinu vođenja katastra ribolovačkih područja i ribolovačkih zona (član 6 stav 4 ovog zakona);
2. o načinu, alatima i sredstvima kojima se obavlja ribolov (član 8 stav 4 ovog zakona);
3. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra o izdatim odobrenjima za privredni ribolov (član 12 stav 2 ovog zakona);
4. o programu i načinu polaganja ispita za privredni ribolov (član 15 stav 1 ovog zakona);

5. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra o izdatim uvjerenjima o položenom ribolovačkom ispitu za privredni ribolov (član 15 stav 8 ovog zakona);
6. o programu i načinu polaganja ribolovačkog ispita za rekreativno sportski ribolov (član 19 stav 1 ovog zakona);
7. o obrascu i načinu izdavanja uvjerenja o položenom ribolovačkom ispitu rekreativno sportski ribolov (član 19 stav 4 i 6 ovog zakona);
8. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra o izdatim uvjerenjima o položenom ribolovačkom ispitu (član 19 stav 8 ovog zakona);
9. o načinu obavljanja ribolovačko-čuvarske službe (član 35 stav 5 ovog zakona);
10. o obliku i sadržaju legitimacije i značke ribolovačkog čuvara (član 38 stav 2 ovog zakona);
11. o programu i načinu polaganja ribolovačko-čuvarskog ispita (član 40 stav 1 ovog zakona);
12. o obliku, sadržaju i načinu izdavanja uvjerenja o položenom ribolovačko-čuvarskom ispitu (član 40 stavovi 4 i 6 ovog zakona);
13. o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra o izdatim uvjerenjima o položenom ribolovačko-čuvarskom ispitu (član 40 stav 8 ovog zakona);
14. o zaštiti riba (član 57 stav 1 ovog zakona)."

Član 34

Ovaj zakon stupa na snagu 8. (osmog) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".